Sinestezija i glazba, doživljaj sinestete kao poticaj za projektiranje kolekcije odjeće

Omerović, Tena

Master's thesis / Diplomski rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Textile Technology / Sveučilište u Zagrebu, Tekstilno-tehnološki fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:201:613601

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-16**

Repository / Repozitorij:

Faculty of Textile Technology University of Zagreb - Digital Repository

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
TEKSTILNO-TEHNOLOŠKI FAKULTET
ZAVOD ZA DIZAJN TEKSTILA I ODJEĆE

DIPLOMSKI RAD

Sinestezija i glazba, doživljaj sinestete kao poticaj za projektiranje kolekcije odjeće

Tena Omerović, IDO

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

TEKSTILNO-TEHNOLOŠKI FAKULTET

Zavod za dizajn tekstila i odjeće

DIPLOMSKI RAD

Sinestezija i glazba, doživljaj sinestete kao poticaj za projektiranje kolekcije odjeće

Mentorica:

Izv.prof.dr.sc. Irena Šabarić

Studentica:

Tena Omerović, 11596

Zagreb, rujan 2022.

TEMELJNA DOKUMENTACIJSKA KARTICA

Sveučilište u Zagrebu

Tekstilno-tehnološki fakultet

Studij: Tekstilna tehnologija i inžinjerstvo

Modul: Industrijski dizajn odjeće

Zavod za dizajn tekstila i odjeće

Diplomski rad

SINESTEZIJA I GLAZBA, DOŽIVLJAJ SINESTETE KAO POTICAJ ZA PROJEKTIRANJE KOLEKCIJE ODJEĆE

Tena Omerović

Broj stranica: 162

Broj slika: 134

Broj tablica: 10

Broj literaturnih izvora: 25

Mentorica: Izv.prof.dr.sc. Irena Šabarić

Datum predaje i obrane rada: 30. rujan 2022.

SAŽETAK

Sinestezija predstavlja perceptivni fenomen kognitivnih područja mozga prilikom čega dolazi do asimilacije više osjetila u jednu multi-senzornu cjelinu. Ovaj diplomski rad bavio se proučavanjem pojave sinestezije, kako do nje dolazi, koji su okidači te kako se ona potom primjenjuje na sveobuhvatno umjetničko izražavanje. Detaljnije se proučavao utjecaj glazbe na pojavu sinestezije kod autorice, a sami osjetilni podražaji reinterpretirali su se u obliku dizajna tekstila i odjeće. Kolekcija se prikazala kroz 15 modela, od kojih se realiziralo njih 5.

Ključne riječi: sinestezija, izrada modne kolekcije, umjetnički fenomen, glazba, psihologija

ABSTRACT

Synesthesia is a perceptual phenomenon of the cognitive areas of the brain during which multiple senses are assimilated into one multi-sensory unit. This thesis studied the whole experience that represents synesthesia, how it occurs, its triggers and how it can be applied to comprehensive artistic expression. The influence of music on the materialization of the author's synesthesia was studied in more detail, and the sensory stimuli themselves were reinterpreted in the design of textiles and clothing. The collection was presented through 15 models, of which 5 were realized.

Key words: synesthesia, fashion collection construction, artistic phenomenon, music, psychology

ZAHVALA

Ovim putem voljela bih se zahvaliti svima koji su sudjelovali u realizaciji moga diplomskog rada, prvenstveno svojoj mentorici izv. prof. dr. sc. Ireni Šabarić na svim uputstvima, savjetima i divnoj suradnji, zatim svojoj obitelji, prijateljima i dečku, na vrhunskoj potpori, strpljenju i pomoći, koji su mi uvelike uljepšali i olakšali ovaj stresan period mog školovanja.

IZJAVA O AUTORSTVU ZAVRŠNOG / DIPLOMSKOGA RADA

Ovim potvrđujem da sam osobno napisao Diplomski rad pod naslovom:

„Sinestezija i glazba, doživljaj sinestete kao poticaj za projektiranje kolekcije odjeće“

i da sam njegov autor

Svi dijelovi rada, podaci ili ideje koje su u radu citirane ili se temelje na drugim izvorima (mrežni izvori, udžbenici, knjige, znanstveni, stručni članci i sl.) u radu su jasno označeni kao takvi te su navedeni u popisu literature.

Tena Omerović

(ime i prezime studenta)

(potpis)

Zagreb, rujan, 2022.

SADRŽAJ

1. UVOD....6
2. TEORIJSKI DIO....7
   2.1. Pojam sinestezije....7
   2.2. Sinestezija kroz povijest....9
   2.3. Neurološki fenomen i znanstveno objašnjenje....10
      2.3.1. Utjecaj stimulansa na pojavu sinestezije....11
   2.4. Tipovi sinestezije....12
      2.4.1. „Grafem-boja“ sinestezija....15
      2.4.2. „Zvuk-boja“ sinestezija....16
      2.4.3. Kromestezija....17
   2.5. Poznati testovi....19
      2.5.1. „Stroop test“....21
      2.5.2. Test s piramidama....22
      2.5.3. „Sinestezijska baterija“ (Synesthesia Battery test)....23
      2.5.4. Kombinirani test za provjeru vida....25
      2.5.5. „Maluma-Takete“ i „Bouba-Kiki“ test.... 26
   2.6. Poznati sinesteti....27
   2.7. Sinestezija i moda....36
      2.7.1. Iris van Herpen....36
      2.7.2. Rebecca Storm....38
      2.7.3. „Zvuk mode“ (The Sound of Fashion)....40
      2.7.4. „Sinestezijsko odijelo“ (Synesthesia Suit)....42
   2.8. Osobni doživljaj....44
3. EKSPERIMENTALNI DIO....45
   3.1. Dobiveni rezultati i opažanja....45
   3.2. Koncept i izrada kolekcije....94
4. ZAKLJUČAK....98
5. LITERATURA....99
6. PRILOZI....103
      Prilog I- Mapa uzoraka....103
      Prilog II- Mapa kolekcije i realiziranih modela....133

1. UVOD

Sinestezija se kao pojam može objasniti na više načina- sa znanstvenog stajališta to je neurološki fenomen u kognitivnom dijelu ljudskog mozga, točnije lijevoj hemisferi, sa jezičnog aspekta direktno se prevodi kao „ujedinjenje osjeta“, dok je sa umjetničke strane izrazito imaginativan i poseban načain doživljaja svijeta, gdje je razina kreativnosti podignuta na svojevrsnu višu razinu. Sinestezija je doživljaj, multisenzorno iskustvo koje nastaje prilikom svakodnevnih uobičajenih podražaja-slušanja glazbe, uživanja u ručku ili šivanja, gdje pritom ovi vanjski faktori utječu na spajanje osjetila u svrhu kreacije jedinstvenog osjećaja. Prilikom tih senzacija, zapravo dolazi do značajne premreženosti osjetila koja rezultira stečenim doživljajem. Govoreći o vanjskim čimbenicima, često uključuju primarnih pet osjetila, vid, sluh, njuh, okus i dodir, no faktor mogu biti i emocije, personifikacije i prostor, te ovisno o njima i svakako o individui koja posjeduje sinesteziju, dolazi do nastanka raznih vrsta sinestezije- kromestezije, spacijalne, perfonificirane, multisenzorne i ostalih. U današnje vrijeme sinestezija je bitan objekt promatranja, znanstvenici svoj fokus usmjeravaju na ovu temu-što nije bio slučaj u bliskoj povijesti. Činjenica da se malo zna o sinesteziji uzrokovan je prijašnjim mijenjem znanstvenika-zbog svoje prirode često je bila nemjerljiva te prepisana dječjoj imaginaciji, a s druge strane i nedostatkom ondašnje tehnologije koja tada nije mogla genetskim dokazima ptkrijepiti ovaj fenomen. Kao vid inspiracije u stvaranju umjetnosti, sinestezija ima golem potencijal. Kako je i povijest pokazala, velikani umjetnosti od slikarstva i književnosti do glazbenika i dizajnera, zapravo su posjedovali sinesteziju. Smatram kako zaista može biti veoma individualan pristup stvaralaštvu te inovativan i jedinstven način prikazivanja umjetnosti, a svakako primjenjiv na mnoge medije umjetnosti. Ovaj rad nastao je u želji istraživanja ovog neurološkog fenomena te kao inspirativan i unikatan način izražavanja tekstilne umjetnosti.

2. TEORIJSKI DIO

2.1. Pojam sinestezije

Sinestezija je pojam utjelovljen od dvaju starogrčkih pojmova, „synth“ koji u prijevodu znači „ujedinjenje“ i „ethesia“ što u prijevodu označava „osjet“ ili „percepciju“, te bi sinestezija kao takva označavala svojevrsno ujedinjenje osjetila, sinergiju osjeta. Također ima mnoga značenja unutar raznih grana znanosti, bilo psihologije koja ju objašnjava kao kognitivni fenomen, pa sve do književnosti koja ju koristi kao stilsku figuru radi dočaravanja posebnog ugođaja u lirskim djelima. Iako sinestezija možda predstavlja pomalo apstraktan i nedovoljno istražen pojam, studija iz 2006 godine, provedena na američkom sveučilištu California, smatra se kako čak 2-4% svjetske populacije posjeduje ovu sposobnost, a takve se osobe nazivaju sinestetima. Sinesteti na taj način, vide glazbu u bojama i/ili oblicima, brojevima i datumima pridaju boje i osobnosti, osobama ili riječima pridodaju specifične boje, okuse i mirise i još mnogo drugih karakteristika. Prilikom sinestezije dolazi do stimulacije više osjetila istovremeno, odnosno stimulacijom jednog osjetila, primjerice slušanjem glazbe, dolazi do doživljaja povezanog sa jednim ili više osjetila, gdje tako slušanjem glazbe dolazi do stvaranja vizualnih podražaja, reminiscencije određenih okusa ili mirisa i tome shodno. Često se javlja kod kreativnih pojedinaca, osoba koje su intuitivne te stoga je najzastupljenija kod ljudi koji se bave raznim umjetničkim profesijama-slikari, glazbenici, književnici, umjetnici i ostali shodno tome. Neki od poznatih sinesteta uključuju Vladimira Nabokova, rusko-američkog pisca, Franza Liszta, mađarskog kompozitora i glazbenika, Vincenta Van Gogha, nizozemskog post-impresionističkog slikara, pa sve do suvremenih glazbenika Patricka Stumpa, glavnog vokala pop-punk američkog benda Fall Out Boy i Pharella Williamsa, američkog repera i glazbenog producenta.

Znanstveno je objašnjena kao nasljedna osobina koja je prenosi putem transmisije gena na dominantnom X-kromosomu. Kako 23. par kromosoma sadrži dva alela, XX za ženski genetski spol i XY za muški genetski spol, svaki pojedini alel u tom paru dobiva se od majke i oca. Kod dominantne transmisije na X-kromosomu dolazi do pojave gdje ženska osoba naslijedi jedan zdravi i jedan promijenjeni X-kromosom od majke i od oca, dok muške osobe naslijede jedan promijenjeni X-kromosom i jedan zdravi Y kromosom. S obzirom da se ženski genotip sastoji od dva X-kromosoma, u slučaju dominantne transmisije već će i taj jedan promijenjeni X-kromosom biti dovoljan da uslijedi nekakva genetska mutacija, a to veoma rijetko. U slučaju sinestezije to je zapravo „sretna anomalija“ jer uzrokuje viđenje svijeta na drugačiji način, za razliku od ozbiljnih zdravstvenih poteškoća koje mogu nastati na ovaj način. Upravo zbog prirode dominantne transmisije gena, znanstvenici su smatrali kako je sinestezija 6 puta

učestalija kod žena, u postotnoj vrijednosti čak 70%, no ta je tvrdnja kasnije suzbijena 2006. godine, u studiji provedenoj na velikoj populaciji sinsteta.

Smatra se kako je sinestezija povezana sa lijevom hemisferom mozga, zaduženom za kognitivne funkcije poput govora i jezika, analitičke i logičke operacije i slično. Lijeva hemisfera mozga omogućava razumijevanje okoline i situacija, kontrolira pomake velikih grupa mišića kod aktivnosti poput hodanja i igra značajnu ulogu u održavanju ravnoteže, zadužena je za neverbalnu komunikaciju, sadrži osjetilne receptore za miris, okus i sluh, uvelike je zaslužna za orijentiranost na detalje kod pojedinaca, u njoj dolazi do stimulacije prilikom doživljaja novih iskustava, regulira automatske biološke funkcije poput kucanja srca, probave i disanja, a kontrolira i imunološki sustav te emocije. Povećana aktivnost u lijevoj hemisferi mozga i povezanost sa hipokampusom uočene su prilikom doživljaja sinstezije. S obzirom da je hipokampus glavna neurološka struktura koja služi u pohrani dugoročne i kratkoročne memorije, pamćenja prostora i zbog svoje povezanosti sa amigdalom, regulira neke emocije i percepciju stresa zasigurno igra veliku ulogu pri pojavi sinestezije, također omogućavajući sinestetima izvrsno pamćenje i dobru sposobnost rješavanja vizualnih zadataka. Postoji 60 kategoriziranih vrsta sinestezije, ovisno o ispreplitanju osjetila, te ona može biti „grafem-boja“ sinestezija, sinestezija „zvuk-boja“, „zvuk-miris“, „slika-okus“, a čak i podosta rijetki oblici sinestezije poput „dodir-okus“ ili „dodir-boja“ tip sinestezije. Ova osjetila mogu se miješati i na tročlanoj ili višebrojnoj bazi, gdje pritom dolazi do miješanja troje ili više osjetila, no to je zbilja veoma rijetka pojava.

Neki znanstvenici sinesteziju svrstavaju unutar spektra za autizam i savantizam, rijetko stanje gdje osoba nižih intelektualnih sposobnosti i/ili veoma ograničenih emocionalnih kapaciteta pokazuje veliku darovitost u području matematike, glazbe, umjetnosti i ostalog. Iako sama po sebi nije štetno stanje, zbog svoje neurofiziološke naravi ima neke sličnosti sa navedenim teškim stanjima. Iz ovog ali i mnogih drugih razloga, krucijalna su daljnja istraživanja kojima bi se dobio detaljniji uvid u ovo neobično neurološko stanje. [1,2,3,4]

2.2. Sinestezija kroz povijest

Iako zapis o postojanju sinestezije datira još u doba antičkih Grka, inicijalne pomake u znanstvenom proučavanju sinestezije povukli su engleski filozof John Locke i liječnik Thomas Woolhouse, opisujući sinstezijske pojmove i pojave pred kraj 17. stoljeća, točnije 1689. godine. Prošlo je više od stoljeća dok njemački liječnik Georg Tobias Ludwig Sachs nije objavio svoj rad o sinesteziji 1812. godine i samim time opskrbio prvi

medicinski dokaz o sinesteziji. Naime, dok se bavio pisanjem svoje disertacije „A Natural History of Two Albinos, the Author and His Sister“, Kroz 19. stoljeće, ova je neurološka pojava bila popularan subjekt mnogih medicinskih istraživanja, no kako znanost cijeni krutu objektivnost, za tadašnje vrijeme sinestezija je predstavljala pojam koji je naprosto bio odviše subjektivan, pretežito individualan kod pojedinog sinesteta i samim time bilo ga je teško znanstveno objasniti. Današnja, suvremena znanstvena istraživanja pokazuju kako sinestezija uključuje povezanost cerebralnih korteksa mozga, odnosno mogućnost njihove interakcije, što nije vidljivo kod osoba koje ne posjeduju sinesteziju. Tijekom 19. stoljeća Sir Francis Galton, britanski statističar, antropolog i znanstvenik, uvelike je proučavao nasljedne osobine u ljudskom genomu, a između ostalog i jedan od utemeljitelja eugenike, otkrio je svojevrsni nasljedni fenomen, „osjetilni stimulus gdje pojedinci doživljavaju senzaciju dvaju nepovezanih modaliteta“. S obzirom da se značajno bavio istraživanjem nasljedivosti putem gena, otkrio je kako sama pojava ima tendenciju pojavljivanja unutar jedne obiteljske loze, odnosno kako je nasljedna, a samim time ukazuje kako je uzrokovana nekakvom genetskom osobinom, anomalijom. 1930-tih godina 20. stoljeća veliki naglasak unutar grane psihologije bio je postavljen na biheviorizam- obrasce učenja i ponašanja reduciranih na interakciju sa vanjskim podražajima, te je u ovome periodu proveden znatan broj istraživanja vezanih uz kondicioniranje. Kako je glavna premisa bila nepovezanost unutarnjih emocija sa mislima, sinestezija po svojoj prirodi nije pripadala znanstvenim zanimanjima toga doba te je ostala zaboravljena nekoliko desetljeća. Zbog nemjerljivosti i skepticizma o samom postojanju sinestezije unutar znanstvenih krugova, dovelo je klasifikacije sinesteta kao „bolesnika“, „ovisnika o supstancama“, „vrhunskim majstorima izmišljotine“ i shodno tome, no doktor Richard E. Cytowic vidio je potencijal sinestezije kao itekako zanimljive znanstvene pojave. Krajem 20. stoljeća, posvetio se istraživanju sinestezije nakon što je slučajno upoznao čovjeka koji je mogao „okusiti oblike“ te ga je to veoma zaintrigiralo. Nakon što je uspio potvrditi Galtonovu teoriju o genetskom nasljedstvu te općenito dokazati kako ta pojava nije izmišljena, rastao je interes drugih znanstvenika, a samim time i njezina važnost. Što je vrijeme odmicalo i pristup boljoj tehnologiji je doživio svoj uzmak, uvelike se povećao i broj istraživanja vezanih za sinesteziju te se ona unazad 15 godina aktivno istražuje i danas je ono vlastita grana unutar psihologije. Inicijalno su istraživanja činila razgovori sa sinestetima i bilježenje podudarnih osobina, no danas se koriste informacije dobivene provedbom eksperimenata na sinestetima i ne-sinestetima i statističkoj analizi, a fokus trenutnih i budućih istraživanja bit će svakako i da neurološkom objašnjenju i mehanizmu kako sinestetski mozak funkcionira te koji su benefiti sinestezije. Moderna istraživanja također su se bavila ponajviše genetskim aspektom i nasljeđivanjem sinestezije te su koristeći DNA analize utvrdili uključenost

pojedinih kromosomskih regija. Konkretno, područje na drugom paru tjelesnih kromosoma pokazalo je povezanost sa TBR1 (T-Box Brain Transcription Factor 1) genom, genom zaslužnim u kodiranju brojnih razvojnih procesa i ključnom genu za povezivanje cerebralnog korteksa, amigdale i hipokampusa, a samim time i njegovu uključenost u pojavi sinestezije. Galton je još u 19. stoljeću ustanovio kako je sinestezija genetski nasljedna pojava, pritom tvrdeći da se nasljeđuje putem spolnih X-kromosoma, no modernim istraživanjima nije potvrđena njegova hipoteza, odnosno nije dokazana veza između nasljeđivanja sinestezije putem spolnih kromosoma. [5,6.7]

2.3. Neurološki fenomen i znanstveno objašnjenje

Prilikom svakodnevnog života šetajući ulicom dolazi do percepcije okolnog svijeta, a pritom ljudski mozak bilježi sve vizualne podražaje. Kao glavni operator ljudskog organizma, u njemu su sadržani svi osjetilni centri, koji ovisno o podražaju, stimuliraju drugi dio mozga. Primjerice, šećući ulicom pojedinac ugleda jarki plavi zid-takav vid vizualnog podražaja aktivirat će primarni vizualni korteks mozga, odnosno centar za percepciju vida koji se nalazi u stražnjem dijelu mozga. Sinestet je međutim, u mogućnosti osjetiti okus toga zida ili ga namirisati, gdje dolazi do premreženosti i istodobne aktivacije centara za vid, okus i/ili njuh. Upravo zbog te mogućnosti znanstvenici vjeruju kako sinesteti imaju visoki stupanj umreženosti djelova mozga zaduženih za senzorne stimuluse te dolazi do njihove simultane, nekontrolirane aktivacije prilikom pojave sinestezije. Skupina znanstvenika, uključujući vodećeg znanstvenika na polju sinestezije, Richarda Cytowica, sinesteziju je definirala kao “neobičan način percipiranja svijeta, uključujući iskustva povazanosti nepovezanih senzacija, prikaza ili misli“. Kao takva može biti razvojna (stvarna), stečena i sinestezija inducirana opojnim sredstvima. Razvojna sinestezija, najčešći tip, oblik je stanja koje traje od rođenja ili ranog djetinjstva i koje ostaje relativno stabilno i sustavno tijekom vremena, a također je dokazana genetska prenosivost, točnije njezina nasljednost. Stečena sinestezija oblik je stanja koje se javlja nakon ozljede mozga, bolesti kao što su moždani udar, teška ozljeda mozga, napadaja (epilepsije) ili jakih migrena. Također može nastupiti prilikom takozvane „senzorne supstitucije“, odnosno načina prodiranja u svijest i podsvijest putem hipnoze i sličnih alternativnih postupaka. Pritom je najčešći zabilježeni oblik „audio-vizualni“, odnosno ovdje naveden kao „zvuk-boja“ oblik sinestezije. Ponekad je stečenu sinesteziju vrlo teško razlikovati od razvojne, ako ne i nemoguće, no razlike se pokazuju prilikom uzroka doživljaja, gdje jedan doživljaj može biti potaknut od više različitih faktora (induktora). Također su zabilježeni slučajevi u

kojima je stečeni doživljaj sinestezije jednostavniji od razvojne, gdje doživlaj obično nalikuje svjetlosnim bljeskovima (fosfenima) ili iskustvima čiste boje. Sinestezija izazvana opojnim supstancama je miješanje osjetilnih ili kognitivnih tokova koji se doživljavaju tijekom izlaganja halucinogenu (psilocibin, LSD, meskalin, pejotl), gdje je ona doživljajem slična razvojnom obliku sinestezije, no njezina je učestalost, intenzitet i vremensko trajanje ograničeno na period konzumacije opojnih sredstava. [8, 9, 10]

2.3.1. Utjecaj stimulansa na pojavu sinestezije

Iako se smatra nasljednom, genetskom osobinom s kojom se osoba rađa ili ju stječe u ranom djetinjstvu, moguće ju je razviti u kasnijoj dobi, pa čak i utjecati na njenu pojavu koristeći raznolike stimulanse. Utjecaj pojedinih supstanci može imati učinak na privremenu pojavu sinestezije. Halucinogene droge kao što su meskalin, psilocibin i LSD povisuju razinu senzorne osjetljivosti te združuju osjete međusobno, stoga konzumant ima priliku osjetiti pojavu sinestezije. Postoje razna istraživanja vezana za ovu temu, gdje je pokazano kako osim halucinogenih droga čak i obični stimulansi poput kofeina, kanabisa i alkohola mogu imati učinak na induciranje i/ili pojačavanje sinestezije. Iako su ova istraživanja u uzmaku unazad par desetljeća, znanstvenici su i dalje u nedoumici kako točno dolazi do sinestezijskih iskustava induciranih halucinogenim sredstvima. Ono što su istraživanja pokazala jest da prilikom konzumacije gore navedenih halucinogena (LSD-ja, meskalina i ostalog), dolazi do golemog izlučivanja serotonina, jednog od glavnih neurotransmitera središnjeg živčanog sustava, zaduženog za regulaciju bioloških funkcija i emocija. Obilna količina serotonina u mozgu navodi se kao moguć razlog za pojavu sinestezije. [10]

2.4. Tipovi sinestezije

Iako se definira kao skupni neurološki fenomen, znanstvenici iz Međunarodnog udruženja sinesteta, umjetnika i znanstvenika (IASAS, The International Association of Synaesthetes, Artists and Scientists) definirali su minimalno 73 subtipa sinestezije, od kojih je najčešća vrsta grafem-boja sinestezija. Ovisno o vrsti osjetila koja su povezana, može se podijeliti u dvije glavne kategorije, dvo-senzornu i multi-senzornu. Prilikom dvo-senzorne sinestezije dolazi do prožimanja dvaju vrsta osjetila, dok kod multi-senzorne može doći do prožimanja tri, četiri ili čak više vrsta osjetila, no to je zbilja rijetko, čak unutar sinestetske populacije.

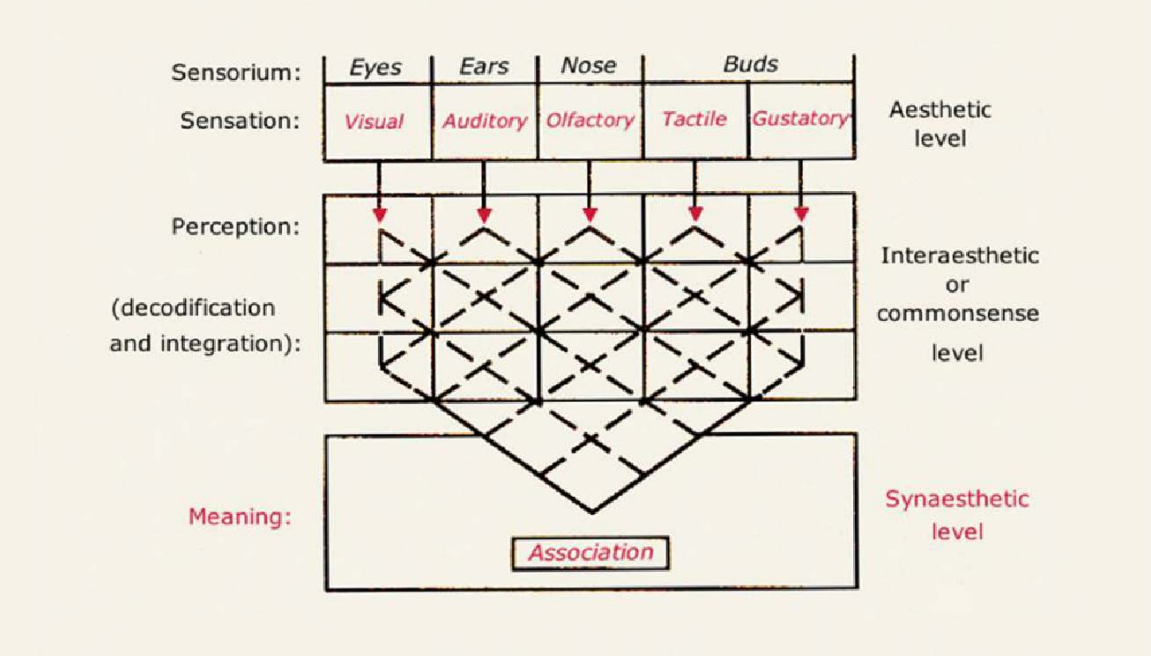

Slika 1. Način percepcije osjetila

Slika 1. iznad prikazuje vrste senzacije koje je moguće osjetiti putem osjetilnih receptora. Očima dolazi do vizualne senzacije, ušima do auditorne, nosom do olfaktorne te osjetilnim pupoljcima na koži i jeziku do taktilne i gustativne senzacije. Prilikom percepcije tih osjetila ne-sinesteti senzacije doživljavaju putem jednog ili maksimalno dva bliska osjetila, dok je kod sinesteta uočljiva premreženost svih ovih osjetila i pritom dolazi do asocijacije u mozgu koja je apstraktna i nije nužno vezana uz pojedini osjet, primjerice boja ili osobina. Na mjestima gdje su pravci prikazani dijagonalno i isprekidano postoji mogućnost stapanja tih osjeta, a na sinestetskom nivou dolazi i do asocijacije kako je bilo navedeno, što nije prisutno kod osoba bez sinestezije. Ukoliko je riječ o dvo-senzornoj sinesteziji doći će do pojave primjerice „zvuk-boja“, „dodir-zvuk“, „okus-boja“, „miris-emocija“ vrste asocijacija između mnogih ostalih. Strelice na slici također ukazuju na sinestetske odnose-prikazane su u jednome smjeru, što bi nadalje značilo kako su i sami sinestetski odnosi jednosmjerni, primjerice, prilikom doživljaja „zvuk-boja“ ukoliko zvuk izazove asocijaciju boje, taj isti vizualni prikaz nijanse boje neće izazvati doživljaj zvuka kod sinesteta.

Međunarodno udruženje sinesteta, umjetnika i znanstvenika (IASAS) definiralo je minimalno 73 vrsta sinestezije gdje su podaci zabilježeni na temelju 1143 ispitanih sinesteta. Dobiveni rezultati utvrdili su kako 3,7% generalne populacije posjeduje sinesteziju, te koji je odnos sinesteta sa pojedinačnom vrstom sinestezije i generalne populacije. Tako je definirano kako 1 u 44 osobe posjeduje „grafem-boja“ vrstu

sinestezije, gdje dolazi do pojave asocijacije boje sa slovima, brojevima i slično, što čini otprilike 162 milijuna ljudi na svjetskoj razini.

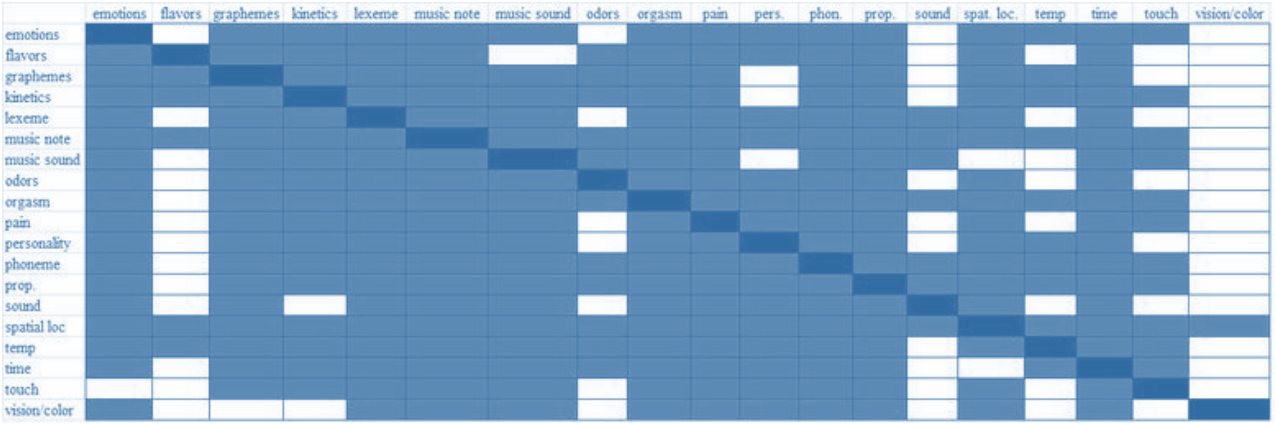

Slika 2. Sinestetski parovi

Na Slici 2. iznad navedeni su svi faktori koji mogu izazvati pojavu sinestezije te su ispisani u prvom retku i stupcu tablice, kako bi se moglo proučiti njihov odnos i prožimanje. Lijevi stupac označava induktore (čimbenike koji induciraju sinesteziju), a gornji redak konkurente (čimbenike koji se podudaraju sa induktorom). Bijela polja označuju pojavu sinestezije prilikom dva podražaja, svjetlija plava par podražaja prilikom kojeg nije došlo do sinestezije, a tamno plava polja označavaju par koji ne označava sinesteziju. Rezultati ispitivanja pritom su dali rezultate navedene na Slici 3. ispod.

emotions -> flavors	pain -> flavors
emotions -> odors	pain -> odors
emotions -> sounds	pain -> sounds
emotions -> vision	pain -> temperature
flavors -> musical sounds	pain -> vision
flavors -> sounds	personalities -> flavors
flavors -> temperatures	personalities -> odors
flavors -> touch	personalities -> sound
flavors -> vision	personalities -> touch
general sounds -> vision	personalities -> vision ("auras")
grapheme personification (OLP*)	phonemes -> flavors
grapheme -> sound	phonemes -> vision
grapheme -> touch	proprioception -> flavor
graphemes -> vision	proprioception -> vision
kinetics -> personality	sounds -> flavors
kinetics -> sound	sounds -> kinetics
kinetics -> vision	sounds -> odors
lexemes -> flavors	sounds -> temperatures
lexemes -> odors	sounds -> touch
lexemes -> temperature	spatial sequence (number form)
lexemes -> touch	temperatures -> sounds
lexemes -> vision	temperatures -> vision
mirror speech	ticker-tape
mirror touch	time units -> flavors
musical notes -> vision	time units -> sounds
musical sounds -> flavors	time units -> spatial coordinates
musical sounds -> personality	time units -> vision
musical sounds -> spatial coordinat	touch -> emotion
musical sounds -> temperatures	touch -> flavors
musical sounds -> vision	touch -> odors
non-graphemic ordinal personificati	touch -> sounds
number -> flavor	touch -> temperatures
object personification	touch -> vision
odors -> flavors	vision -> flavors
odors -> sounds	vision -> graphemes
odors -> temperatures	vision -> kinetics
odors -> touch	vision -> odors
odors -> vision	vision -> sounds
orgasm -> flavors	vision -> temperatures
orgasm -> vision	vision -> touch

Slika 3. Rezultati istraživanja sinestetskih parova

Najučestalijim sinestezijskim parovima pokazali su se „grafem-vizual“ sa čak 61,26%, „glazba-vizual“ sa 18,05% i zanimljivo, par „vremenske jedinice-vizual“ sa 22,96%. Najrjeđi parovi bili su „miris-okus“, „grafem-zvuk“, „glazba-temperatura“ parovi između ostalih, sa malenih 0,09%. Zvjezdice (*****) postavljene kod nekih sinestezijskih parova označava nedostatak podataka. [11]

2.4.1. „Grafem-boja“ sinestezija

Kako su istraživanja pokazala, ovaj tip sinestezije najučestaliji je i najrašireniji tip, gdje je od 1143 ispitana sinesteta, čak 62 % njih prijavilo posjedovanje ovog tipa sinestezije. Kod ovog subtipa, grafemski oblici poput brojeva, datuma, dana u tjednu, mjeseci i slova posjeduju specifične boje, koje mogu biti kompletno individualne, a pritom dolazi do hiperaktivnosti u primarnom vizualnom korteksu mozga. Percepcija boje pritom se ne mijenja kako stare. Brojevi i slova također mogu imati prostornu projekciju i osobnost- tako primjerice nedjelja može biti crvena i nalaziti se u gornjem desnom kutu, dok broj 6 može biti ljubičast i duhovit. [12, 13]

Slika 4. Grafem-boja vrsta sinestezije

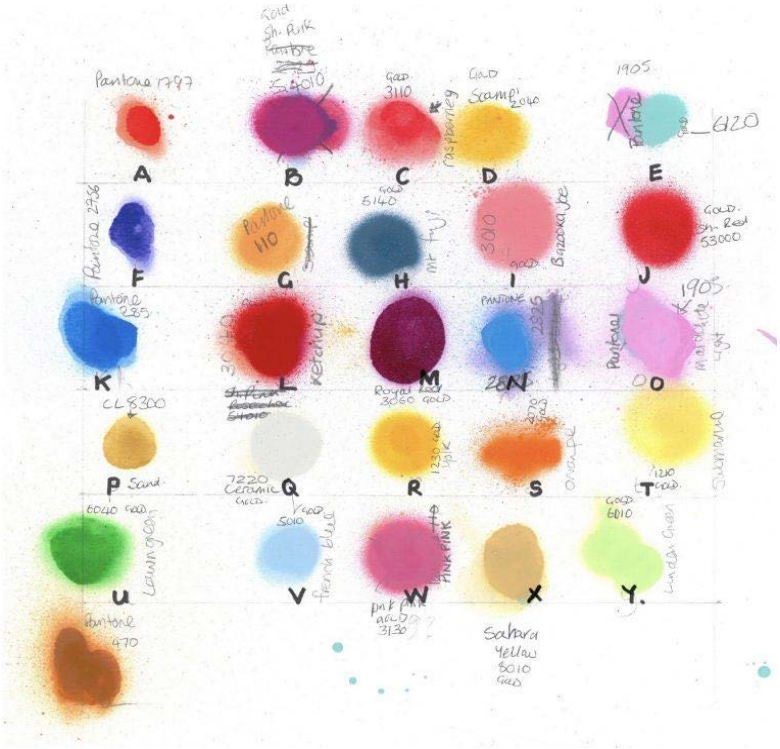

Slika 5. Grafem-boja vrsta sinestezije i percepcija slova

2.4.2. „Zvuk-boja“ sinestezija

Drugi najpoznatiji oblik sinestezije pripada paru „zvuk-boja“. Prilikom definiranja ovog tipa sinestezije, razlikuju se i pojmovi “kromestezija” i “zvuk-boja” sinestezija. Iako su tehnički podosta slični, “kromestezija” može se definirati kao podvrsta sinestezije gdje je percepcija zvuka u obliku boja i oblika, točnije zvuk inducira ovu pojavu, dok kod “zvuk-boja” sinestezije zvuk se također percipira vizualno ali u ovome slučaju i boja invocira nekakav zvuk. Kromestezija se može ukratko objasniti kao podvrsta sinestezije gdje akustični doživljaj zvuka ili glazbe pobuđuje vizualni doživljaj. Tako sinesteti sa ovom vrstom sinestezije “vide” glazbu kao slijed boja i oblika, također može doći do percepcije pojedinog okusa ili mirisa, senzacije u prstima ili čak invokaciju određenih tekstura. Kao i kod svake podvrste sinestezije, ovakvi sinestetski doživlaji događaju se automatski i nenamjerno, no potrebno je pridati znatnu količinu pažnje kako bi došlo do svjesne percepcije ovih doživljaja. Prema podacima i istraživanjima o vrstama sinestezije, kromestezija pripada češćim vrstama, gdje je oko 40 % ispitanika pokazalo kako posjeduje ovakvu vrstu sinestezije. Sami doživlaji veoma su individualni, no pokazuju određenu korespodenciju. Govoreći o “zvuk-boja” vrsti sinestezije, uključujući kromesteziju, svjesna percepcija zvuka i glazbe okidač je za doživljaj obika, njihove kretnje i razmještaja u prostoru, okusa, mirisa i tekstura, čak i odnosa svijetla i tame,

gdje su doživljaji pritom apstraktni. Pritom su doživlaji individualni za svaki zvuk, no pokazuju određenu konzistentnost. Na sličan način kao i “grafem-boja” vrsta sinestezije, boje zvukova ostaju konzistentne tijekom vremena, no mogu se pokazati drukčijima za svakog sinesteta. Provodeći istraživanja, uočene su određena poklapanja među ispitanicima- tako je većina ispitanika dublje tonove karakterizirala kao tamne nijanse boja, dok su viši tonovi bili razmjerno svijetli. Ovakva percepcija zvuka moguća je pojava i kod ne-sinesteta i naziva se multi-senzorna percepcija. Kromestezija se može pojaviti u obliku svakodnevnih stvari, poput zvukova pečenja (crveni), lijevanje vode u čašu (plavo) ili pak zveckanje kovanica u džepu = zlatno, ali može biti i stručna gdje se svakome tonu ljestvice pridaje odgovarajuća boja. Na taj način durski i molski tonalitet pobuđuju prikaz drugačijih boja. Primjerice C-dur = crveno, G-dur = narančasto, a D-dur = žuto. [14]

2.4.3. Kromestezija

Povijest kromestezije može se ukratko povezati sa jednom osobom- Iako se u povijesti nije mnogo znalo o sinesteziji, ako i uopće jest, jednim od pionira kromesteta smatra se ruski skladatelj i pijanist Alexander Scriabin. Na početku 20.og stoljeća, ranih 1900-tih godina, Scrabin se smatrao jednim od najinovativnijih, ali i kontroverznijih skladatelja njegovog vremena. Njegova kromestezija inspirirala ga je, između ostalog, da razvije vlastiti sustav boja. Scriabinu se također pripisuje izum osvijetljene tipkovnice (clavier a lumieres), koja je bila ukrašena bojama prema njegovoj ljestvici boja, sa odgovarajućom i specifičnom nijansom. Vrijeme je pokazalo kako je upravo ovaj izum postao inspiracija za mnogo modernih programa za stvaranje glazbe, poglavito programa Virtuoso 3.0., gdje su korisnici u mogućnosti koristiti bojama raspodijeljene note i na taj način mnogo lakše postići harmonični zvuk.

Osim osvijetljene klavijature, Scriabin je do svoje smrti radio na još jednom projektu koji je u njegovo vrijeme bio gotovo nezamisliv- “Mysterium”, kako ga je nazvao, bio bi događaj gdje bi se željelo postići sjedinjenje osjetila mirisa, dodira i sluha. Ovo multisenzorno iskustvo trajalo bi tjedan dana, a uloga publike bila bi izvođač, a ne isključivo promatrač. Želja mu je bila održati ovaj događaj u katedrali, uključujući orkestar, veliki mješoviti zbor, instrument sa vizualnim efektima, plesače, tamjan za doživljaj mirisa te takozvanu “ritmičnu teksturalnu artikulaciju”, a ugođaj bi upotpunilo korištenje svijetla i magle. Njegova vizija dosta nalikuje na današnja imerzivna iskustva i igre svijetla, što dokazuje kako je bio vizionar ispred svog vremena.

Kako je poznata činjenica da mnogo suvremenih glazbenika posjeduje ovu vrstu sinestezije, oni potvrđuju kako je zaslužna za unaprijeđenje njihovog stvaralaštva. U današnje vrijeme, dok je poznat pojam sinestezije općenito, mnogi su glazbenici vokalni oko svoje sinestezije te kako ju koriste u razvijanju svojeg kreativnog procesa i stvaranja unikatnog zvuka. [14, 15]

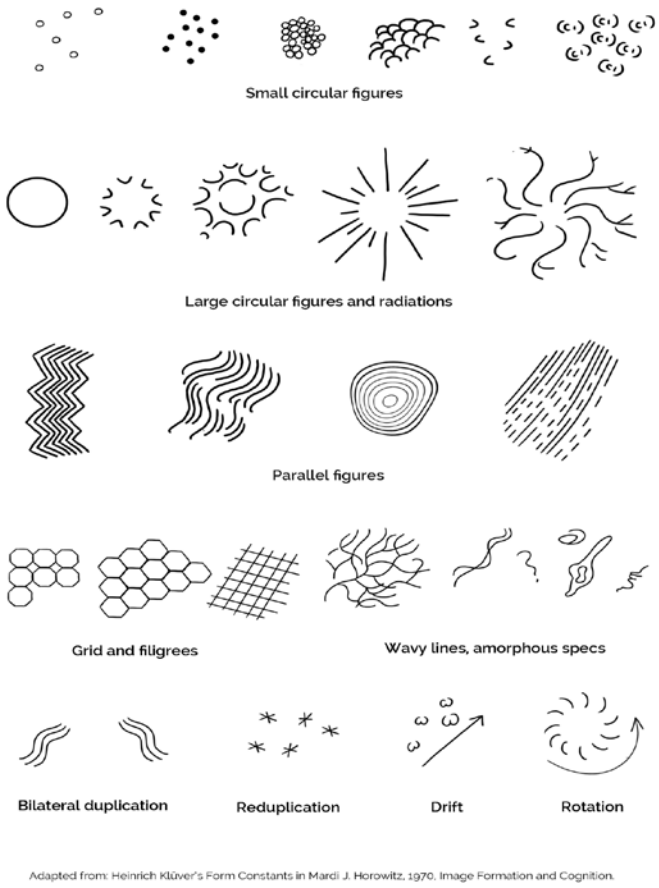

Slika 6. Vrsta mogućih pojavnih oblika kod "zvuk-boja" sinestezije

Prema istraživanju njemačkoga psihologa Heinricha Klüvera, prilikom tipa „zvuk-boja“ sinestezije moguća je pojava i raznolikih geometrijskih i apstraktnih figura. One uključuju male i velike kružne forme, figure sa repeticijom i paralelnim prijelazom, pravilne ili amorfne nakupine oblika, valovite (vijugave) figure, te linijske figure koje se mogu duplicirati, reducirati, „plutati“ u prostoru i rotirati. Prilikom doživljaja sinestestezije, ovi oblici dolaze sami ili u kombinaciji sa jednom ili više boja.

Kako je pokazalo istraživanje Richarda Cytowica, vodećeg stručnjaka o sinesteziji, vrste ovog fenomena zaista su mnoge, gdje je dokazano više od 60 pojedinih vrsta sinestezije.

Neke su učestalije od ostalih, poput primjerice „grafem-boja“ i kromestezije, no postoji i spacijalna sinestezija gdje dolazi do personifikacije i percepcije vremenskih formi u prostoru, gustatorne sinestezije gdje okusom sinesteti spoznaju boje i oblike, emocionalno uzrokovana sinestezija gdje se emocijama pridružuje određena boja, miris ili okus, taktilna sinestezija gdje dodirom nastaju raznoliki multisenzorni podražaji, personificirana sinestezija i mnoge ostale. Za sad se navodi minimalno 60-ak vrsta, no s novim spoznajama i istraživanjima taj će broj zasigurno rasti.

2.5. Poznati testovi

Kako bi se ustanovilo posjeduje li osoba sinesteziju te njezina vrsta, ali i sam način percepcije sinesteta, znanstvenici su ustanovili neke od testova poput „Maluma/Takete testa“, „Testa sa piramidama“, kombiniranog testa za provjeru vida, „Stroop test“, „Synesthesia Battery test“, test diversifikacije boja i slično. Ovi su testovi doduše maksimalno orijentirani na vrstu sinestezije „grafem-boja“, no i dalje mogu pokazati značajno drugačiju percepciju sinesteta. Ovi psihološki testovi najbolji su indikatori za dijagnosticiranje pojave sinestezije kod pojedinca te indikacije o kojoj je vrsti sinestezije riječ, jer se ona i dalje ne može dijagnosticirati medicinski. Proučavane su snimke magnetske rezonance sinesteta te osoba koje ne posjeduju ovu sposobnost, no one su pokazale povećanu limbičku aktivnost lijeve hemisfere mozga, što sa znanstvene strane predstavlja nedovoljan dokaz za postavljanje dijagnoze.

Na Slici 7. prikazana je snimka magnetske rezonance sinesteta prilikom doživljaja sinestezije „zvuk-boja“. Prilikom doživljaja ove vrste sinestezije, sinesteti opisuju pojavu boja prilikom izgovaranja raznih riječi ili slova, primjerice „slovo A-crveno“, „kruška-plava“ itd., što se očituje kao aktivacija centra mozga zaduženog za percepciju boja, poznatog kao „Centar za boje“. Za doživljaj boja zaduženi su geni V4 i V8, gdje dolazi do preklapanja centra za boje i centra za govor u lijevoj polovici mozga i to uzrokuje sinergiju osjetila. Geni zaduženi za percepciju vida objekata u mozgu, V1 i V2, nisu bili aktivirani, što bi ukazalo na činjenicu kako aktivnost u primarnom vizualnom korteksu mozga nije ključna za doživljaj sinestezije. Drugim riječima, sinestet ne mora vidjeti objekt kako bi dobio vizualnu asocijaciju boje.

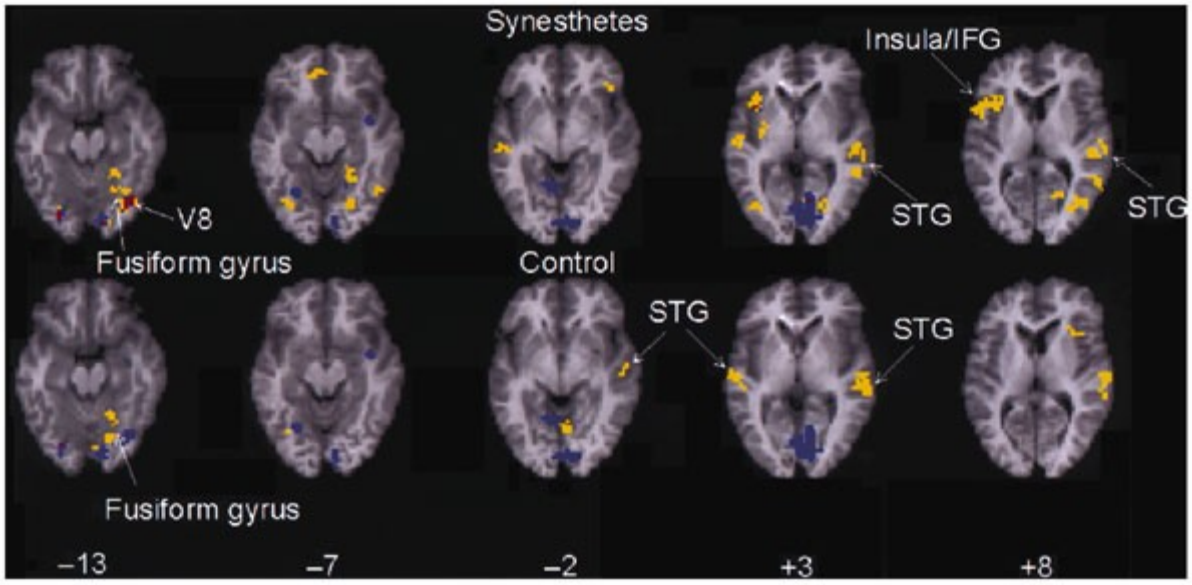

Slika 7. Magnetska rezonanca sinesteta

Prilikom provedbe testova za utvrđivanje sinestezije, dobiveni odgovori moraju biti brzi (automatski) i dosljedni, gdje se ne mijenjaju prilikom života sinesteta, već dolazi do recidiva jednake vrste podražaja. Valja napomenuti kako su percepcije veoma individualne za svakog sinesteta, no pokazuju barem minimalne sličnosti. Primjerice, za većinu sinesteta sa „grafem-boja“ i „broj-boja“ sinestezijom, slovo A je crvene boje, slovo B plave boje, Y žute, dok je utorak sivo-plav, srijeda žuta, a mjesec siječanj baby plave boje.

2.5.1. „Stroop test“

Poznati „Stroop test“ dobio je ime prema istoimenom znanstveniku Johnu Ridleyju Stroopu, koji je otkrio ovaj neobičan fenomen još davne 1930. godine. Prilikom rješavanja ovog testa, od sudionika se traži brz odgovor na ponuđenu ispisanu riječ boje. Primjerice ukoliko je pojam riječ boje „crvena“, ali u plavoj boji, od osobe se traži da definira plavu boju, a ne crvenu.

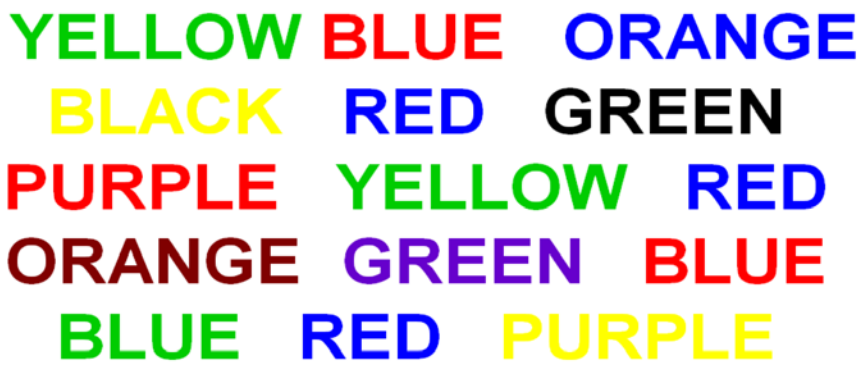

Slika 8. Stroop test

Kod osoba bez sinestezije mozak će percipirati sva slova kao jednobojna, dok je situacija kod sinesteta malo drugačija. Može doći do pojave slova jednako kao kod osoba bez sinestezije, ali isto tako moguće je da sinesteti percipiraju drugačije obojena slova. Primjerice, slova kod riječi „crvena“ mogu se konzistentno podudarati, no mogu biti i nedosljedna i promjenjiva.

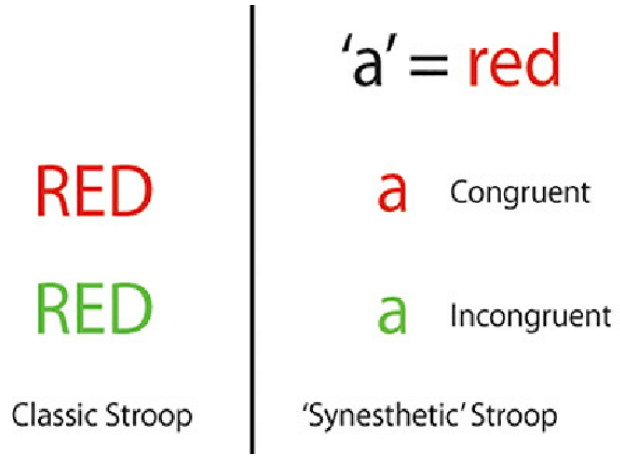

Slika 9. Stroop test kod ne-sinesteta i sinesteta

2.5.2. Test s piramidama

Ovaj se test također primjenjuje za prepoznavanje „grafem-boja“ vrste sinestezije. Test je sačinjen od dvaju kvadrata ispunjenih brojkama 2 i 5, koji su naizgled vrlo slični, a zapravo su zrcaljena verzija jedno drugog. Od ispitanika se traži da u što kraćem vremenu uoči piramidu dvojki sakrivenu u moru petica. Za osobe koje posjeduju „grafem-boja“ sinesteziju ovaj test vrlo je lagan, jer dolazi do pojave dvije različite boje navedenih brojeva, što piramidu dvojki čini veoma uočljivom. [16, 17]

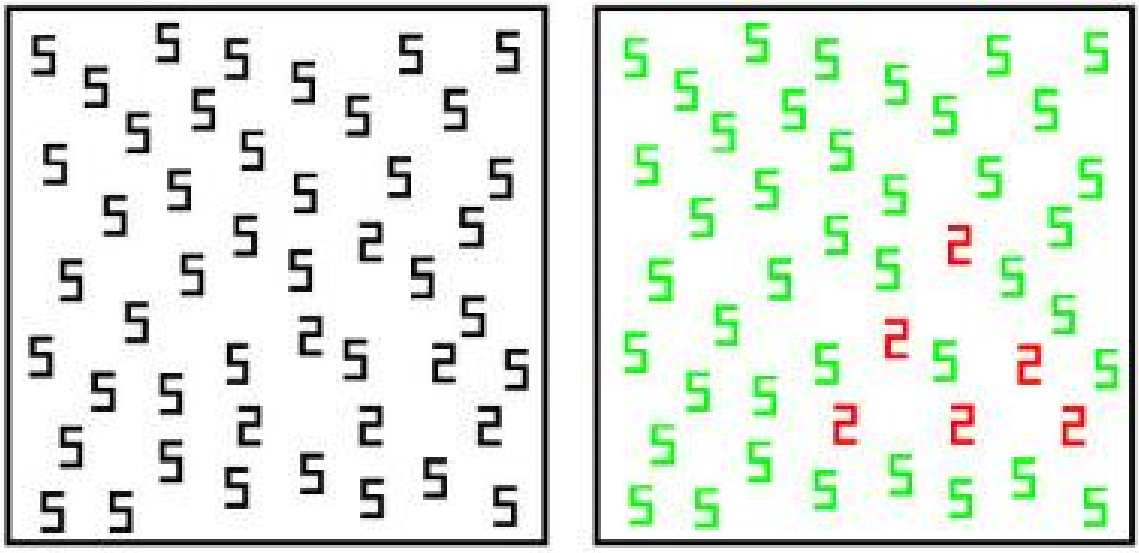

Slika 10. Test s piramidama

2.5.3. „Sinestezijska baterija“ (Synesthesia Battery Test)

Ovaj test osmislili su znanstvenici sa MIT-ja, David M. Eagleman, Arielle D. Kagan, Stephanie S. Nelson, Deepak Sagaram i Anand K. Sarma. Svoja istraživanja i rezultate opisali su u radu „Standardizirani baterijski test za istraživanje o sinesteziji“ („A standardized test battery for the study of Synesthesia“), a Eagleman je također u suradnji sa Richardom E. Cytowicem napisao i knjigu o sinesteziji, naziva „Wednesday is indigo blue“. Ovaj test temelji se na klasičnom ispitivanju na principu pitanja i odgovora, koji su na nadopunjavanje i odabir jednog ili više odgovora, pitanja o ispitaniku, njegovom podrijetlu, obitelji i životu, a kasnije se također prikazuju specifična pitanja vezana za pojedinu vrstu sinestezije. Kod „grafem-boja“ i „zvuk-boja“ sinestezije prikazuje se kvadrat sa bojama kojima je potrebno više puta pridružiti slovo, broj, dane, mjesece i zvuk. Test je izrazito iscrpan i dugotrajan. [18]

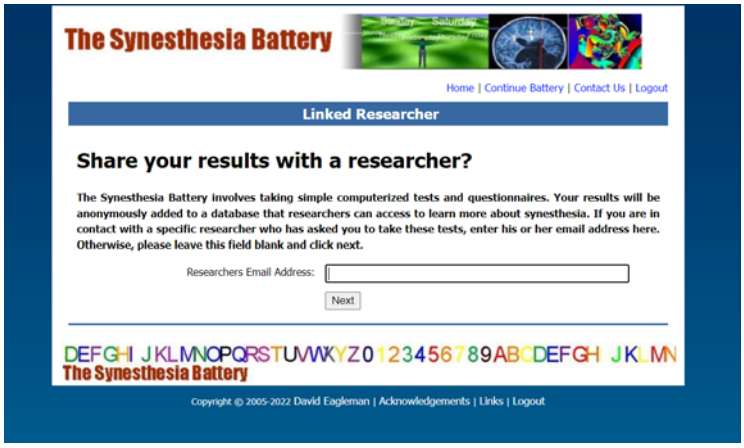

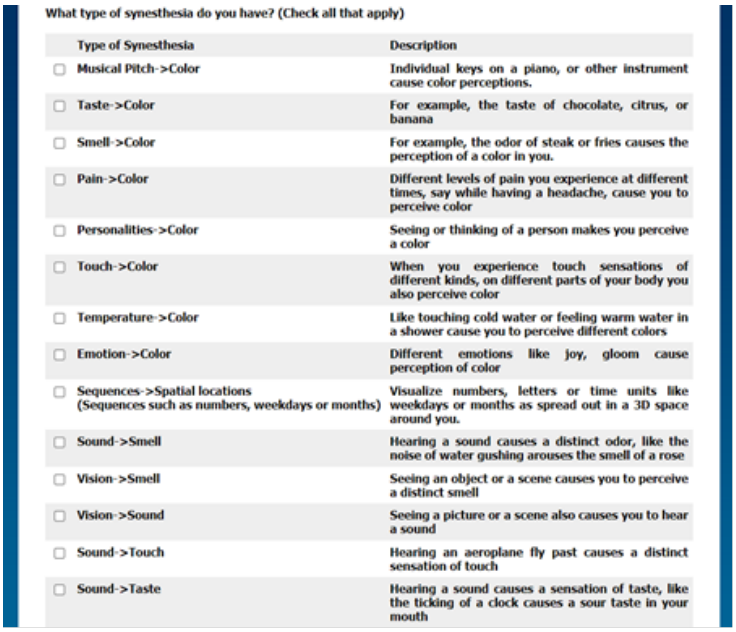

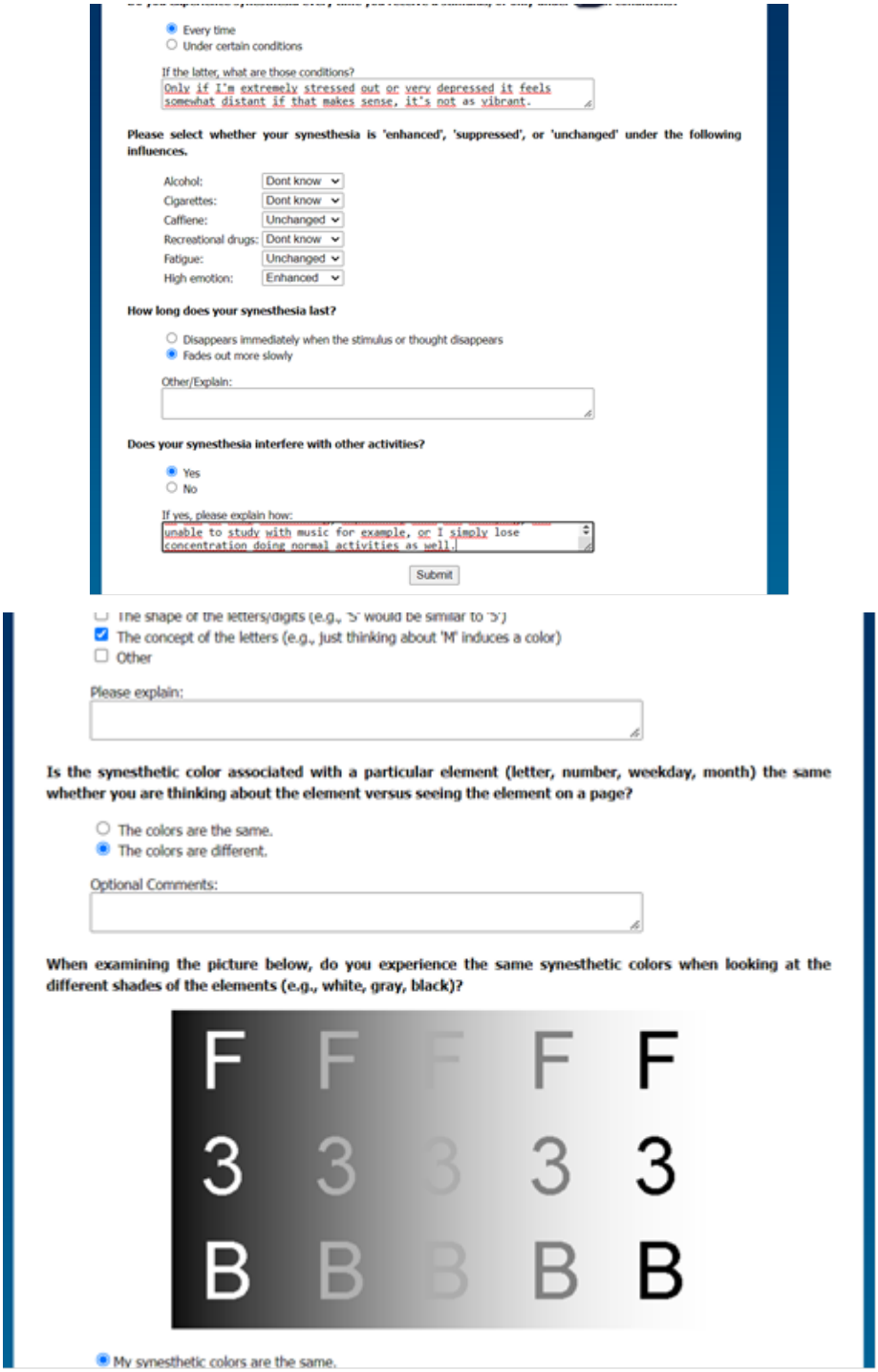

Slika 11. Prikazi Synesthesia Battery testa

2.5.4. Kombinirani test za provjeru vida

Ovaj test radi na sličnom principu kao test za provjeru daltonizma, no sam krug nije obojen i sastavljen od točkica, već od crnih brojki od 0 do 9 u čijoj se sredini nalaze dvije velike znamenke četvorke i dvojke. Ove brojke same po sebi nisu uočljive te su ujedno sastavljene od različitih manjih brojeva raštrkanih slučajnim redoslijedom. Cilj testa je uočiti ta dva velika broja i definirati boju kojom se prikazuju. Mogući su brojni ishodi ovoga testa. Ukoliko osoba nije u stanju raspoznati ta dva velika broja ili joj se uopće ne prikazuju brojevi u drugačijim bojama, ta osoba nema „grafem-boja“ vrstu sinestezije. Ukoliko je osoba u stanju vidjeti jedan veliki broj, ali ne ostale, postoji mogućnost kako ta osoba ima sinesteziju i sljepoću na boje. U slučaju da osoba vidi dva ista broja te mora škiljiti kako bi ih pročitala, mogući su ishodi sinestezije, daltonizma, diplopije i miopije. Neki smatraju kako ovaj test ne pokazuje dovoljnu razinu točnosti te na sam način da se pomoću njega može definirati „grafem-boja“ sinestezija nije adekvatna, no svakako može poslužiti prilikom istraživanja. Jedan od razloga zašto test ne bi uspio jest taj što je sljepoća za boje nemogućnost razlikovanja boja svjetlosti koja pogađa mrežnicu, besmisleno je zamisliti da bi sinestet percipirao dvije odvojene boje koje inače ne mogu razdvojiti ionako. "Pravi problem" je zapravo ukoliko sinestet doista vidi znamenke kao boje koje se razlažu u jedan ili dva broja. Kad bi sinestet mogao vidjeti oba velika broja koji su iste boje kao i mali brojevi došlo bi do preklapanja, odnosno stapanja boja i nestajanja brojeva-'4' bi se stopio s pozadinskim '4', dok bi se '2' isticao (jer '2' nije korišteno u pozadini). Bi li to značilo da bi, čim bi primijetili divovsku '4', on odjednom nestao u pozadini te se postavlja pitanje je li ovakva slojevita sinestezija uopće moguća? [16]

Slika 12. Kombinirani test za provjeru vida

2.5.5. „Maluma-Takete“ i „Bouba-Kiki“ test

Posljednje naveden test osmislio je 1929. godine njemački psiholog Wolfgang Köhler te on nije nužno test za otkrivanje sinestezije sam po sebi, već test koji pokazuje globaliziranje ljudskog mijenja ovisno o asocijacijama zvuka sa oblicima. Naime, ispitanicima su dana dva oblika kojima su morali pridružiti određeni zvuk, „maluma“ ili „takete“ koji ne posjeduju specifično značenje.

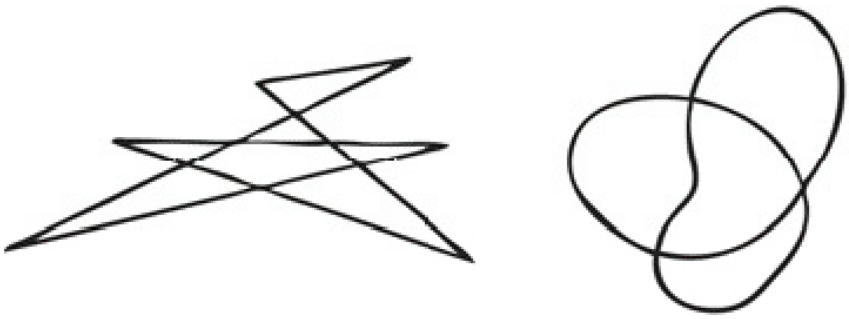

Slika 13. Maluma-takete test

Većina ispitanika asocirala je zvuk „takete“ sa oblikom oštrih rubova, dok su riječ „maluma“ asocirali sa amorfnim oblikom zaobljenih linija.

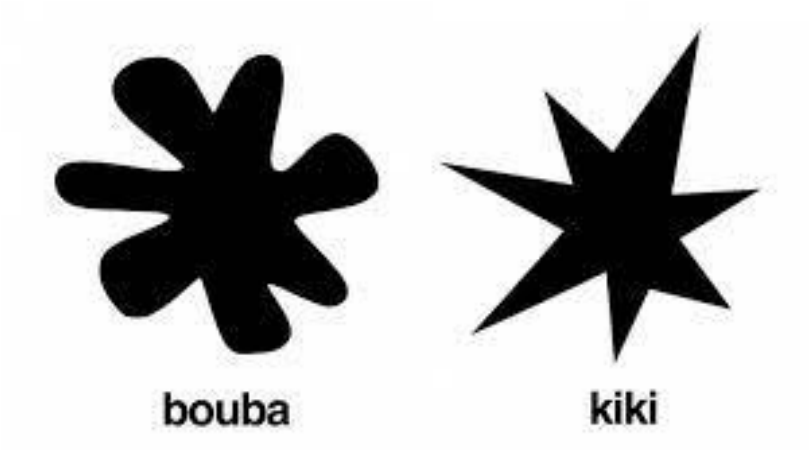

Slika 14. Bouba-kiki test

Sličan test asocijacije je i „bouba“-„kiki“ test. Slijedeći princip „maluma“-„takete“ testa, ispitanici su također povezivali „kiki“ zvuk sa oblikom oštrih rubova, dok su „bouba“ zvuk

povezali sa zakrivljenim oblikom. Ovaj test značajan je pokazatelj kolika je važnost fonetskog zvuka na percepciju oblika kod ljudi, a zanimljiva je i činjenica što je na ovaj način razmišljala velika populacija ljudi, bez obzira na mjesto življenja ili jezik kojim govore. Iako primarno nije test za utvrđivanje sinestezije, „maluma-takete“ i „bouba-kiki“ testovi na neki način daju uvid u mozak sinesteta koji imaju sposobnost percipiranja zvuka kao boje, oblika, uzoraka i slično, a s druge strane, kao jasni pokazatelj povezanosti ljudskih osjetila te kako je moguće da se sinestezija razvija tijekom života. [19, 20]

2.6. Poznati sinesteti

Wassily Kandinsky-umjetnik, multisenzorna sinestezija

Wassily Wassilyevich Kandinsky poznati je ruski umjetnik 20. og stoljeća, veoma uspješan i priznat na području apstraktne umjetnosti, gdje se smatra jednim od pionira takve vrste umjetnosti na Zapadu. Također je jedan od poznatih sinesteta, gdje se njegova multisenzorna sinestezija očitovala u korelaciji boja i glazbe, koju je pretakao na platno. Kandinsky je imao sposobnost vizualizacije glazbe, gdje je slušajući glazbu dobivao vizualne podražaje, no također i mogućnost skladanja glazbe prilikom slikanja, točnije čuo je glazbu dok je slikao. Sve senzacije koje je osjećao pretvarao je u umjetnost. Osim slikanjem bavio se i kazališnim predstavama, gdje je njegov performans “Žuti zvuk (“The Yellow Sound”)” bio svojevrsni eksperiment u prikazivanju sinestezije, prilikom kojeg je korištenjem osvjetljenja, glazbe i različitih medija pokušao dočarati doživljaj sinestezije. Glazba je bila veliki izvor inspiracije za njegove apstraktne slike, gdje je posebice volio skladatelja Arnolda Schoenberga. Likovni teoretičari smatraju da je njihova sinergija bila toliko uspješna jer su i Kandinsky i Schoenberg na jednak način odbacivali ideju prepoznatljivog objekta te ga dekonstruirali i pojednostavili na linije, oblike i boje te na taj način stvarali dodat neviđene vizualne eksperimentalne slike. Kandinsky je također mnogim svojim djelima dao glazbene nazive poput “Skladba” (“Composition”) i “Improvizacija” (“Improvisation”). Kandinsky je također smatrao kako boja ima moć povezivanja pojedinaca sa vlastitom spiritualnosti. Tako je tvrdio kako žuta uznemiruje, dok plava pobuđuje najviši stupanj spiritualnosti. Napisao je i djelo “Spiritualno u umjetnosti” (“Concerning the Spiritual in Art”), u kojem opisuje psihološku, fizičku i emocionalnu povezanost sa umjetnosti te kako umjetnost ima sposobnost pobuđivanja, što se smatra prvom teoretizacijom na području apstraktne umjetnosti. Kasnijim razvojem metrike i teorije boja, njegove tvrdnje pokazuju se točnima- danas se

žuta smatra najenergičnijom bojom, dok se plava smatra umirujućom, te je apsolutno potvrđena povezanost između boja i emocija. [21]

Wassily Kandinsky, umjetnik

The Yellow Sound

Slika 15. Umjetnik Wassily Kandinsky i njegov performans "Žuti zvuk"

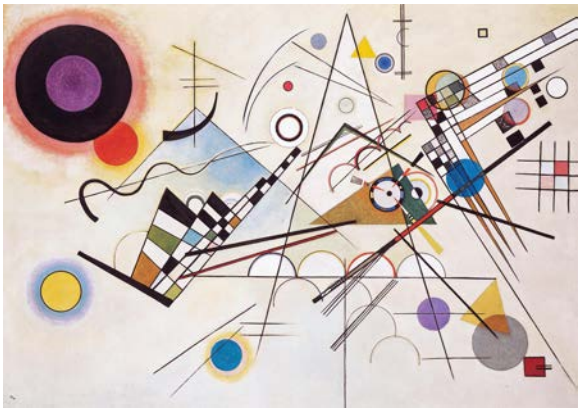

Composition VIII, 1923.

Improvisation No. 30 (Cannons), 1913.

Slika 16. Umjetnička djela Wassilyja Kandinskog

Marilyn Monroe, glumica i pjevačica, okus-boja sinestezija

Marilyn Monroe, jedna od najpoznatijih američkih glumica, statusni simbol starog Hollywooda 50-tih godina, također je bila sinestet, a da to nije ni znala. Kako objašnjava njezina sestra, Berniece Baker Miracle, u njihovo doba nije se znalo za pojam sinestezije, već su se takvi karakteristični događaji objašnjavali pojmovima kao

“nevjerojatna osjetljivost” ili “iznimna maštovitost”. Naime, Marilyn Monroe je svake večeri, kako tvrdi njezin muž Jim Dougherty, za večeru poslužívala grašak i mrkvu jer je voljela kakve boje pobuđuju prilikom jela. [22]

Billie Eilish, pjevačica i skladateljica, multisenzorna sinestezija

Billie Eilish američka je pjevačica i skladateljica, ujedno i najmlađi umjetnik koji je prikupio sve tri glavne umjetničke nagrade- Grammy, Oscara i Zlatni globus za umijeća u glazbi i filmu. Poznata je činjenica kako Billie odmalena pati od Tourettovog sindroma, no to ju nije spriječilo u njezinoj vrhunskoj karijeri. Osim toga, Billie posjeduje sinesteziju, gdje opisuje kako može vidjeti, osjetiti i mirisati njezine pjesme, pritom ih percipirajući kao drugačije boje i brojeve, gdje bi se njena vrsta sinestezije mogla svrstati pod multisenzornu. Prema intervjuu iz 2019. godine za glazbeni časopis Rolling Stone detaljnije je opisala svoje doživljaje sinestezije- „svaka osoba koju znam posjeduje njihov specifični oblik, boju i broj u mojoj glavi“ [izvor]. Svog brata Finneasa definirala je kao narančasti trokut, a grafemski oblik njegovog imena „Finneas“ kao tamno zelenu boju. Svoje pjesme također percipira putem vida, njuha i osjećaja, percipirajući ih kao različite brojeve i boje. Pjesmu 'Bad Guy' Billie vidi kao žutu, ponekad crvenu, kao broj 7, toplu i mirišući na keksiće. Tvrdi kako sinestezija ima golem utjecaj na njezin rad, svaki spot pjesme inspiriran je bojom koju Billie za nju doživljava dok ih sluša. [23]

Finneas O'Connell, glazbenik, producent, skladatelj, multisenzorna sinestezija

Finneas svoju pojavu sinestezije opisuje kao intrinzični i automatski događaj do kojeg dolazi prilikom slušanja i stvaranja glazbe, gotovo na jednak način kao i njegova sestra Billie Eilish. Prilikom skladanja pjesama, pjesme u određenom tonu percipira kao jednu boju, dok svoj glas percipira u drugoj. Percepcija nota i njihovo povezivanje sa određenom bojom veoma je često kod glazbenika sa ovom vrstom sinestezije. Iako je svaka sinestezija veoma individualno iskustvo za svakog pojedinca, glazbenici su kroz povijest pokušali unificirati ove asocijacije. Za Finneasa G-nota je zlatno-narančasta, A žarko žuta, B plava, E narančasta, dok je E-mol nota crvena. Nedavna istraživanja na sveučilištu McGill pokazala su kako pjesme imaju sposobnost unificiranja emocija i intelekta, što je za skladatelje i pisce pjesama dodatan talent koji posjeduju. Na ovaj način, sposobnost sinestezije može se definirati kao sredstvo unifikacije cijelog mozga, talent ili dar gdje je pojedinac sposoban vidjeti drugu dimenziju koja se krije iza zvuka. [24]

Slika 17. Billie Eilish sa svojim bratom Finneasom O'Connelom; Billie na naslovnici Voguea

Nikola Tesla, izumitelj, zvuk-boja sinestezija

Iako je prevalentna kod osoba umjetničkih profesija, bilo da se one bave područjem glazbe, slikarstva, spisateljstva ili drugo, Nikola Tesla dokaz je kako sinestezija nije predodređena isključivo umjetničkim dušama. U svojoj autobiografskoj knjizi, “Moji izumi” (“My Inventions”), spominje svoje osjećaje gađenja i lošeg okusa u ustima, prilikom ispuštanja malenih papirića u posudu ispunjenu tekućinom. Tesla također posjeduje i ostale sinestetske karakteristike, poput fotografskog pamćenja i nevjerojatnih vizualizacijskih sposobnosti. Nikola Tesla poznat je bio po svojim osebujnostima, gdje je izrazito volio golubove i pričao s njima, dok je mrzio breskve jer su imale dlačice te se nije želio rukovati ni sa kim u strahu od bakterija. Ovakve hirovitosti mogle bi se pripisati njegovoj sinesteziji, koju su znanstvenici uvrstili u daljnji spektar autizma. Nikola Tesla kako to inače i biva, nije bio svjestan svoje sinestezije. Njegova mogućnost vizualizacije bila je zaista nevjerojatna-bio je sposoban vizualizirati najkompleksniji stroj i izum unutar svojih misli, sa velikom preciznošću. Mogao je cijelu ideju mentalno razraditi-poboljšati je, promijeniti konstrukciju, pa čak i upravljati strojem. Negativna strana njegove

vizualizacije bila je činjenica što ništa nije zapisivao, tako da nema pisanih dokaza o mnogim izumima koji su bili spominjani za vrijeme njegova života. [25, 26]

Kanye West, reper, producent, modni dizajner, multisenzorna sinestezija

Cijenjeni no pomalo kontroverzni producent i reper Kanye West potvrdio je kako posjeduje sinesteziju, točnije zvuk-boja sinesteziju. Svu glazbu koju stvara kategorizirao je kao sliku, te je naglasio važnost sinestezije za koju je rekao kako mu "oplemenjuje život i čini ga ljepšim". Kanye vidi zvukove klavira kao tonove plave, mali bubnjevi su bijeli dok su duboki zvukovi bas gitare tamno smeđe i ljubičaste. [27]

Richard Wagner, skladatelj, dirigent, zvuk-boja sinestezija

Poznat i pod nazivom "kralj opere", Richard Wagner poznat je po svojim opernim djelima, zajedno nazvanim "Gesamtkunstwerk", gdje opisuje svoju viziju kakva bi opera trebala biti. Kao i većina glazbenih umjetnika, Richard Wagner posjedovao je "zvuk-boja" vrstu sinestezije, koju je pokušao preinačiti u svoja djela te ju dočarati publici. U njegovim djelima očituju se sinestetski elementi koje je pokušao izmamiti na način da stvori ekstremno muzikalne dijelove, koristeći ideje, objekte i emocije u glazbi za potpuni doživljaj glazbe. Wagner nije želio da publika samo čuje njegovu glazbu, već da s njom povezuje razne objekte, boje, oblike, raspoloženja i emocije, na taj način stvarajući sinestetski doživljaj za publiku-publika je mogla doživjeti emocije i vidjeti oblike ovisno o glazbi koju je čula. [28]

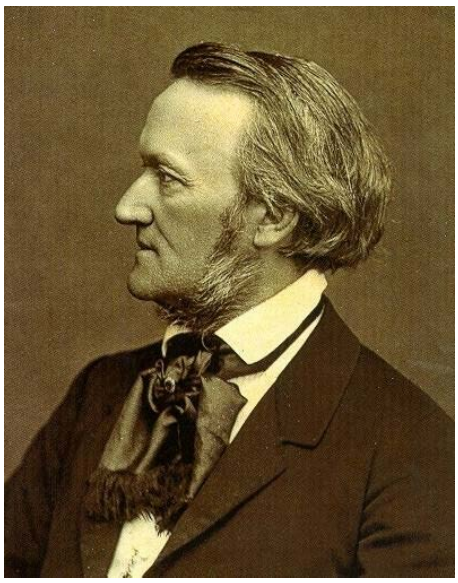

Slika 18. Richard Wagner i njegovo djelo Gesamtkunstwerk

Vladimir Nabokov, pisac, grafem-boja sinestezija

Za neke ljude zvuk ima boju ili okus, dok je ruski pisac Vladimir Nabokov vidio slova u bojama. Sinestezija se pojavljuje u 1 od 23 ljudi, gdje grafem-boja vrsta sinestezije prednjači sa gotovo 62 %. Kako se uobičajeno pojavljuje u dječjoj dobi, Vladimir Nabokov također opisuje svoj prvi susret sa sinestezijom prilikom igranja sa drvenim kockama na kojoj su bila obojana slova. Zajedno s majkom tvrdio je kako su boje "kompletno pogrešne" te se ispostavilo kako i ona posjeduje sinesteziju. U razgovoru sa BBC-jem 1962. godine, Nabokov je opisao boje vlastitih inicijala- tako je slovo V "transparentno, nježno roze boje, dok je N s druge strane sivo-žuta boja zobene kaše". Nadalje objašnjava kako percipira drugačije boje i doživljaje za jednake grafeme, ali u drugim jezicima. Tako mu "dugačko "a" u engleskom daje boju istrošenog drva, dok francusko "a" daje osjećaj polirane ebanovine." Nabokova žena Véra, također je bila sinestet, jednako kao i njihov sin Dmitri, što ponovno potvrđuje kako je sinestezija nasljedni faktor te ako se njeguje u djetinjstvu, može prerasti u neobičnu sposobnost. Kako je percepcija boja kod grafem-boja sinestezije izrazito individualna, Nabokov i njegova žena nisu se složili oko boja slova koje vide. Posebna zanimljivost bilo je slovo M- njemu ružičaste boje, Véri plave, a njegovom sinu lila ljubičaste boje. Gotovo da su se geni isprepleli u jednakoj mjeri sa svim karakteristikama te kako Nabokov tvrdi "naslikali genetski akvarel". [29, 30]

Vincent van Gogh, slikar, zvuk-boja sinestezija

Smatran najznačajnijim nizozemskim slikarom nakon Rembrandta, Vincent Van Gogh također se upisuje na listu sinesteta, gdje povjesničari umjetnosti tvrde kako je imao kromasteziju-vrstu sinestezije znanu i kao zvuk-boja sinestezija, gdje pojedinac asocira zvukove sa bojama. Primarni dokaz toga bila su Van Goghova pisma koja je izmjenjivao tijekom života sa svojim bratom Theom, u kojima opisuje prirodu rukopisa raznih umjetnika gdje tvrdi kako neuredni, pomalo šrakopisni način pisanja zvuči poput violine. Evidentnost njegove sinestezije vidljiva je i u propalom pokušaju učenja sviranja klavira, za kojeg tvrdi kako mu je bilo izrazito stresno i prenaporno, jer mu je svaka nota izazivala pojavu nove boje što je predstavljalo svojevrsni prenapor osjetila. Kako sinestezija nije bila odviše poznat pojam krajem 19. og stoljeća, njegova učiteljica klavira shvatila je njegovo ponašanje kao znak ludila i otjerala ga van učionice. Sama činjenica kako je imao Aspergerov sindrom prilikom kojeg dolazi do izrazitih poteškoća u verbalnoj i socijalnoj komunikaciji povlači povezanost sa ispreplitanjem osjetila. Više od 130 godina nakon njegovog incidenta sa učenjem klavira, znanstvenici su 2016. godine proveli istraživanje nad 20-godišnjom ženom kojoj je dijagnosticirana socijalna fobija i schizofrenija. Razlog dijagnozi bilo je njezino izbjegavanje socijalnih kontakata i mogućnost percipiranja boja prilikom slušanja zvukova, u jednakoj mjeri kao i Van Gogh. Na kraju je dokazano kako je nepravilno dijagnosticirana te da zapravo posjeduje sinesteziju. Povlači se pitanje je li moguće da je zbog nedovoljnog znanja o sinesteziji i Van Gogh pogrešno dijagnosticiran te je li postojala mogućnost drugačijeg ishoda njegovog života da je bio svjestan svoje sinestezije i njegovao je, za razliku od pribjegavanja alkoholu i tragičnom kraju. [31, 32, 33]

Slika 19. Van Goghova djela- Terasa kafića po noći (1888.), Autoportret (1889.) i Suncokreti (1889.)

Slika 20. Immersive Experience izložba

Izložba „Immersive Experience“ uistinu je drugačiji i zanimljiv način prezentiranja umjetnost, ponajviše jer posjetioci doživljavaju umjetnost kroz sva osjetila-vizualno, auditorno, taktilno. Smatram kako je ovaj način izlaganja svojevrsni, ako ne i najbolji prikaz sinestezije. Prilikom doživljaja putem jednog osjetila, dolazi do prožimanja i aktivacije ostalih osjetila, što u konačnici rezultira jednim kompletnim multisenzornim iskustvom.

Patrick Stump, glazbenik, zvuk-boja sinestezija

Američki glazbenik i glavni vokal rock benda Fall Out Boy, Patrick Stump također je sinestet. Za sebe tvrdi kako gotovo sve brojeve i slova percipira u bojama. Za glazbu također tvrdi kako pobuđuje njegov sinestetski efekt, no daleko manje nego pisani tekst. U njegovom slučaju F je zeleno, dok je S crveno. Svoju sinesteziju komentira kao "nešto u potpunosti trivijalno, no fascinantno kako je ona dokumentirani fenomen a ne samo on čudak". [34]

Geoffrey Rush, glumac, grafem-boja i spacijalna sinestezija

Geoffrey Rush, dugovječni i uspješni australski glumac, najpoznatiji prema svojim ulogama u "Piratima s Kariba" te "Kraljevom govoru" također je sinstet, gdje naglasak stavlja na spacijalnu sinesteziju. Spacijalna sinestezija sastoji se od prostorno-vremenske sinestezije, poznatije i kao "kalendarske" sinestezije, brojevne, slovne i ostalih apstraktnih vremensko-prostornih pojmova. Prilikom ovih vrsta sinestezija apstraktnim se pojmovima poput slova, brojki, dana u tjednu i mjeseci pridružuju boje i osobine te ih se može vizualno percipirati u nekom vidu prostora. Sinestet percipira mjesece, datume, brojeve, sloba i ostale elemente kao sekvencu u fizičkom prostoru okolo ili ispred njih, prilikom čega im može dodijeliti individualnu boju, teksturu i oblik. Geoffrey Rush definirao je svoju sinesteziju još u dječjoj dobi, gdje je dane u tjednu intenzivno povezivao sa bojama-ponedjeljak je biljedo plav, utorak jarko zeleni, srijeda kromatično ljubičasta, petak kestenjasto-smeđi, subota bijela, a nedjelja blijedo žuta. [35,36]

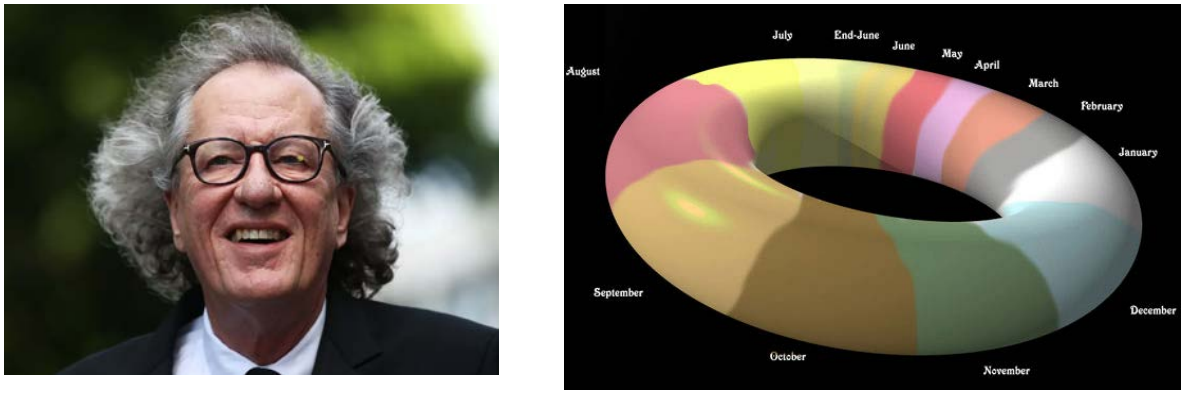

Slika 21. Glumac Geoffrey Rush i primjer spacijalne sinestezije

2.7. Sinestezija i moda

Sinestezija kao inspiracija u umjetnosti pojavljuje se u raznim oblicima, u apstraktnoj umjetnosti, podosta u suvremenoj umjetnosti, bilo da je riječ o slikarstvu, video umjetnosti i sličnome, a unazad par godina pronašla je svoj put u modi. Razni modni dizajneri eksperimentiraju sa novim teksturama, materijalima i krojevima kako bi svoj rad prikazali na potpuno novom, višem i drugačijem nivou gdje osim vizualnog koncepta veliku ulogu igra i osjetilni faktor i sposobnost da moda pobudi kompletno novo, senzorno iskustvo u ljudima.

2.7.1. Iris van Herpen

Nizozemska dizajnerica Iris van Herpen kompletno je promijenila svijet visoke mode koristeći svoj inovativni dizajn te neobične materijale i metode izrade. Poznata po spajanju tehnologije i tradicije vještine izrade odjeće, modernizirala je pojam haute couturea, a samim time promijenila koncept visoke mode i primijenila svojevrsni futuristički pristup. Njezine kolekcije često su odlike vrhunske izrade sa nekonvencionalnim materijalima, gdje pritom koristi materijale poput polimera i 3D printa, eko kožu, vinil i mnoštvo ostalog, spajajući ih sa pojmovima poput “metamorfoze”, “senzornih mora” i “hipnoze”. Svaka njezina kolekcija svojom individualnosti predstavlja poseban doživljaj i apsolutno je multisenzorno iskustvo. Pojam sinestezije nije joj stran te joj služi kao izvor inspiracije u gotovo svim njezinim kolekcijama. Kako je i sama navela, dok dizajnira zapravo “zamišlja haljinu za sinestetsku osobu koja može okusiti boje haljine te čuti teksturu malih detalja”. Njena želja je da taj odjevni predmet pritom pomakne granice ljudske percepcije i proširi svijest te mijenja način na koji čovjek doživljava pokret, isključivo jednodimenzionalno. Sam pojam sinestezije isprepliće se u mnogim kolekcijama, ali se kao takav uvelike i promijenio kroz godine, gdje se veliki naglasak pritom postavlja na emocionalni doživljaj gledaoca i odjevnog predmeta. [37]

Pojam sinestezije je između ostalog, veoma naglašen u njezinoj kolekciji “Synaesthesia” iz 2010. godine, gdje je u želji da naglasi preosjetljivost tijela i vizualizira koliko su zapravo isprepletena osjetila, koristila je sjajnu metalnu foliju i posebno tretiranu kožu, na taj način dobivajući vizualni efekt bez fokusne točke. [38]

Slika 22. Modeli iz kolekcije "Synaesthesia"

No, inspiracija ne staje na istoimenoj kolekciji-vidljiva je i u kolekciji “Seijaku”, gdje je surađivala sa japanskim glazbenikom Kazuyom Nagayom. Još jednom, Iris van Herpen željela je vizualno prikazati kinematiku zvučnoga vala te stvoriti imerzivno okruženje u kojemu sudjeluju i modeli i publika, te se na taj način dobiva kompletno nova percepcija zvuka. Smatram kako je upravo ovakav stvoreni ambijent u kojem dolazi do isprepitanja svih osjetila fantastičan način kako vizualno dočarati sinesteziju, iako ona kao takva nije nužno glavni koncept kolekcije. U kolekciji su prisutni kružni oblici i geometrijski uzorci nastali bilježenjem frekvencije zvučnih valova, koji su kasnije tvorili kompleksnije, biološke i amorfne strukture. [39]

Slika 23. Modeli iz kolekcije "Seijaku"

2.7.2. Rebecca Storm

Pojam sinestezije obradila je i američka fotografkinja Rebecca Storm, čije su fotografije objavljene na online modnoj platformi SSENSE, na kojoj se nalaze mnoge stvari vezane uz modu, ali se često promoviraju mladi dizajneri i umjetnici. Sinesteziju Rebecca prikazuje u nizu fotografija koje vizualnim putem prikazuju reakcije drugih osjetila, poput sluha boje ili mirisa ljutnje. Želi prikazati oprečnost boja, tekstura i nekonvencionalnost same pojave te želi dočarati i drugu stranu sinestezije, za koju govori kako je “uobičajeno romantizirana kao hirovitost plivajućih boja i dobroćudnih šara i pjesama” i pritom želi prikazati kako sinestezija može predstavljati preopterećenost podražajima, može biti

migrena i mamurluk, no u konačnici je zapravo senzacionalna i način na koji se može mnogo toga naučiti dok su osjetila zamagljena.

Slika 24. a) Modni editorijal Rebecce Storm na temu sinestezije

Slika 25 b). Modni editorijal Rebecce Storm na temu sinestezije

2.7.3. „Zvuk mode“ (The Sound of Fashion)

Svima nam je poznato kako moćna glazba pomaže u oblikovanju interpretacije kolekcije na pisti, ali kako se glazba i moda mogu prenijeti u živote ljudi koji nose te odjevne predmete kada su izvan modne piste tema je koju su modna urednica Nell Kalonji i fotograf Timo Wirsching željeli prikazati radeći zajedno sa studentima glazbene akademije Guildhall School of Music. Zadatak studenata bio je odabrati glazbu s kojom dijele duboku povezanost te tu povezanost pretočiti u stajling gdje su u konačnici bilo fotografirani. Ovim malim modnim eksperimentom željela se jasno prenijeti poruka koliku utjecajnost glazba ima ne samo na modni izričaj, već na raspoloženje i stvaranje. Prilikom izlaganja fotografija u sklopu izložbe, stvorena je i zvučna kompilacija kako bi se osiguralo kompletno imerzivno iskustvo.

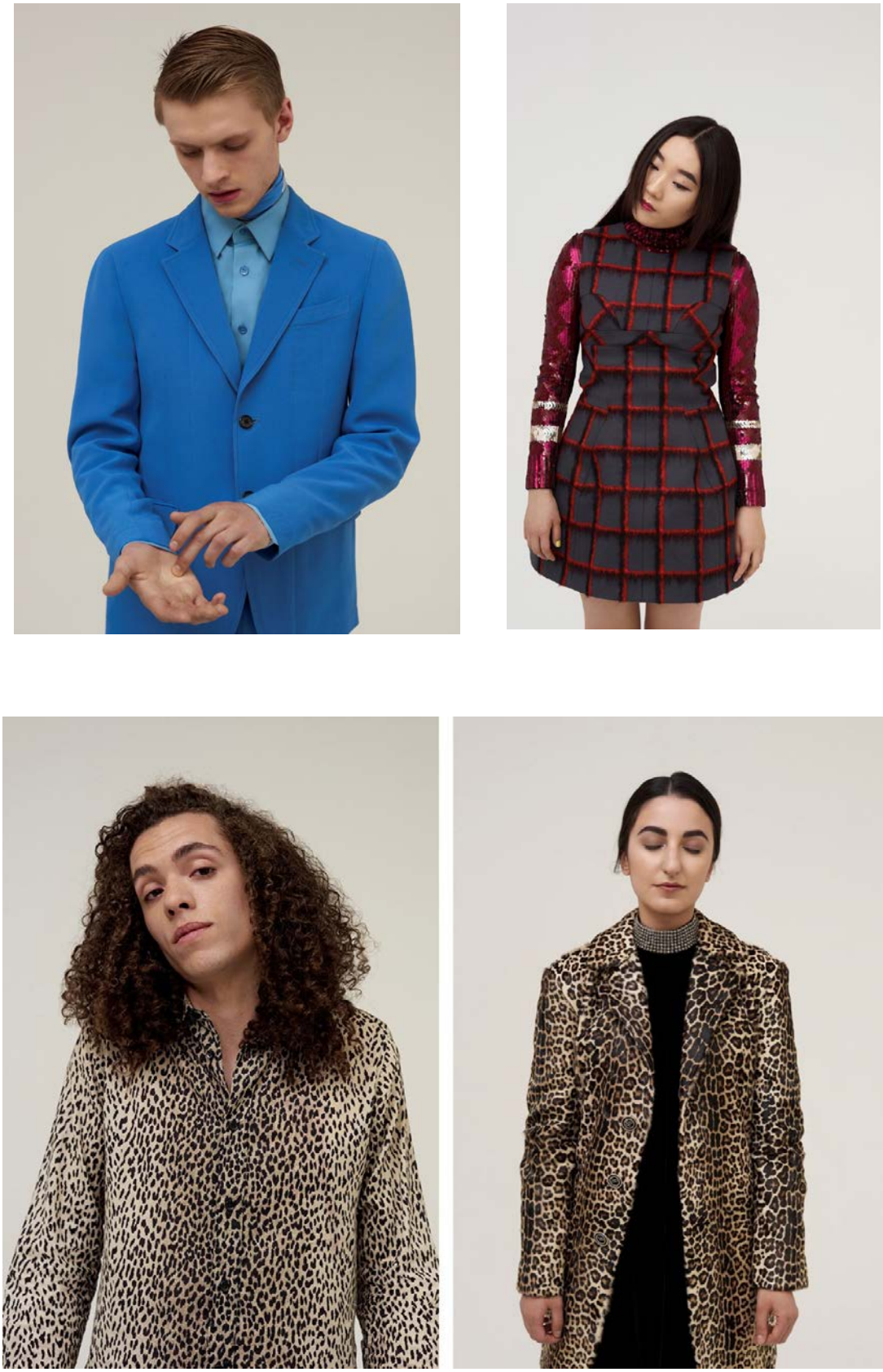

Slika 26. Rezultati modnog eksperimenta "The Sound of Fashion"

2.7.4. „Sinestezijsko odijelo“ (Synesthesia Suit)

U eri kada dolazi do sve većeg ispreplitanja mode i tehnologije, najveće poveznice pokazuje pametna i inteligentna odjeća. Pametnoj, e-odjeći i inteligentnoj odjeći svojstvena je ugradnja baterijskog napajanja, ožičenja te raznih elektroničkih elemenata i sklopova raznolikih svojstava prikladnih namjeni samih odjevnih predmeta. Inteligentna odjeća predstavlja vrstu odjeće kojoj je temeljno svojstvo samostalna prilagodba uočenim promjenama okoliša, gdje posjeduje “osjetila” kojima motri stanje okoliša i osobu koja ju nosi, ima ugrađeni mikroračunalni sustav i izvršnu napravu namijenjenu izvođenju prilagodbe na postavljene uvjete te pomoćne tehničke podsustave, a s obzirom kako se elektronički i mehanički elementi ugrađuju u njenu unutrašnjost, izgleda jednako kao konvencionalna konfekcijska odjeća. Potaknuti idejom inteligentne odjeće, japanski inovatori Enhance, Rhizomatiks i Keio Media Design su osmislili i razvili “Synesthesia Suit”, točnije kompresijsko odijelo sa sposobnošću amplifikacije vizualno-slušnih osjetilnih iskustava sa osjetom dodira. Na unutrašnju stranu odijela postavljeno je 26 senzora “pokretača” koji vibriraju istovremeno sa glazbom i na taj način čine ljudsko tijelo kanalom za zvučne valove. “Synesthesia Suit” originalno je bilo osmišljeno i razvijeno za nagrađivanu VR videoigru Rez Infinite, u kojoj pomične gestikulacije i radnje igrača stvaraju zvukove koji se razvijaju u glazbu koja se potom sinkronizira u čudesan prikaz boja i oblika. Dok igrač nosi odijelo, osjeća vibracije koje glazba stvara cijelim tijelom. Zasad primjenjiv u gaming industriji, “Synesthesia Suit” pokazuje veliki potencijal za primjenu na druge sadržaje, poglavito razne umjetničke forme, a isto tako i način društvene komunikacije u budućnosti. Ovaj projekt također je služio kao eksperiment u svrhu poboljšanja VR iskustva, gdje osoba pritom ne koristi VR slušalice. Predstavljen je i na Media Ambition Tokyo konvenciji 2016. godine u Roppongi Hills u Tokyu, gdje je cijeli prostor bio dizajniran s ciljem proširenja iskustva “Synesthesia Suita” i publike, sa svjetlima, bojama, zvukovima, pa čak i vibrirajućim stolcima usklađenim s glazbom. [42, 43, 44]

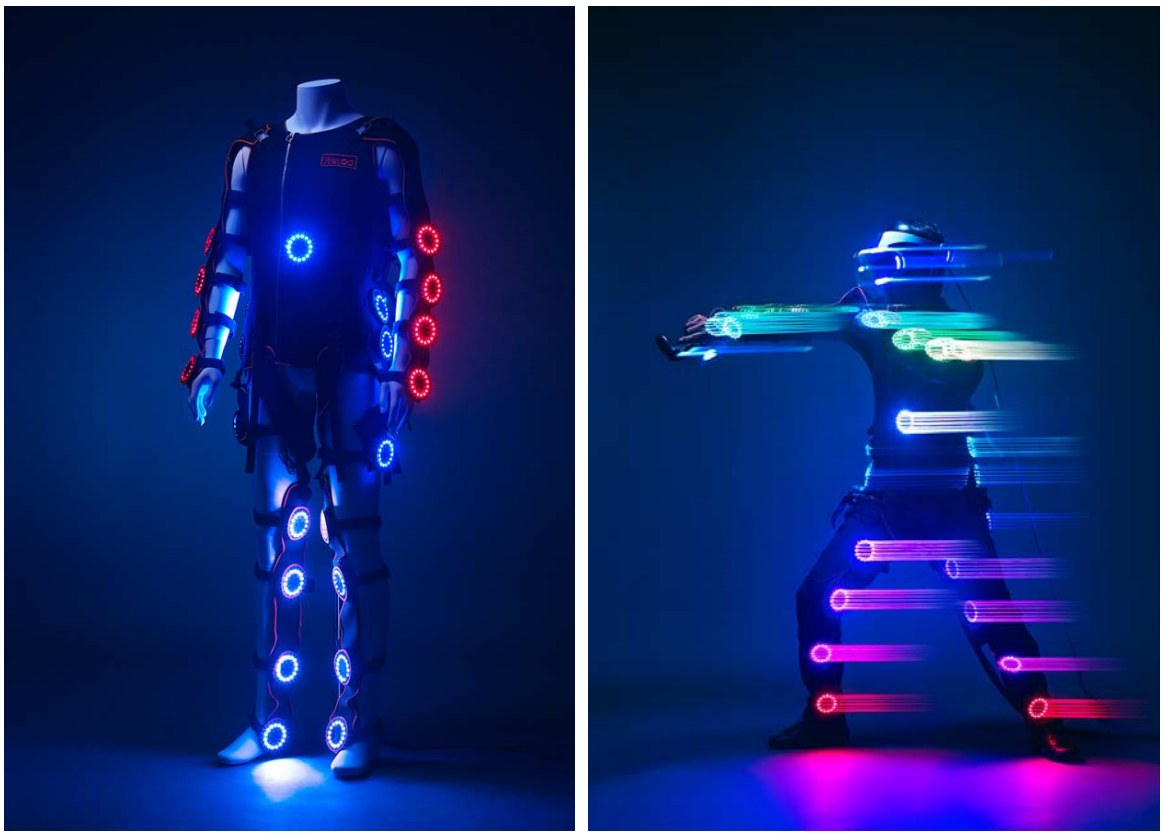

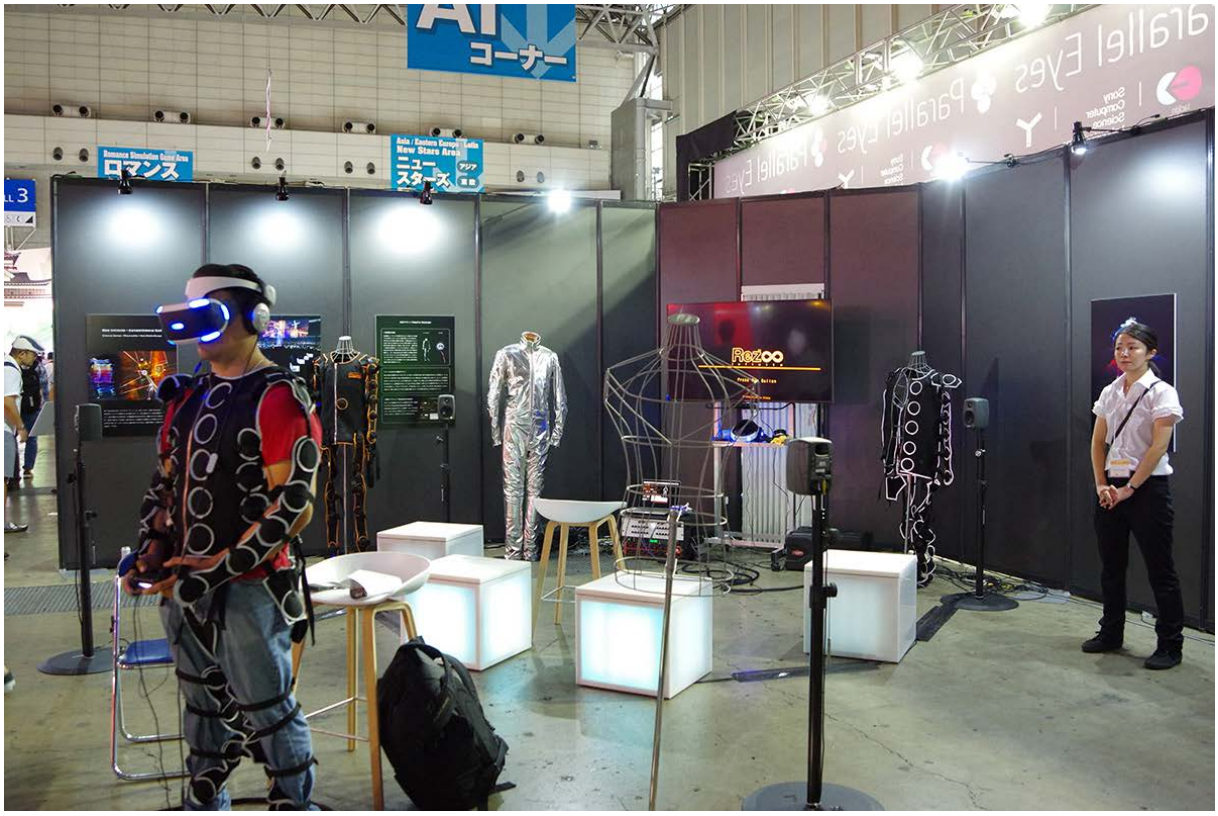

Slika 27. "Synesthesia Suit"

2.8. Osobni doživljaj

Od malih nogu voljela sam sanjariti, zamišljati nove, čudne svjetove prepune boja i neobičnih oblika te se jednostavno izgubiti u njima i svojim mislima. Dječja maštarija zapravo je bila prva naznaka moje sinestezije. Trenutak kada je iskonski započela ne mogu točno precizirati, no rekla bih sa sigurnošću da je bila prisutna kad sam krenula u vrtić. Kako me čuvala moja baka, često sam s njom igrala igru memory u kojoj sam bila nepobjediva. Brojeve sam mogla pamtiti veoma lagano, posebice PIN-ove mobitela i rođendane, jer sam ih pamtila u bojama. Razlog tomu vjerojatno je bila sinestezija, jer sam mogla zapamtiti riječi i likove na svoj način, makar nisam bila svjesna što radim. Također jedan od prvih susreta sa sinestezijom koji pamtim bio je prilikom popodnevnog gledanja Mjesečeve Ratnice, japanskog crtića koji mi je kao malenoj značio sve na svijetu. Njezina uvodna pjesma u meni je izazivala neopisivu sreću, pojavu bijelih zvijezdica i slatkast miris pudera u prahu i ruža. Dok sam bila malena i dok sam išla u osnovnu školu, o pojmu sinestezije nije se uopće govorilo, što je vjerojatno prepisati činjenici kako se o njoj nije mnogo znalo niti je bila adekvatno istražena. Nisam joj iz tog razloga predavala veliku važnost, niti sam pričala o njoj jer sam automatski pomislila kako svi ljudi razmišljaju na ovaj način, kako je to normalna pojava. Dosta godina kasnije, sa pojmom sinestezije susrela sam se na satu psihologije u trećem razredu srednje škole. Profesorila je tumačila gradivo i govorila o ljudima sposobnima percipirati svijet na drugačiji način-implementacijom svih svojih osjetila. Njezino predavanje potaknulo me na daljnje istraživanje, koje je rezultiralo mojom samospoznajom kako posjedujem sinesteziju, što se nadalje odrazilo ponajviše na moju kreativnost. Više sam obraćala pozornost, stoga sam ju razvijala i njegovala. Sada dok slušam glazbu, vidim mnogo boja, uzoraka te glazbu doživljavam na jednoj povišenoj razini. Ponekad mi se dogodi kako osjetim okus nekog kolača ili maslina, ili osjetim specifičnu teksturu ili tkaninu dok slušam glazbu. Primjetila sam kako vidim brojeve i slova u boji te kako pamtim dane i mjesece u bojama. No, osim što većinom imam pozitivna iskustva sa svojom sinestezijom, postoje i neki negativni aspekti- izrazito sam osjetljiva na vanjske podražaje-i dalje ne mogu gledati Formulu 1 a da ne osjetim intenzivni okus željeza u ustima. U konačnici, veoma sam sretna što imam ovakvu sposobnost, ponajviše iz razloga što je veoma primjenjiva u umjetnosti koja mi je izrazito bitna te smatram kako će mi biti vječita inspiracija za moje kreacije.

3. EKSPERIMENTALNI DIO

Eksperimentalni dio rada fokusirao se na bilježenje utjecaja glazbe na pojavu moje sinestezije te pritom ujedno bilježenje vrsta uzoraka, boja, tekstura i popratnih asocijacija do kojih je dolazilo. Glazba je izrazito širok pojam, postoji nevjerojatno mnogo vrsta glazbe, žanrova, umjetnika i stilova, gdje u novije vrijeme dolazi do sve većeg eksperimentiranja u glazbi i pojave novih žanrova te ispreplitanja raznih spojivih i nespojivih stilova. U svrhu ovoga ispitivanja, pokušala sam napraviti presjek različitih vrsta glazbe i vidjeti kako različiti žanrovi utječu na pojavu moje sinestezije, gdje sam pritom uključila vrstu glazbe koju volim i inače slušam, poput metala i klasične glazbe, ali s druge strane i glazbu koju baš i ne preferiram, poput rap-a i hip-hopa jer sam bila znatiželjna vidjeti ako će i taj faktor biti čimbenik u pojavi i načinu odvijanja sinestezije. Isto tako, željela sam ispitati kakav će učinak imati glazba s kojom nisam nikad bila upoznata, kao što je primjerice country, te ukoliko je jezik na kojem se glazba izvodi također jedan od čimbenika. S obzirom da mi je suvremena eksperimentalna glazba jako zanimljiva, nju sam također uključila u istraživanje iz razloga jer je kompletno drugačija od bilo čega što sam slušala, jer ne predaje važnost glazbenom aspektu same glazbe, već je često reducirana na puki zvuk ili šum. Kao što sam već navela, bilo je zahtjevno minimizirati glazbu na svega par žanrova, no odlučila sam se za 10 kategorija sa 50 pjesama unutar svakoga žanra. Odlučila sam se ograničiti broj ukupnih pjesama na 500, što mi se činilo kao adekvatan broj za dobivanje uzoraka, a da nije preopsežan. Kategorije glazbe bile su metal/hardcore glazba, klasična/orkestralna glazba, suvremena/aktualna pop-glazba, indie, klasični rock, country, jazz/blues, rap/hip-hop, pjesme na stranom jeziku koji nije engleski te eksperimentalna “noise” glazba. Svoja opažanja jednako kao i sinestetske pojave bilježila sam u tablicu vezanu za svaki glazbeni žanr. Dobivene observacije te boje, uzorci i ostalo kasnije sam iskoristila za izradu kolekcije, bilo da sam primjenila uzorak direktno, iskoristila boju ili paletu boja pa sve do ugođaja pjesme i taktilnih opservacija koje sam pretvorila u odabir tkanine i kroj odjevnog predmeta.

3.1. Dobiveni rezultati i opažanja

Generalno govoreći, sinestezija se pojavila kod svih glazbenih žanrova, no u različitom intenzitetu. Primjetila sam kako se najjača i najživopisnija sinestezija pojavila kod klasične i orkestralne glazbe, a u razmjernom broju i kod metal glazbe, oba pravca koja najviše preferiram. Iznenadio me intenzitet i učestalost sinestezije kod eksperimentalne i country glazbe. Također sam opazila dominantnost pojedinih boja i motiva kod različitih

pravaca-prevalentne boje kod metal glazbe bile su crna, siva i crvena te jarke boje, kod pop i mainstream glazbe značajnije boje bile su svijetlo plava, narančasta i žuta, a kod eksperimentalne jarke boje poput žarke ružičaste i limeta zelene, uz crnu. Iako su uzorci za svaku pojedinu pjesmu podosta individualni, može se uvidjeti određena poveznica ovisno o žanru glazbe. Kod metal glazbe fraktalni uzroci su bili česti, dok su kod indie i pop glazbe najučestaliji bili retro i psihodelični uzroci. Kod eksperimentalne glazbe nije bila rijetka pojava škrabotina i malih ilustracija, što je kod ostalih žanrova glazbe bila rijetkost ili se uopće nije pojavila. Zanimljiv aspekt bio je i jezik pjesama, gdje je se htjelo istražiti kako sposobnost razumijevanja jezika utječe na pojavu sinestezije. U ovome slučaju, moglo bi se reći kako nema značajnijeg utjecaja, osim na intenzitet sinestezije gdje je došlo do učestalije pojave „jake“ sinestezije u odnosu na neke od drugih žanrova glazbe.

U tablicama ispod prikazani su glazbeni žanrovi te popis pjesama unutar tog žanra. Navedene su i pojave sinestezije i bilješke kako je ona izgledala za pojedinačnu pjesmu.

TABLICA 1. Emo/ metalcore glazba

ŽANR: EMO/METALCORE			
POPIS PJESAMA	IME PJESME	POJAVA SINESTEZIJE	OPIS
1.	Bring Me The Horizon- Avalanche	vrlo jaka	fraktali plave, ljubičaste i tamnozelene sa crnom
2.	Bring Me The Horizon- Kingslayer	normalna	boja breskve, crna, crvena-javlja se u obliku slova i škrabotina
3.	Bring Me The Horizon- Drown	jaka	crna podloga, bijela prskanja boje, crveno-ljubičasti kružići, kasnije dolazi do miješanja crvene, ljubičaste i tirkizne
4.	Bring Me The Horizon- Parasite Eve	vrlo jaka	crna podloga, grananje fraktala, bijela, elektroplava/ljubičasta sa limeta zelenom
5.	My Chemical Romance-	vrlo jaka	jako jako emotivno, bijela, crna, crvena, pomični fraktali, bubnjevi jasno zlatni

	Welcome to the Black Parade		
6.	My Chemical Romance- The World is Ugly	vrlo jaka	početak pjesme izgleda kao uzorak ljubičastog dima na bijeloj podlozi, napredovanjem pjesme razvija se tamnocrvena gdje je i Gerardov glas tamnocrveni, ekstremni emotivni doživljaj
7.	My Chemical Romance- Summertime	normalna	bijela podloga, žuto-zlatni praskovi boje, tamno-ljubičasta
8.	My Chemical Romance- The Ghost Of You	normalna	crna podloga, narančaste krivudave grane, ponovno crveni vokal, kasnije i pojava ljubičaste
9.	Paramore-crushcrushcrush	jaka	narančaste nepravilne mrlje na plavo-tirkiznoj podlozi
10.	Paramore-Misery Business	jaka	plava, crna, zelena i ljubičasta dok pjeva, zig-zag crtice, miris lavande
11.	Paramore-Playing God	normalna	čipkasti uzorak-bjelkasti, podloga roza, narančasta, svijetlo plava
12.	Black Veil Brides-In the End	normalna	svijetlo plava, crna, bež i sivkasta kao gradualni prijelaz boje
13.	Black Veil Brides-Rebel Love Song	normalna	crna, crvena, žarko ružičasta, oblik malenih mrljica
14.	Falling In Reverse- The Drug In Me Is You	normalna	uzorak tamnoljubičastih križića i iksića, crna i narančasta
15.	Falling In Reverse-ZOMBIEFIED	normalna	sivo-crni amorfni organizmi, na amplifikaciji i razradi glazbe dolazi do prštanja boja
16.	Pierce The Veil ft. Kellin Quinn- King For A Day	normalna	crna podloga, bijela mreža koja se širi i sužava, bubnjevi su crveni i zlatni splashevi
17.	A Day To Remember- I'm Made Of Wax, Larry, What Are	normalna	bijelo-narančasto-smeđi spiralni mozaik, kao male nakupine

	You Made Of?		
18.	Crown The Empire- Makeshift Chemistry	normalna	narančasta, žuta, crna-stvaraju uzorak, screamo = stvara osjećaj šljunka i kamenčića
19.	Bad Omens- Running in Circles	jaka	narančasti mali puževi golaći, izobličene kapljice, crna i bijela i jedan plavi puž
20.	We Came As Romans- Cold Like War	normalna	osjećaj toka vode, plava kad je vokal, screamo je zlatni i crni fraktali
21.	As I Lay Dying- My Own Grave	normalna	screamo-rascjepkana žuta linija, crno-narančasto, vokali plavi
22.	I Prevail- Scars	normalna	narančasta prskanja boje-mješavina tamno tirkizne, crvene, crne, bijele sa narančastom; screamo je crveni isprekidani niz kratkih linija
23.	I Prevail- Hurricane	normalna	ružičasta i limeta zelena sa bijelim kružićima i točkicama, neki puni, a neki providni, kad krene refren dolazi do velikog naleta crvene boje
24.	Architects- Animals	normalna	bijela podloga, crno prskanje boje, "bokeh" svjetla, na refrenu plava, žuta i crvena
25.	Architects- Doomsday	normalna	žuto-crveni cvjetovi na crnom, cvjetaju, screamo daje veliki osjećaj glatkoće
26.	Motionless In White- Reincarnate	normalna	žuta munjica na tamnocrvenom, jarko plavi upadi boje, screamo: eksplozija bijele-kao tuš za slikanje kad se puše slamkama
27.	Motionless In White- Eternally Yours	normalna	crna podloga, naleti zelene boje, screamo stvara uzorak-zig-zag, instrumental je ljubičasto-plavi
28.	Memphis May Fire- The Sinner	normalna	kao vitraj, razbijeno staklo, crna, narančasta, lila
29.	blessthefall-deja vu	normalna	bijela podloga, zeleni vodopad/prskanje, screamo je crna debela linija, tamno plava i žute sitne mrljice
30.	Lauren Babic, Seraphim- Lovely	normalna	tamno plava, crna, plavo-siva, ljubičasta

31.	Awake the Dreamer- Somnium	normalna	kao ocvale ruže, tamno crveno, smeđe i crno
32.	Wake Up Hate- The Panic	normalna	vrtlog plavih i zelenih malih mrljica, sa bijelom i ljubičastom
33.	Skillet- Awake and Alive	normalna	gradijent roze, crvene i plave, zeleni naleti boje kad kaže "WAKING UP, WAKING UP"
34.	Breaking Benjamin- The Diary of Jane	normalna	miks sive, crvene, narančaste i crne, stvaraju uzorak organskih strukturnih nakupina
35.	Three Days Grace- Time of Dying	normalna	screamo je vrtlog crni pun malih točkica, listića; vokal je plava tanka linija uz zlatnu
36.	Asking Alexandria- Here I am	normalna	klupko izmiješanih boja, ljubičasta, siva, bijela, crna, žuta, kasnije pojava i crte boje koja curi
37.	Asking Alexandria- The Lost Souls	jaka	fraktali-kad se vokali uključe pojava plave, ljubičaste, crvene i zelene, dječji glasovi = bijeli dim
38.	Pierce The Veil- Circles	normalna	različak plava sa narančastom, malo i lila, uzorak kao latice cvijeća
39.	August Burns Red- White Washed	normalna	lila i tamno ljubičasta, sa nijansama crve, plamenovi, bodljikava žica, fraktali, screamo jako bijeli izljevi
40.	August Burns Red- Mariana's Trench	normalna	crvena i zeleno-tirkizna kao gradualni prijelaz boje, screamo je jako crn
41.	Sleeping With Sirens- If I'm James Dean, You're Audrey Hepburn	normalna	crna, ljubičasta, žuta- kapljice i male mrljice, prožimanje
42.	Sleeping With Sirens- With Ears To See and Eyes To Hear	normalna	crna, žuta, narančasta i elektro plava, nastanak mrlja koje se spajaju u cjelinu, screamo je kontinuirani nepravilni val crvene boje

43.	Hands Like Houses- Lion Skin (ft. Jonny Craig and Tyler Carter)	normalna	iznimno puno plave, staklo, zvuk i osjećaj čitavog stakla koje se kasnije razbija
44.	Our Last Night- Dark Storms	normalna	mrljice boja, isprekidana crvena, crna, bijela
45.	Our Last Night- Tongue Tied	normalna	kapljice vode, naleti ledeno plave, plavo-sive, crno-srebrno-sive isprekidane linije, dugi vokali kontinuirane linije boja
46.	Crown The Empire- Menace	normalna	praznina, rupa, sivo-plava i crna, vokalizacija blijedo žuta
47.	All Time Low ft. Vic Fuentes- A Love Like War	normalna	svijetlo plava, žuta, narančasta, crna, pljeskanje stvara oblačak linijica
48.	A Day To Remember- If It Means A Lot To You	normalna	ljubičasta, crna, zelena, plava, stvaraju uzorak nepravilne mreže, osjećaj topline
49.	Arch Enemy- War Eternal	normalna	crna sluz, crna amorfna forma
50.	Trivium- In Waves	normalna	crno-siva podloga, svijetlo sivi kraći i izduženiji križići koji stvaraju uzorak

TABLICA 2. Klasična/ orkestralna glazba

ŽANR: KLASIČNA/ ORKESTRALNA GLAZBA			
POPIS PJESAMA	IME PJESME	POJAVA SINESTEZIJE	OPIS
1.	Streaming Music Studios- Nausicaa of the Valley of the Wind Opening	jaka	plava, lila, bijela-čisto, svježe, miris svježe opranog rublja, srebrna svjetlucanja
2.	Laurent Perez Del Mar- Flying with the Turtles	jaka	zlaćano, žuto, zelenkasto, vedre boje, simfonija= plavo, žuto, zeleno, jako isprepleteno, vividni uzorci sa sunašcima i zavijutcima
3.	Joe Hisaishi- Merry-Go-Round of Life (HMC)	vrlo jaka	tamno plava/crna, roza, ljubičasta, narančasta, bijela, boje sutona, zvjezdice, križići i padalice
4.	Joe Hisaishi- One Summer Day	normalna	bijelo, plavo, svjetlo i tamno, narančasto i boja breskve svjetlucanje, prožimanje sa roskastom i lila; svijetli, brzi tonovi= zlatna i bijela
5.	Joe Hisaishi- The House At Swamp Bottom	jaka	kiša, kapljice, voda, ocean, tirkizno-plavo-zeleno i ljubičasta, srebrna i bijela svjetlucanja, uzorak poput balončića ulja na površini vode
6.	Joe Hisaishi- Reprise	jaka	plava boja neba, truba/ frula = zlatna, crveno-narančasta, bijela, simfonija = ljubičasta, sunce/toplina, miris livadnog cvijeća, bijelo svjetlucanje
7.	Joe Hisaishi- Mother's Broom	jaka	jako oštro i čisto, snijeg, zima, bjelina, zlatne vijugave linije violine, zlatna svjetlucanja, bijeli baršun i šljokasta tkanina, natruhe svijetle plave, dublji gudači = brončana
8.	Joe Hisaishi- A Huge Tree in the Tsukamori Forest	jaka	kapljice kiše, srebrna svjetlucanja, plava svijetla i tamna, sa žutom i ljubičastom

9.	Joe Hisaishi- Path of the Wind (Instrumental)	jaka	tamnija plava, zelena, žuta, srebrno i zlatno svjetlucanje,, valovi, jako protočno
10.	Joe Hisaishi- Ashitaka and San	normalna	crvena, bijela, tonovi klavira svjetlucanja, upotpunjeni zelenom, jako tečno, ksilofon daje srebrne iskrice, tonovi u mol tonalitetu= osjećaj kao da si pod vodom, nijanse ljubičaste i plave, jako opuštajuće
11.	Frederic Chopin, Mikhail Pletnev- Chopin: Nocturne No. 20 in C-Sharp Minor, Posth.	normalna	tamno plava, ljubičasta, crna, osjet hladnoće vode, srebrno = note klavira, snijeg i winter night
12.	Ludwig van Beethoven, Paul Lewis- Sonata No. 14 "Moonlight", in C-Sharp Minor, Op. 27	normalna	tamno-ljubičasta, crna, okus biljnog čaja, miris prašnjave sobe, težak zrak, mračna gotička soba sa vrtom i tamnom vodom, okus čokolade, baršun i siva
13.	Georg Friedrich Handel, Alexander Briger, Academy of St. Martin, Handel/Orch. Hale: Keyboard Suite No. 4 in D minor	normalna	zlatna, smeđa, narančasta, tamno-crvena
14.	Florie Brown, Margie Butler, Pablo Carcamo-Garrai na bhFeileoig-The Hunter's Purse	normalna	plava, žuta, narančasta
15.	Claude Debussy, Orchestre National de Lyon, Jun Markl- Images: No. 3 Rondes de Printemps	normalna	zlatna, zvjezdice, iščekivanje, bijela i crna, duboki tonovi tamne nijanse, frula narančasta, dječja, razigrana, lukava-miriše na metvicu
16.	Peter Cavallo- Quietly Quietly	normalna	zelena, ljubičasta, plava, vodene boje
17.	Alan Menken -Kingdom Dance	vrlo jaka	jarka ljubičasta, žuta i narančasta, jarka zlatna, motivi kružića i sunašca

18.	Claude Debussy, Martin Jones- Clair de Lune, L.32	normalna	različak plava, tamno-plava, ljubičasta, srebrna/bijela, prozračna i lagana tkanina poput šifona, svile, satena (glatke i sjajne)
19.	Claude Debussy, Nikolai Lugansky-Deux Arabesques, CD. 74: I Andantino con moto	normalna	smeđe, narančasto, lila, vijugavi oblici, tamnija i svjetlija narančasta
20.	Claude Debussy, Daniel Barenboim- Preludes/Book 1, L.117, Des pas sur la neige	normalna	crni saten, tamna i svjetlija plava, zima, sivo jezero, siva hladna voda, visoke note = bijele pahuljice
21.	Čajkovski, Labuđe jezero, Op. 20, Act II: No. 10. Moderato	vrlo jaka	narančasto-žuta šuma, kod trubi pojavljuje se crno-ljubičasta sluz i mrak
22.	Čajkovski, Orašar, Op.71, Act II: Waltz of the Flowers	normalna	srebrnkasta i zlaćana svjetlucanja, puhački instrumenti = svijetlo plava, pastelne boje, lila, glasniji puhački = jarko roza satenska vrpca
23.	Čajkovski, Orašar, Dance of the Sugar Plum Fairy	normalna	zlatno svjetlucanje, ljubičasta i bijela, sa rozom, zrnca šećera, slatkiši
24.	Vivaldi, 4 Godišnja doba, Proljeće I: Allegro	normalna	zlatna, bijela, zelena, žuta, narančasta, zlatni isprekidani niz linija kad krene violina
25.	Vivaldi, 4 Godišnja doba, Ljeto III: Presto	normalna	sivo, žuto, svijetlo i tamno plavo, zeleno, zlatne vrludave oštre linije
26.	Vivaldi, 4 Godišnja doba, Jesen III: Allegro	normalna	osjećaj doma, domaći kolači, smeđa, crvena, kestenjasto smeđa, žuta, zlatna
27.	Vivaldi, 4 Godišnja doba, Zima III: Allegro	normalna	bijeli šiljci jako izraženi, plava, ljubičasta, zlatna, bijela i boja breskve
28.	Sergei Rachmaninoff, Piano concerto No. 2	normalna	velike količine plavih nijansi sa bijelom, kao da je noć, noćni zrak na koži
29.	Sergei Rachmaninoff, Rhapsody on a Theme of Paganini	normalna	narančasta, ljubičasta, plava, kapljice kiše, žičani instrumenti = deblje roze linije

30.	Franz Listz, Lang Lang, Liebestraum No.3	normalna	boja breskve, mint zelena, nježna tirkizna, natruhe tamnije plave, bijela, proljetni/ljetni povjetarac
31.	Franz Listz, Lang Lang, Hungarian Rhapsody No. 1	normalna	jarka zelena, ljubičasta, crvena, crna, žuta, crne mrljice
32.	Johann Johannsson, A Model of the Universe	normalna	nijanse ljubičaste, lila, roze, plavkaste sa zlatnom, harfa = jako tanke srebrne linije/svjetlucavo, kao svjetlucava paučina
33.	Ludovico Enaudi, Daniel Hope, Experience	jaka	bijelo-žuta svjetlucanja, tanka, tamno zelena linija, solo violina = jasna zlatna linija, boja fuksije sa ljubičastom
34.	Wolfgang Amadeus Mozart, Fantasia in D Minor	normalna	srebrno, oblačno, nakon kiše, zrake sunca, lila, boja breskve, siva
35.	Edvard Grieg, Peer Gynt	normalna	fleur de lis, zlatna, bijela, bež, narančasta, zlatna svjetlucanja
36.	Antonin Dvorak, Serenade for Strings in E Major	normalna	vodene boje, lila, plavo, sivo, bijelo sa zlatnim, topli ljetni povjetarac, zlatni isprekidani niz linija
37.	Imaginary Poet, Autumn	normalna	miris drva, prašna soba, nijanse smeđe
38.	Florie Brown, Pablo Carcamo, Galway Hornpipe-Eugene Stratton	normalna	jasna, debela zlatna linija, sa svijetlom i tamnom zelenom
39.	Toshifumi Hinata-Reflections	jaka	tamno plava, crna, kromatične tamne boje, tamno ljubičasta, okus tekuće tamne čokolade, miris sandalovine, tugaljivost
40.	Alexandre Desplat, The Danish Girl	jaka	zlatni "bokeh", nijanse plave/smaragdno zelene, osjećaj šume, ksilofoni = maleno zlatno svjetlucanje
41.	Hikaru Utada-Chikai (KH)	normalna	hrpa nijansi zelene i zlatne, kao zlaćana šuma u "zlatni sat", ljubičasta i narančasta se pojavljuju, isto kao i rozi

			tonovi ali zlatno-zelena kombinacija dominira
42.	Joshua Chiu-Hikari (KH)	jaka	tamno smeđa, tamno ljubičasta, sivo-plava sa bijelom, magla, kao preliveno
43.	Alexandre Desplat, Lily's Theme	jaka	jako mračno, sivo, crno, dim, vibracije kroz cijelo tijelo, glas = svjetla žuta linija
44.	John Williams-Christmas At Hogwarts	normalna	čiste šljokice, zlatno- duhovi = tamno sivi dim, prikaz odsječenih kuglica u prostoru, dalje srebrno, bijelo, zlatno, toplo, ugodno, mol tonalitet = bež
45.	Emile Pandolfi-Pure Imagination (From Willy Wonka)	normalna	kapljice kiše, ljeto, zelena, plava i zlatna, gradualni prijelaz boje
46.	Claude Debussy, Daniel Hope, Reverie, L.68	normalna	bijela, svijetlija zelena i plava, okus ušećerenih ljubičica, narančasto, mint zelena, sa zlatnom
47.	Wolfgang Amadeus Mozart, Piano Concerto No. 21 in C Major	normalna	svježe, ljetni citrusni okus, bijela, plava, žuta i narančasta, nježne note klavira = zlatne kapljice
48.	Camille Saint Saens, Les Carnival des Animaux	normalna	tamno plava, tamnija narančasta, smeđa, crno-zlatne crtice i malene mrljice
49.	Camille Saint-Saens, Introduction and Rondo capriccioso in A Major	jaka	bijela, smeđa i crvena-polagano, zlatna = violina i brzi tonovi, okus biskvita sa jagodama
50.	Joe Hisaishi, Summer-From "Kikujiro"	normalna	bež, narančasta, zlatna, različak plava, čudnjikava, pozitivna, draga, mila

TABLICA 3. Pop/ „mainstream“ glazba

ŽANR: POP/MAINSTREAM			
POPIS PJESAMA	IME PJESME	POJAVA SINESTEZIJE	OPIS
1.	The 1975- The Sound	jaka	Psihodelični retro uzorak, koncentrične kružnice, boje narančasta, bijela, zelena
2.	Harry Styles- Golden	jaka	bijela, boja breskve, narančasta, zlatno svjetlucanje i "bokeh", toplina, vruća tek ispečena čokoladna torta
3.	Conan Gray- Maniac	normalna	lila, narančasta, gradijalni prijelaz boje, raspršivanje boje
4.	Clairo- Sofia	jaka	svijetlo-plava, siva, svijetlo narančasta, vijugavi oblici i mali sljezovi kolačići
5.	COIN- Youuu	jaka	tekuće boje, bijela, siva, roza, spiralne ruže i mreža, osjećaj ljeta
6.	Niall Horan- Small Talk	normalna	nijanse plave, tamna i svijetla plavo-sivi ton, zlatno-žuto svjetlucanje
7.	One Direction- No Control	jaka	zelena, roza i koncentrični krugovi sa linijama
8.	Years & Years- Take Shelter	normalna	zeleno-plavo-žućkasto, pulsira magenta ružičasta
9.	Bruno Mars- That's What I Like	normalna	narančasta i magenta ružičasta, nježna, baby pink i puno točkica, na pucketanje prstima zlatne iskrice
10.	Maroon 5- Sunday Morning	normalna	klavir plav, bubnjevi narančasta svjetlucanja
11.	Taylor Swift- You Belong With Me (Taylor's Version)	jaka	bijela, zlatna, žuta, sitne male mrljice, boja kadulje (zelena), toplina
12.	Bastille- survivin'	normalna	tamno-ljubičaste male mrljice koje se fluidno miču u prostoru, narančasta i žuta
13.	Rina Sawayama- Cherry	normalna	blijedo zelena, boja breskve, crvena, roza, cvjetići u obliku retro uzorka
14.	Sara Kays-	jaka	crno-siva pozadina, listići u ombre bojama,

	Remember That Night?		plava, zelena, žuta, crvenkasta/roza
15.	Hippo Campus- Bad Dream Baby	normalna	elektro plava i jarko narančasta, holografski, poliester i smeđi samt
16.	Taylor Swift- Enchanted	normalna	spektar zlatnih isprekidanih linija, crvena i ljubičasta, u pozadini bijelo svjetlucanje
17.	Glass Animals- I Don't Wanna Talk (I Just Wanna Dance)	normalna	srebrno, kromirano, svijetlo plava, bijela, sivo-tamno plava
18.	X Ambassadors- Renegades	normalna	zlatna i plava, linije i svjetlucanja kod bubnjeva
19.	Arlie- karma	jaka	svijetlo-plava, crveno-narančasta jasna slova, postupni prijelaz boje sa narančastom
20.	Matija Cvek, Matija Dedić- Nasloni se	slaba	bijela i nježna baby plava, osjećaj iritantnosti
21.	Dua Lipa- Hallucinate	normalna	pulsirajući koncentrični ljubičasto-limeta zeleno-rozi krugovi, sa bijelom, šljokice
22.	BøRNS- Sweet Dreams	normalna	žuta, bijela, lila, sa plavom na refrenu, retro crtane animacije, pvc sedefasta folija
23.	LANY- like you lots	normalna	blijedo ružičasta, šljokice, limeta zelena i ledeno plava
24.	Troye Sivan- TALK ME DOWN	normalna	osjećaj vode, sivo-plava, lila, prozirni, opalescentni mjehurići, kao mrlje tinte, zelenkasta (malo jače od blijedo zelene)
25.	Natasha Bedingfield- Unwritten	normalna	boja breskve, bijela i žuta, manje i veće mrljice, postupni prijelaz boje, zlatne šljokice
26.	James Bay- Scars	normalna	zvjezdana noć, jarka kromatična tamna plava sa svjetlucavim crticama, ljubičasta
27.	Neon Trees- Everybody Talks	normalna	ljetni osjećaj, žuta i ružičasta, razvojem pjesme dođe i zelena, zabavni, ljetni uzorak
28.	The Script- Breakeven	normalna	ljubičasta, roza, zlatna, jako sitni cvjetići
29.	Empire of the	normalna	žutkasti zvjezdani oblici, žuta, bijela, svijetlo

	Sun- Alive		plava, ide u spiralu
30.	nipplepeople- SUTRA	normalna	tamnoplava za zlatnim pahuljicama sačinjenim od kružića, i narančasta, okus bombona od naranče
31.	SWMRS- Lose It	normalna	bas note brončane, kombinacija crne i tamnije narančaste, skupina nepravilnih točkica i mrlja
32.	MAGIC!- Rude	jaka	zelena, žuta i narančasta u kombinaciji sa crnom, na refrenu žuta dominira, okus limuna
33.	Nothing But Thieves- Impossible	jaka	početak svijetlo siva podloga sa narančastom točkom, razvojem pjesme pojava više takvih točkica koje se razvlače i razlijevaju u mjehuriće mint zelene, plave, lila i narančaste boje
34.	Half Alive- Hot Tea	normalna	gitara = žuta, kuckajući zvukovi =zeleni; razvojem pjesme razvija se i prijelazni niz žute, svijetlije zelene, sive i lila
35.	Chet Faker- 1998	normalna	jako, jako puno žute, kombinacija sa tirkiznom i bijelom
36.	Måneskin- Recovery	normalna	razne nijanse jako crvene i tamne crvene sa krvavom narančastom
37.	Portugal. The Man- Live in the Moment	normalna	bubnjevi daju zlatno žuto razlijevanje boja, jarka denver plava i narančasta
38.	PREP, DEAN- Cold Fire	jaka	blok boje, jasna plava, žuta, nijanse zelene i ljubičasto-roza, retro osjećaj
39.	Albin Lee Meldau- I Need Your Love	normalna	crna pozadina, raznobojne točkice u formi spiralnih cvjetića
40.	King No-One- Alcatraz	normalna	bijela, narančasta, smeđa, retro funky uzorak, atmosfera američkih zalogajnica u 50-tima
41.	Bad Suns- Daft Pretty Boys	normalna	bijela, narančasta, lila i crvena, deblje i tanje linije
42.	Phoenix- Girlfriend	jaka	baby pink, oker i smeđa, mrlje i svjetlucanje, jako retro

43.	Grouplove- Tongue Tied	normalna	baby pink i lila, bijela, jarko, svjetlo i šljokasto
44.	Harry Styles- As It Was	vrlo jaka	bež pozadina, dječji i apstraktni oblici, vijugavi oblici, crtice kratke, zavinute i slično, u bojama: crna, bijela, crvena, plava, žuta, zelena
45.	Lil Nas X, Jack Harlow- INDUSTRY BABY	slaba	truba = žuto zlatna, nježna baby plava, jarko ružičasta, ali nešto iritantno u pozadini
46.	Ariana Grande- God is a woman	vrlo jaka	njezini vokali jako glatki i jarko purpurni, cijeli vibe pjesme ljubičasto-plav, sa bijelim detaljima, šapat je ledeno plav, sa zborom je prožimanje svih tih boja sa bojom breskve i narančastom
47.	Coldplay- Adventure of a Lifetime	normalna	svijetlo-plavi kvadrati u raznim perspektivama na bijeloj pozadini, kasnije se pojavi koji žuti i narančasti i rozi
48.	Shawn Mendes, Camila Cabello- Seňorita	normalna	tamno ljubičasta, kromatična, zeleni i narančasti listići, lagana, lepršava tkanina
49.	Dua Lipa- Levitating	normalna	tamno plava, nježna baby ružičasta, bijela i žuta, šljokasto
50.	Calvin Harris, Pharell Williams, Katy Perry & Big Sean- Feels	normalna	postupni prijelaz boje, svijetla tirkizna, narančasta, nježna baby ružičasta na bijeloj podlozi, sa kromiranim srebrnim detaljima

TABLICA 4. Indie glazba

ŽANR: INDIE			
POPIS PJESAMA	IME PJESME	POJAVA SINESTEZIJE	OPIS
1.	Remi Wolf- Photo ID	normalna	žuti bljeskovi, narančasta, crvena-tople boje
2.	Absofacto- Someone Else's Dream	normalna	narančasta, crvena, pink, prolijevanje boja
3.	Fleet Foxes- The Shrine/ An Argument	jaka	bež, smeđa, narančasta, toplina, miris svježe pečenih keksi i pačulija, note gitare tamnozelene
4.	The Kooks- Sweet Emotion	normalna	nijanse narančaste, baršun, žute iskrice- nastanak uzorka sa zmijicama sa očima, boje narančasta i crna
5.	Parcels- Gamesofluck	normalna	retro uzorak, svijetlo zelena, narančasta i svijetlo plava, citrus
6.	Sure Sure- Funky Galileo	normalna	žuti kvadratići koji se pale i gase, dulji tonovi i oni se razvuku u pravokutnike
7.	alt J- Deadcrush	normalna	crna podloga, žute pulsirajuće točkice, vokali lila i svijetlo plavi, zvuk u pozadini crvna linija
8.	Spoon- Inside Out	jaka	kuglice svjetla jedno za drugim u raznim bojama, svijetlo zelena, žuta, roza i bijela, a kod pojačavanja glazbe dolazi do pojave veće tirkizne mrlje
9.	The Avalanches- Since I Left You	normalna	lila vijugavi oblici, straccatella, isprekidane crtice crne na bijelom, zvuk ksilofona kao svjetlucanje
10.	Young the Giant- Something to Believe In	normalna	tamno plava, crna i žuta, uzorak valova koji se šire
11.	TV On The Radio- DLZ	normalna	plavo, srebrno širenje krugova sa isprekidanim crticama
12.	Donnie Trumpet	normalna	siva podloga, crni nepravilni krugovi, malo

	& The Social Experiment- Pass the Vibes		žute
13.	Bad Sounds- Avalanche	slaba	zelena, crvena, narančasta
14.	Half Alive- Still Feel	normalna	plava, lila, narančasta
15.	Feng Suave- Noche Oscura	normalna	duga ravna linija, žuto-bijela, smeđa i nijanse smeđe
16.	Snowmine- Further Along, Farther Away	normalna	rupe, bež, sivo-plava, smeđa
17.	The Strokes- Juicebox	normalna	raznoliko, nepravilno miješanje plavo-tirkizne, žute, crvene i zlatne
18.	Coldplay- Death and All His Friends	normalna	nijanse svijetlije i tamnije plave, kapanje vode na površinu-kiša žutih kapljica na solo gitari
19.	The Fratellis- Whistle For The Choir	normalna	tamna i svijetlija zelena sa žutim mrljama, okus i miris drva
20.	Hippo Campus- Bambi	normalna	psihodelično srčeko, bež i narančasta, retro
21.	The Backseat Lovers- Heavy	normalna	organske strukture, crveno na bijelom
22.	Busty and the Bass- The Real	normalna	zelena, plava, bijela, malene mrljice i zlatne žice
23.	Bora York- Open Tales	normalna	crtice u bojama, titravost, osjećaj dodira kapi kiše na koži, izlijevi boja
24.	Dayglow- Close To You	normalna	tamnija, kromatičnija narančasta, žuta, crna- psihodelično, ali nježno
25.	Glass Animals- Pools	normalna	nježna, baby roza i plava, note žute, tijek vode, izlijevi boja!
26.	Hozier- Nina Cried Power	normalna	jako puno roze i zlatne
27.	The Black Keys- Weight of Love	normalna	plavo, rozo, ljubičasto razlijevanje u cvijeće

28.	Noah Yorke- Trying Too Hard (Lullaby)	normalna	kombinacija zlatne i svijetlo plave, na "kling" zvuk pojava zvijezdica, osjećaj topline
29.	Department Of Eagles- In Ear Park	normalna	srebrne, svjetlucave žice-vokali crne linije, vokalizacija razgranata forma, žuta, lila, crna, svijetlo-siva, zlatna
30.	Grizzly Bear- Wasted Acres	normalna	crno sa ljubičastim koncentričnim krugovima, razvojem pjesme prelazak u ljubicastu
31.	Arcade Fire- The Suburbs	normalna	bež trokutaste organske forme, sa jarkom crvenom
32.	MGMT- Kids	normalna	blokovi boja, roza, svijetlo plava, narančasta, žuta, bijela, svi pastelni tonovi
33.	Zero 7- Destiny	normalna	protočno, prozračno, svijetlo plava u kombinaciji sa lila i bijelom, hladni morski povjetarac
34.	Gorillaz- Andromeda	normalna	mješanje-crvena, plava, žuta, narančasta, naleti boje i bijele točkice
35.	alt J- Intro	normalna	škrabotine, vijugavi oblici, apstraktno-dim u tamnozelenoj i ljubičastoj
36.	Unknown Mortal Orchestra- So Good At Being At Trouble	normalna	miješanje toplih boja
37.	Bastille- Pompeii	normalna	naleti boja, žuta, crvena, zlatna, boja breskve
38.	Foster The People- Nevermind	normalna	plavo-ljubičasta, primjese zelene
39.	STRFKR- Rawnald Gregory Erickson the Second	normalna	plavo-žuti veliki providni kvadrati, slovo R u mjehirićima
40.	Cage The Elephant- Trouble	normalna	holografske kapljice kiše-crvena, žuta, plava na sivoj podlozi

41.	Nothing But Thieves- Hostage	normalna	bež, tkanina koja je prozračna, kao koža, nije jarko bijela
42.	Tash Sultana- Jungle	normalna	debele zvjezdice, bijela i svijetlo plava
43.	Remi Wolf- Liz	normalna	technicolour, duga, glatkoća
44.	Giant Rooks- Wild Stare	slaba	naleti zlatne boje, iskrice na bijeloj podlozi
45.	quickly, quickly- Shee	normalna	crna, elektro plava, zlatna i siva, motiv spirale koja se miješa u tonovima ljubičaste i zlatne na "pew-pew" zvuk
46.	Twin Shadow- Sugarcane	normalna	oštro, zeleno, niz bijelih kuglica, plava
47.	Lewis Del Mar- Loud(y)	normalna	bijela, jarka žuta, ljubičasta, blok boja, crni obrub, male mrljice i mjestimična tamnozelena
48.	The National- 'The System Only Dreams in Total Darkness'	normalna	tamno plava, crna, siva, bijele mrlje, pojava "metalnog cvijeta", izmjenjuje se crno-bijeli uzorak
49.	Saint Motel- Midnight Movies	normalna	žuto, šljokice, svijetlija zelena
50.	VULFPECK- Animal Spirits	normalna	bijelo-crvena zrnca, narančasti val (truba) i žuta

TABLICA 5. Hip-hop/ rap glazba

ŽANR: HIP-HOP/RAP			
POPIS PJESAMA	IME PJESME	POJAVA SINESTEZIJE	OPIS
1.	Sugarhill Gang-Rapper's Delight	normalna	zelena, smeđa i žuta-kapajući uzorak, mali kružići, funky miješanje boja
2.	Kurtis Blow-The Breaks	normalna	žuta, smeđa i crna, tekstura sa životinjskim uzorkom, sa zakrivljenim vijugavim linijama
3.	Grandmaster Flash and the Furious Five-The Message	jaka	crvena, narančasta i siva- (zvučni val?) i kuglice boja, 3D i u prostoru, linijski postavljene
4.	Run-D.M.C.-It's Tricky	normalna	plava, jarka ružičasta, siva i bijela, elementi nacrtani sprejem, kruna, cvjetići i slova sa malim mrljicama i točkicama
5.	N.W.A.-Fuck The Police	normalna	bež podloga, crvena i smeđa preko, uzorak sa ilustracijama i zakrivljenim linijama
6.	Public Enemy-Rebel Without a Pause	jaka	žuta vividna i najviše prisutna, s njom plava i zelena- žuti šiljci iz manjih u veće, tvore oblike slične krunama
7.	A Tribe Called Quest-Can I Kick It?	normalna	bež, smeđa, petrolej plava sa bijelim akcentima, ponovno slova i random škrabani oblici
8.	Vanilla Ice- Ice Ice Baby	jaka	blijedo žuta pozadina, a na rubovima kvadratići u raznim bojama, blijedo narančasta, siva, ljubičasta...
9.	Black Sheep-The Choice is Yours	normalna	dvobojna crno-bijela pozadina, sa zelenom i crvenom, linije i kvadratići, malo kao naslovnica časopisa
10.	House of Pain-Jump Around	jaka	crna pozadina, svijetlo zelene oštre linije koje idu u spiralu i imaju špičaste vrhove, uz svijetlu plavu i bijelu, crveni kvadratići i iksići popunjavaju prazan

			prostor
11.	Ice Cube-It Was a Good Day	jaka	sivkasto-bijela pozadina, shibori uzorak sa "balonima" sa soundwaveom, boje tamno-smeđa, karamel smeđa, svijetlo plava sa pozadinom
12.	Kriss Kross-Jump	normalna	pozadina boje breskve, sa nebesko plavom i bijelom, uzorak križića i točkica
13.	Sir Mix-a-Lot-Baby Got Back	normalna	bijela, lila i roza- uzorak sa retro kvadratićima koji imaju oble rubove, plastični osjećaj
14.	Cypres Hill-Insane in the Brain	normalna	bijela podloga sa jarkom ružičastom, žutom i limeta zelenom- zakrivljene ispupčene linije koje ispunjavaju prostor
15.	Salt-N-Pepa-Shoop	jaka	nivelirane valovite linije, u bojama bijela, žuta, roza i ljubičasta
16.	Wu-Tang Clan-C.R.E.A.M.	jaka	tamno plava sa bijelim i srebrnim zvjezdicama i šljokicama, spoj smeđe i roze
17.	Beastie Boys-Sabotage	normalna	crno-bijelo, sa nijansama sive, zbijeni oblici jedno do drugog, kuglice, mjehurići i slično, u pukotinama nasumična oštra i nepravilna linija jarko ružičaste boje
18.	Nas-N.Y. State of Mind	normalna	tamno siva pozadina sa plavim podtonom, bež bijele linije preko, izgledaju kao razlivena tinta/razgranate grane/grom
19.	2Pac ft. Dr.Dre & Roger Troutman- California Love	slaba	psihodelični, tie-dye uzorak, razlivena tinta, bijelo-smeđe-crveno-narančasta
20.	Ol' Dirty Bastard-Brooklyn Zoo	normalna	bijela podloga sa raznobojnim cvijećem, ali malo izobličeno, sa narančastim spiralicama

21.	The Notorious B.I.G.- Hypnotize	normalna	lila, žuta i narančasta, raznobojni rombovi koji čine spiralne strukture
22.	Lauryn Hill- Doo Wop (That Thing)	normalna	valovit, protočan uzorak sa nježnom baby rozom, zelenom, žutom i bijelom
23.	Dr. Dre & Snoop Dogg- Still D.R.E.	jaka	stepeničast uzorak, sa zvjezdicama koji imaju jedan dulji krak, crno-plava pozadina, sa ljubičastom i raznobojnim "stepenicama" i bijelim zvjezdicama
24.	MF DOOM- Doomsday	normalna	graduirani prijelaz mint zelene, bijele i narančaste, uzorak kao mreškanje na vodi
25.	Mos Def- Ms. Fat Booty	normalna	lila i tamnija ljubičasta, retro uzorak sa koncentričnim kružnicama i narančastim dijamantićima
26.	Outkast- Ms. Jackson	normalna	bijela podloga sa raznobojnim točkicama, crticama i trokutićima, crvena, plava, žuta, narančasta i slično, izgleda kao konfeti/funfetti torta
27.	Missy Elliott-Get Your Freak On	normalna	tamna, kromatična ljubičasta sa zlatnom, narančastom i bijelom
28.	Eminem- Without Me	normalna	bež pozadina, jarka crvena i elektro plava, stilizirana slova, karikature i savinute linije
29.	50 Cent- In Da Club	normalna	crvena, ljubičasta i bijela, kombinacija kuglica, točkica, crtica i stiliziranih figurica
30.	Jay Z- 99 Problems	normalna	crna, tamno siva, sa zlatnom, tekstura mramora i kamena, hrapavo i neravno
31.	Madvillain-Accordion	normalna	maglovito, oblačno, uzorak sa pomakom, bež sa ciglasto narančastom
32.	Common- Be (Intro)	normalna	sivo-plavi uzorak kao površina matične ploče, sa bakrenim linijama i točkicama, žuti maleni dodaci
33.	Nujabes ft. Cise Starr- Feather	jaka	kratke stilizirane povlake kistom, slično kao monet, u svim tim pastelnim

			bojama-plava, zelena, bijela, narančasta, žuta, roza
34.	J Dilla- Don't Cry	jaka	sivo-crno-plava, sa prolijevanjem grimizno crvene i bijelim izljevima, linije prolivene
35.	Kanye West ft. Pusha T- Runaway	jaka	jako vividna, razliveno, prolivene boje kao cvijeće, siva, bijela, plava, crna i crvena sa žarkom narančastom
36.	Dreak- Headlines	jaka	lila pozadina, sa svijetlo plavom, bež-sivom i srebrnom, u centru kugla, sfera, koja se horizontalno po sredini širi u šiljcima
37.	Jay Z & Kanye West- Ni**as in Paris	normalna	crna pozadina, sa različak plavim i žutim uzorkom koji ispunjava cijeli prostor
38.	Death Grips- Get Got	normalna	crna pozadina, bijele kuglice koje idu u vrtlog, crvena i jarka ružičasta nasumično poredane
39.	Flying Lotus ft. Kendrick Lamar- Never Catch Me	normalna	narančasti mozaik, sa zlatnom, žutom i elektro plavom, klimtov stil
40.	Run The Jewels- Close Your Eyes (And Count to Fuck)	slaba	crvena pozadina sa zlatnim i žutim, plavim zig zag linijama
41.	Denzel Curry- Ultimate	normalna	funky font uzorak, mrlje, crveno, bijelo i zeleno, kvadrati i pravokutnici
42.	Kendrick Lamar- Alright	jaka	mjehurićast uzorak, sa tirkiznom, narančastom, žutom i smećkasto narančastom
43.	Travis Scott- Antidote	normalna	crna pozadina sa narančastim stupićima, raspršuje se u raznobojne kvadratiće, žute, plave, zelene,...
44.	Danny Brown- Ain't It Funny	normalna	crna pozadina, elektro plava, jarka ružičasta, zelena i bijela-soundwave mreža, malo neonski
45.	Lil Uzi Vert- XO Tour	slaba	nježna baby roza pozadina, srebrne,

	Lilf3		krom linije, apstraktne, šire se uzorkom bez reda
46.	21 Savage ft. J.Cole- A Lot	normalna	bijela, žuta i narančasta-simetrijski, apstraktni uzorak u sredini, vertikalno se širi
47.	The Alchemist ft. Earl Sweatshirt- E. Coli	normalna	ljubičasta, plava i crvena, sa šljokicama i srebrnim svjetlucavim točkicama
48.	clipping.-Blood of the Fang	jaka	jako apstraktno-boja pijeska, nebesko plava i crna, oblici geometrijski i plošni-polukrugovi i izduljeni oblici u kompoziciji
49.	Freddie Gibbs ft. Tyler, The Creator-Something to Rap About	normalna	spigani uzorak šahovske ploče, tamnija bež i bijela
50.	JPEGMAFIA- BALD!	normalna	crna pozadina, 3D raznobojne kuglice, teksturirane, četiri ruke ispod njih, idu prema centru, simetrično

Tablica 6. Klasična rock glazba

ŽANR: ROCK			
POPIS PJESAMA	IME PJESME	POJAVA SINESTEZIJE	OPIS
1.	T. Rex- Children Of The Revolution	normalna	sivo-bijele, žute i plave vertikalne linije, kao blokovi boje
2.	Jimi Hendrix- The Wind Cries Mary	normalna	svijetlo plava, bijela i siva, kao dim i oblaci
3.	The Animals- It's My Life	normalna	žuta, smeđa i crna, kao svjetlucanje i "bokeh", tanke narančaste crtice
4.	Led Zeppelin- Immigrant Song- Remaster	jaka	bijela podloga, crne male mrljice i nepravilni kružići, sa nježnom baby rozom, plavom i žutom, male iskrice kao od struje
5.	Elvis Presley- Jailhouse Rock	jaka	puno crvene, jarko crvena sa bijelim točkicama, stripovski print i crna
6.	Led Zeppelin- Heartbreaker	jaka	crna podloga sa bijelom mrežom koja podsjeća na soundwave, jarka žuta i tamnija jarka ljubičasta
7.	Deep Purple- Child In Time	jaka	kombinacija svijetlo sive, ciglasto narančaste, lila i plave, sa crnim malenim mrljicama i obrisima kapljica kiše
8.	The Rolling Stones- Paint It, Black	jaka	bijela, zelena kao spotify i plavkasta linija koje se isprepliću i gibaju uzlazno i silazno, nepravilno, žuto svjetlucanje za bubnjeve
9.	David Bowie- Sweet Thing	jaka	crna, bijela i srebrno-siva, mreža linija
10.	David Bowie- Heroes	jaka	zelenkasta, žuta i crna, kao providne mrlje, sa plavkastim i bijelim zakrivljenim linijama
11.	The Kinks- You Really Got Me	normalna	žuta i narančasta, jako kromatične, sa plavim mjehurićima, zig-zag linije
12.	The Kinks- Lola	normalna	bijela podloga sa sivkastim kružnim formama, lila mrljama i žutim linijama sa zlatnim sitnim

			mrljicama kod žičanih instrumenata
13.	Chuck Berry- Johnny B. Goode	normalna	narančasto i boja breskve sa žutim sitnim mrljicama i malim crticama
14.	Pink Floyd- See Emily Play	normalna	rozi, ljubičasti i plavi, ali i bijeli, plohasti pravokutnici i kao raster, glitchy
15.	Frank Zappa- Willie The Pimp	normalna	jarko ružičaste i žute oštre linije na crnoj podlozi
16.	Lou Reed- Perfect Day	normalna	tamno ljubičasta sa hladnim tonom i svijetla ljubičasta sa rozim podtonom, bijela i žuta kao mala svjetlucanja
17.	Janis Joplin- Cry Baby	normalna	žuti, tamno i svijetlo plavi i bijeli izljevi boje, dinamično i kaotično
18.	Queen- '39	normalna	svijetla narančasta, žuta, bijela i svijetla zelena, mrlje koje su izmješane i preko njih bijele točkice i crtice
19.	Cream- Sunshine Of Your Love	normalna	psihodelični uzorak, svijetlo ljubičasta sa zelenom, narančastom, žutom i rozom, kao akrilna boja
20.	Radiohead- Creep	normalna	kromatična plava na bijeloj podlozi, zvjezdice/prskanje boja povezano linijom, idu gore-dolje, kasnije prskanje crne i ljubičaste
21.	Eagles- Hotel California	normalna	zlatna nakupina kratkih crtica, na bijeloj podlozi, mrlje i plavo-ljubičaste boje i boje breskve, svijetle zvjezdice
22.	ZZ Top- La Grange	normalna	kadulja zelene i crne nepravilne nakupine, sa bojom breskve i žutom
23.	The Beach Boys- Good Vibrations	jaka	tie-dye uzorak, bijela, svijetlo plava, roza i ljubičasta, sa malo žute i smeđe
24.	The Who- Baba O'Riley	jaka	žute, narančaste, crvene i bijele isprekidane crtice koje se prepliću i ponavljaju na crnoj podlozi, malo kao "Pacman"
25.	The Who- My Generation	normalna	psihodelični uzorak, plava, narančasta, bež, smeđa, rombovi i zakrivljeni oblici
26.	Bob Dylan- Knockin' On	normalna	crna podloga, plavkasta, crvena, jarko ružičasta i ljubičasta, kao maglica, sa bijelim sitnim

	Heaven's Door		mrljicama i prskanjem boje
27.	Black Sabbath- Paranoid	normalna	crvena, krvavo narančasta i elektro plava, zakrivljeni uzorci kao plameni jezičci, sa točkicama na crnoj podlozi
28.	AC/DC- Jailbreak	normalna	zlatne oštre linije gitare, sa ljubičastom i smeđom, obluci
29.	Thin Lizzy- The Boys Are Back In Town	normalna	bijela, sivkasta, plavkasta i lila, bez uzorka, samo gradijentni prijelaz boje i prskanja
30.	Steppenwolf- Born To Be Wild	normalna	bijela, smeđa, bež i narančasta, linije i zvjezdice, vijugavi oblici
31.	Creedence Clearwater-Have You Ever Seen The Rain	normalna	prazni kružići i vijugavi oblici, bijela podloga, a oni smeđi i svijetlo-ljubičasti, zvukovi zveckanja male kratke zlatne linije
32.	The Beatles- Come Together	normalna	crna podloga, debeli trokutići jedni u drugom i u više boja-plavi, zeleni, crveni, putuju prostorom u liniji i raznih su veličina
33.	The Cranberries- Zombie	normalna	bijela, siva, crna i crvena-kišica linija i ispreplitanje velikih sivih i crnih poteza kistom
34.	Dire Straits- Sultans of Swing	normalna	bijelo-narančasta sa raznim oblicima, kružićima, trokutima, zvvjezdicama i svjetlucanjima koji se vrte
35.	Derek & The Dominos- Layla	jaka	tamna i svijetla ljubičasta sa narančastom-kao prolivena boja, stvara se šuma linija
36.	Aerosmith- Livin' On The Edge	normalna	bijela, žuta i siva-povlake kistom i šljokice
37.	The Doors- Light My Fire	normalna	tamno siva i tamno tirkizna, sa bijelom i žutom, prazni vijugavi žuti oblici i male mrljice
38.	Fleetwood Mac- Man of the World	normalna	plavo i tirkizno sa zlatnim trzalicama, narančasto u simfoniji
39.	Jefferson Airplane- White Rabbit	jaka	bijela, smeđa, narančasta i crvena-malo "Aztec" uzorci na crnoj podlozi
40.	Grateful Dead- Not Fade Away/	normalna	plavo-narančasto-smeđa-bijela, kao razliveni shibori

	Goin' down the Road Feeling Bad		
41.	Guns N' Roses- Nightrain	normalna	tamno siva i crna sa bijelom, crvenom i limeta zelenim kvardartićima, malo i narančaste, bijele linije
42.	Pink Floyd- Comfortably Numb	normalna	blijedo roza i plava, kao izmaglica, dim, na bijeloj podlozi
43.	John Lennon- Imagine	normalna	bijela podloga, lila ton, preko toga malo orijentalni uzorak, kao rešetka, smeđa, žuta dođe isto
44.	Talking Heads- Psycho Killer	normalna	kao uzorak mrljica na žirafi, bijela, žuta, smeđa, plava
45.	TOTO- Africa	normalna	dvobojne točkice i cvjetovi sa listovima, točkice su crveno-ljubičaste, cvjetovi plavo-žuti, kromatične boje
46.	Don McLean- American Pie	normalna	rozi tonovi, baby i malo kromatičniji, bijele šljoke i mrljice, žute zakrivljene linije
47.	Blue Oyster Cult- (Don't Fear) The Reaper	normalna	jako protočno, nijanse plave i ljubičaste sa plavim podtonom, u kombinaciji sa bijelom, linjski i sa malim kružićima i oblicima
48.	KISS- Detroit Rock City	normalna	crvena i siva, nazubljene linije koje se gibaju uzlazno i silazno
49.	Nirvana- Come As You Are	normalna	tamno ljubičasta sa jarkom žutom, jarko ružičasta, nepravilni cvjetovi
50.	The Doors- The End	normalna	prašnjava soba, tamno siva i smeđa sa žutom, zaobljene zig zag linijice, stvaraju teksturu, mnogo tekstura i oblika

TABLICA 7. Country glazba

ŽANR: COUNTRY			
POPIS PJESAMA	IME PJESME	POJAVA SINESTEZIJE	OPIS
1.	Johnny Cash-I Walk the Line	normalna	prigušeni tonovi žute, oker, smeđe i njegov vokal tamno zelen
2.	Dolly Parton-Jolene	vrlo jaka	bijela, nježna baby plava, "bokeh" i kružne forme, njezin vokal kao struna od mnogo manjih kružića u bijeloj, nježnoj baby rozoj i lila boji, šljokičasto
3.	Brooks Jefferson-Friends in Low Places	normalna	pomalo orijentalni uzorak, tamno plava, smeđa, narančasta i bijela
4.	George Jones-Choices	normalna	gitara jasno zlatna, šljokasto, vokal tamnoplav, udaranja prigušeni tonovi ljubičaste
5.	Martina McBride-Concrete Angel	normalna	vijugave linije, klavir plav, svjetla narančasta i lila
6.	Charley Pride-Kiss an Angel Good Mornin'	normalna	smeđa, narančasta, bež i žuta, uzorak kao sitni mozaik
7.	Alan Jackson-Where Were You (When the World Stopped Turning)	normalna	kombinacija svijetlo zelene i tamnije plave, svijetli tonovi gitare jako svijetla zelena, svjetlucavo, svjetlo žuta žičani instrumenti
8.	Taylor Swift-Tim McGraw	jaka	gitara vividno zlatna, kombinacija bijele i žute, vokal crven?, kadulja zelene linije, isprekidane i

			zakrivljene
9.	Tim McGraw-Live Like You Were Dying	normalna	kombinacija zelene, plave i sive, spiralni uzorak
10.	Tim McGraw-Something Like That	jaka	bijela, žuta, narančasta, mrlje raznih boja i tekstura
11.	Lee Ann Womack-I Hope You Dance	normalna	bijela, nježna baby plava, lila, vokal jasno lila, kao nježni gradirani prijelaz boje sa bijelim naglascima
12.	Kris Kristofferson-Sunday Mornin' Comin' Down	normalna	bijela, sivkasta, narančasta, zvonca su mala zlatna svjetlucanja, vokal plavkast
13.	John Denver-Take Me Home, Country Roads	jaka	vokal mint zelen, crna podloga sa žutom, svjetlucavo
14.	John Denver-Annie's Song	normalna	siva, bež, smeđa i narančasta, pravokutnici kao "patchwork"
15.	Patsy Cline-Walkin' After Midnight	vrlo jaka	tropsko, kokos i ananas, tirkizno i tamnoplavo, bijela i žuta
16.	Patsy Cline, The Jordaines-You Belong To Me	jaka	protočni uzorak sa valovima i lišćem, hladna ljubičasta i mint zelena sa sivo plavom
17.	Reba McEntire- I'm A Survivor	jaka	bež, bijela i tamno crvena, kao trakice koje se šire, kao izmiješana razlivena tinta
18.	Reba McEntire-	normalna	smeđe-ljubičasta i više nijansa crvene-isprepliću se i razlijevaju

	Fancy		
19.	Faith Hill-Breathe	normalna	lila, ljubičasta, žuta i bijela, nježno jako, miris cvijeća
20.	Faith Hill-There You'll Be	normalna	zelena, bež, smeđa i bijela, vokal žućkast, grandiozna estetika pjesme, plesna dvorana
21.	Carrie Underwood-Before He Cheats	normalna	žuta, narančasta, smeđa, pješčano, šljunčano, tekstura platna
22.	Carrie Underwood-Dirty Laundry	normalna	bijela podloga, žuta, svjetlucanje, ljubičasta, sitni trokutasti uzorak
23.	Willie Nelson-Blue Eyes Crying In the Rain	normalna	bijela podloga, žute i zlatne isprekidane crtice i ponoćno plave valovite linije
24.	Kacey Musgreaves-Follow Your Arrow	normalna	ružičasti heksagoni sa žuto-zlatnim linijama, ali su malo zamagljeni i ispunjeni bijelim mrljicama
25.	Kacey Musgraves-Golden Hour	normalna	graduirani prijelaz boje, blijedo plava, bijela, narančasta i oker
26.	Loretta Lynn-Coal Miner's Daughter	normalna	zelena, bijela i narančasta, retro valovit uzorak
27.	Taylor Swift, Keith Urban-That's When (Taylor's Version)	normalna	zemljani tonovi plave i zelene, smeđe, vijugave linije sa teksturom, Keithov glas = svijetlo siv
28.	Keith Urban-Somebody Like You	normalna	zlatno-žuti tonovi gitare, svijetlo plave točkice, narančaste mrljice na bijeloj podlozi
29.	The Charlie	normalna	tamno smeđa i svijetlija smeđa, narančaste

	Daniels Band- The Devil Went Down to Georgia		isprekidane linije na trzanje, žuta, nijanse toplih boja u suglasju
30.	Mindy McCready- You'll Never Know	normalna	bijela, bež i ljubičasta, razgranate linije boja, zlatne male mrljice
31.	Brad Paisley, Alison Krauss- Whiskey Lullaby	normalna	nijanse plave, bijela i grimizni muški vokal
32.	The Highwaymen - Highwayman	normalna	ljubičasta, nebesko plava i zelena sa plavim podtonom, "bokeh"
33.	Hank Williams, Drifting Cowboys- Jambalaya (On The Bayou)	jaka	jako puno žute i narančaste, zelena kao uzorak krokodilske kože
34.	Hank Williams-I'm So Lonesome I Could Cry	normalna	nijanse roze i ponoćno plave, sa bijelom
35.	George Strait-All My Ex's Live In Texas	normalna	šljokičasto, bijelo, crveno i plavo, resice, podsjeća na odjeću što je nosio Elvis
36.	Kenny Rogers-The	normalna	bež, bijela, žuta, zlatne crtice i mrljice, zvukovi kapanja prozirni i sivi, kružni

	Gambler		
37.	The Chicks- Goodbye Earl	normalna	plavo-siva, žuta i ljubičasta, kao kvadratne plohe razmještene u prostoru
38.	Taylor Swift- Love Story (Taylor's Version)	jaka	narančasta, boja breskve, bež i smeđa, vijugave linije i zavijutci stvaraju uzorak, nebesko plava kao ispuna
39.	Kitty Wells- It Wasn't God Who Made Honky Tonk Angels	jaka	jarko ružičasta, limeta zelena i bijela, uzorak kao iz 60-tih
40.	Shania Twain- Man! I Feel Like A Woman!	normalna	crvena, zelena i bijela, svjetlucave zvjezdice i dijamantni oblici
41.	Shania Twain- The Woman In Me (Needs The Man In You)	normalna	žuta i roza kao Haribo medvjedići, tamno plava i sivkasta, vijugavi oblici i sitne točkice
42.	Taylor Swift- Picture To Burn	normalna	peridot zelena, bijela i sivkasta, kao fraktal
43.	Taylor Swift- Should've Said No	normalna	bijela, plava, žuta i roza, kao pasta od tempera, gvaš
44.	Taylor Swift- You Belong With Me (Taylor's Version)	jaka	nepravilni crno-bijele mrlje, kao dalmatiner, pastelne crtice žute, lila-roze i ljubičasto-plave
45.	Shania Twain- Any Man Of Mine	normalna	zlatne i bijele zvjezdice, nijanse plave i ljubičaste

46.	Dolly Parton, Kenny Rogers-Islands in the Stream	jaka	sjajni cvjetasti uzorak, kao sitni dragulji, pink, plavi, žuti, zelenkasti, šljokičasto
47.	Dolly Parton-Coat of Many Colors	jaka	nježna baby roza, bijela, ljubičasta i malko žute
48.	Tim McGraw, Faith Hill-It's Your Love	normalna	puno žute, plava i crna
49.	Tim McGraw, Taylor Swift, Keith Urban-Highway Don't Care	normalna	nijanse plave, sive i žute, protočno, ljetno, tekstura kamena
50.	Carrie Underwood-Jesus, Take the Wheel	normalna	bijela, žuta, smeđa i ljubičasta, cvjetići i točkice

TABLICA 8. Glazba na stranom jeziku (koji nije engleski)

ŽANR: STRANI JEZIK OSIM ENGLESKOG			
POPIS PJESAMA	IME PJESME	POJAVA SINESTEZIJE	OPIS
1.	ROSALIA, The Weeknd- LA FAMA	normalna	bijela podloga, sa ciglasto narančastim i žutim "razvodnjenim" kvadratima, sa bijemim praznim nepravilnim kružićima, kao razlivene pločice mozaika ili kroko koža
2.	ROSALIA-DELIRIO DE GRANDEZA	jaka	crna, žarka crvena sa bijelom, narančastom i natruhom žute, crni saten, božuri
3.	ROSALIA-MALAMENTE	jaka	pljeskanje= žuti listići, u kombinaciji sa bijelom i različak plavom, tvore kružne forme i spiralno se postavljaju u prostor
4.	Selena-Amor Prohibido	normalna	ljetno, bijele pajete, šljokice, bijela i roza, sa žutom
5.	Selena-No Me Queda Mas	jaka	obe Selenine pjesme podsjećaju veoma na Mjesečevu Ratnicu, svjetlucavo i šljokičasto, ali sada bijelo, plavo i žuto, more
6.	AIYUKI- Moonlight Densetsu	vrlo jaka	tamnoplava i žuta, sa jarko ružičastom i mnoštvom srebrnih i bijelih zvjezdica i šljokica, sedefasto, sa ljubičastom i tamno ljubičastom
7.	Mariya Takeuchi-Plastic Love	jaka	razliveni uzorak, narančasta i smeđa, sa natruhom bijele, kao površina mora u suton
8.	Miki Matsubara-Mayonaka no Door/ Stay With Me	normalna	svijetla i tamno zelena sa bijelom, mrljice i nepravilni vijugavi oblici, natruha žute
9.	Shiro Sagisu, Yoko Takanashi- A Cruel Angel's Thesis (NGE)	vrlo jaka	oblik kao suza, spiralno poredani, crveno i jarko narančasti, na refrenu dođe do pomaka na žutu i plavu, njihovo stalno gibanje

10.	Goose house- Hikaru Nara	vrlo jaka	bijela podloga, jako jako puno zlatne, svih mogućih zlatnih oblika i linija- zakrivljene linije, točkice, mrljice, zvjezdice, svjetlucanje itd., na "hikaru nara" prasak boje breskve i roze
11.	Group from Joban- Coal miner's songs of Joban	normalna	shibori print, tamno crveni sa bijelim, dječji glasovi plavi akcent
12.	Nithyasree Mahadevan- Siddhi Vinayakam	normalna	zlatno-smeđi uzorak sa zavijutcima, kao paisley sa ukrasima, sa petrolej plavom i narančastom, i malo ljubičaste
13.	Neha Kakkar, Tulsi Kumar- O Saki Saki	normalna	jako je napadna pjesma! ali osim toga javlja se žuta, narančasta i ljubičasta sa bijelom, sve jako kromatično i vibrantno
14.	Canary Burton- Mongolian Throat	normalna	tamno siva podloga sa bež mrežom linija, sam duboki glas crveno-smeđ soundwave
15.	The HU- Wolf Totem	normalna	trzanja zlatno-narančasta, ritmično udaranje bijeli dim, kao kreda, pjevanje nijanse plave i smeđe
16.	The HU- Yuve Yuve Yu	normalna	crna podloga sa bijelo-sivim lotusima linijskim, kombinacija plave i crvene
17.	Teresa Teng- []	normalna	nježno, tamna ljubičasto siva kao ombre, sa rozom i bijelom, srebrno svjetlucanje i točkice
18.	Lei Qiang- The Ballad Of Blue Flower	normalna	vodene boje i graduirani prijelaz boje, bijela, bež, nebesko plava, natruha svijetlo zelene-svila na opip
19.	BLACKPINK- DDU-DU DDU-DU	normalna	crna podloga sa koncentričnim krugovima koji se povećavaju i smanjuju, miču u prostoru-boje su elektro plava, jarko ružičasta i bijela
20.	BLACKPINK- Pretty Savage	normalna	raznobojni kvadrati, neki pune boje, neki providni, sa teksturom, crna sa

			nekim pastelnim bojama i nekim neonskim
21.	Dreamcatcher- Deja Vu	normalna	vodene boje, kao maglica, roza, ljubičasta, crvena sa bijelom, bijele mrljice-simfonija = prskanje jarke plavo-ljubičaste
22.	BTS- Euphoria	jaka	lila, narančasta, svijetlo zelena i malo žute sa bijelom, isto maglica i mrljice-vokali i ritam bijeli soundwavovi, krugovi sa tim tonovima, ali igra svjetline
23.	Gillian Hills- Zou bisou bisou	jaka	svijetle, pastelne boje lila, žute i zelene, teksturirani uzorak kao sitni i krupni nepravilni kružići, jarko ružičasti detalji
24.	Indila- Derniere danse	jaka	kao ulje na platnu, bijela, lila, bež i zelena sa nekim linijama tamno smeđe-apstraktno, magično
25.	Indila- Love Story	jaka	bijela podloga, puni i prazni kružići raznih veličina, plavi i spotify zeleni, žuti i ljubičasti
26.	Edith Piaf- La Vie en rose	jaka	bijela, smeđa i tamno ljubičasta sa narančastom, isprekidane crtice gusto naslagane jedna do druge
27.	Maneskin- ZITTI E BUONI	normalna	crna podloga, bijele linije sa crvenom i ljubičastom, zavijutci
28.	Pablo Alborán, David Bisbal- Y, ?Si Fuera Ella? - + Es +	normalna	bež, lila sa bijelim vokalima, zlatne mrljice i zavijutci sa cvjetićima
29.	Eros Ramazzotti- Parla con me	normalna	plavo-bijelo sa zlatnim kratkim linijama, vokal je narančast, kao skupina linija
30.	Amalia Rodrigues- Uma casa portugesa	normalna	čudno, bijela podloga sa sitnim i krupnijim raznobojnim točkicama, žutim crticama vokala, kao porculan
31.	Dulce Pontes- Cancao Do Mar	normalna	jako čudno, tamno plavo i tamno sivo, sa bijelim orijentalnim ukrasima,

			kasnije lila
32.	Miriam Makeba- Malaika	jaka	miks uzoraka, mint i jarka zelena sa bijelom, svijetlo plava sa bijelom i smeđom, prvo su dijagonalne prugice, drugo kružići nepravilni
33.	CKay- love nwantiti (ah ah ah)	jaka	kao koraljni greben, iste boje, podvodni oblici točnije njihovi obrisi kao uzorak
34.	Amaarae, Molly- SAD GIRLZ LUV MONEY	normalna	kao tie-dye, bijela, jarko ružičasta, plava i narančasta
35.	Master KG, Nocebo Zikode-Jerusalema	normalna	smeđa, tirkizna, narančasta i bijela, mrlje, zig-zag i nepravilni kružići
36.	Yvonne Chaka Chaka- Umqombothi	jaka	crna, zlatna i zelena, plus narančasta, isprekidane, perspektivne linije, neke ravne, neke zakrivljene
37.	Gabby Pahinui- Hi'ilawe	jaka	suton, logorska vatra na plaži, sljezovi kolačići, žuta, narančasta, lila i svijetlo plava, sve pastelne, zlatne iskrice
38.	Keali'i Reichel- Kawaipunahele	jaka	nijanse svjetlije i tamnije plave, sa bež, bijelom i žutom, kao akvarel
39.	Israel Kamakawiwo'ole- Henehene Kou 'Aka	normalna	žuta, pink i narančasta, sa bijelom, kao mali kaleidoskop sa trokutićima i plohama raznobojnim
40.	Inuit- Duel Song	normalna	tamno siva sa plavim podtonom, preko toga limeta zelena heksagonska rešetka sa većim i manjim heksagonima
41.	Inuit- Her Own Song	normalna	bijela podloga, samo jedna dugačka jarko narančasta linija u sredini, lagano razgranata
42.	Jean Oqhena, Frank Kuptana- Three Connected Songs	normalna	nepravilna trokutasta rešetka, oblici naslagani jedni do drugih, u bež, smeđoj, tirkiznoj i narančastoj
43.	The Lochies- Sgaoth Sgadain (Shoals Of Herring)	normalna	svijetlo plava, bež i žuta, postupni prijelaz boje

44.	The MacDonald Sisters- Lewis Sailing Song (Fail Oro Mar Dh' Fang Sinn)	jaka	zlatna i tamno zelena, šuma, ornamentalni ukrasi
45.	Govan Gaelic Choir- Air Fal Li Lo Iriag (Song Of Home)	normalna	bijela, boja šlaga, nijanse plave i bež, uzorak kao savinuti valovi
46.	Kati Kovacs- Ha legkozelebb latlak	jaka	funky uzorak, kombinacija srca i cvjetića, u tamno plavoj, žutoj, rozoj i zelenoj koje se izmjenjuju
47.	Go_A- SHUM	jaka	fraktali, bijela, roza, zelena, elektro plava, žuta
48.	Dovira- Ty Zh Mene Pidmanula	normalna	bijela podloga sa plavim, crnim i žutim većim i manjim oblicima koje izgledaju kao digitalna djetelina
49.	Sven-Bertil Taube- Sjosalavals	normalna	jako razigrane crno bijele linije koje tvore organske forme i popunjavaju prostor
50.	Lars Winnerback, Miss Li- Om du lamnade mig nu	normalna	ljubičasta i tamno plava kao prijelaz boje, točkice i mrljice

TABLICA 9. Jazz i blues glazba

ŽANR: JAZZ I BLUES			
POPIS PJESAMA	IME PJESME	POJAVA SINESTEZIJE	OPIS
1.	John Coltrane-Giant Steps 2020 Remaster	normalna	žute i narančaste zmijice sa elektro plavim točkicama i crticama, na crnoj podlozi
2.	Saragh Vaughan-I Got Rhythm	normalna	pucketanje prstima= zlatno, nebesko plava i smeđa, miris kokica
3.	Coleman Hawkins-Body and Soul	vrlo jaka	note klavira nijanse plave, tamna i svijetla, truba= žuta, isprekidane linije kao van Goghova slika
4.	Stan Getz, Joao Gilberto, Astrud Gillbert-The Girl from Ipanema	normalna	narančasta i tamno smeđa, osjećaj ljetnih noći, truba = zlatna
5.	Thelonious Monk-'Round Midnight	normalna	miks tamno crvene, zelene, tirkizne i tamnoplave, silazni tonovi klavira, svijetli, svjetlo plavo svjetlucanje
6.	Billie Holiday-Georgia on My Mind	jaka	bijela i narančasta, svjetlucavo, tubice graduirane boje, njezin vokal nježno baby rozi
7.	The Dave Brubeck Quartet-Take Five	jaka	zlatne zvjezdice, jako svjetlucavo, truba narančasta u ovom slučaju, prskanje bež boje i bjelkaste
8.	Miles Davis, John Coltrane-So What (ft. John Coltrane)	vrlo jaka	zvjezdana večer, tamno i sivo-plavo sa svijetlo-plavom i zlatnom, miris kave, sitne točkice
9.	Duke Ellington-Take the "A" Train	normalna	smeđe, narančaste, oker i crvenkaste (ciglaste) trakice, razigrano i veselo, trube jarko žute i narančaste
10.	Cannonball Adderley-	normalna	mošusno, teško, tamno smeđa i tamno plava, sa bijelom, koža kao materijal, teški parfem

	Autumn Leaves		
11.	Frank Sinatra-Fly Me To The Moon	jaka	bijela, svijetlo siva, njegov vokal karamel smeđa, zvjezdice i kružići
12.	Duke Ellington-It Don't Mean a Thing (If It Don't Have That Swing)	vrlo jaka	1920te, art deco, zlatna i crna, sa malo tamnoplave i svjetlucanjima
13.	Miles Davis, John Coltrane-Straight, No Chaser	normalna	vragolasta žuta linija, na crnoj podlozi, bubnjevi blijedo zlatno svjetlucanje
14.	Bill Evans Trio-All The Things You Are	normalna	tamno zelena i baršun, note klavira plavkaste, naznaka žute
15.	Floating Points, Pharaoh Sanders, London Symphony Orchestra-Movement 5	normalna	truba = zlatna, činele srebrne, note u pozadini tamno plave, na bijeloj podlozi
16.	Joe Henderson-Night And Day	normalna	mrlje i točkice, kao "bokeh", malo prozirne, plava, zelena i crvena
17.	Dizzy Gillespie-On the Sunny Side of the Street	jaka	vibrantne boje, kao Toulouse-Lautrec posteri, violina zlatna!
18.	Fats Waller-Ain't Misbehavin'	vrlo jaka	zlatni luster, prozirno, staklasto, miris cvijeća, bež, zlatna, lila, udaralice drvenasto
19.	Sonny Rollins-St. Thomas	normalna	bež, narančasta, boja breskve i tamno zelena
20.	Miles Davis, John Coltrane-Stella By Starlight	jaka	tamnoplava, srebrne kružne šljokice, kuglice blješteće, žuta sjajna traka za trubu, osjećaj zime u NY
21.	Ella Fitzgerald-How High The	jaka	tamno tirkizna, narančasta i žuta, jasni bijeli vokal, bubnjevi zlatni, sitni nepravilni, raznobojni

	Moon		kružići
22.	Billie Holiday- God Bless The Child	normalna	osjećaj starih Disney crtića, tamno plava sa bijelim i srebrnim, zima i snijeg, vokal nježna baby roza
23.	BADBADNOTGOOD, Samuel T. Hering-Time Moves Slow	normalna	svijetlo plava, narančasta, svijetla zelena i nagovještaj žute, razvodnjeno sa bijelom
24.	John Coltrane- My Favourite Things	normalna	jako šareno, boje duge, trakice koje se šire svuda po prostoru, jako razigrano
25.	Fats Waller- Honeysuckle Rose	jaka	šećerasto, bijelo i nježno baby rozo, čipka i bakina čipkasti podmetač, vokal tamno ljubičast
26.	John Coltrane- A Love Supreme, Pt. I	normalna	nježna baby roza i tamno smeđa, kapajući uzorak, činele malene srebrnkaste šljokice
27.	Thundercat- Dragonball Durag	normalna	jako glatko, bež i tamno narančasta, valovit uzorak, sa tamno zelenom
28.	Benny Goodman- Sing Sing Sing	jaka	perje i pajete, šljokavo i raskošni materijali, igra svjetla, bijela, srebrna, narančasta, žuta i ljubičasta
29.	Louis Armstrong- What A Wonderful World	jaka	tirkizna, plava, žuta, narančasta, lila-sve pomiješane skupa, kao vodene boje, njegov vokal kao razlivena tinta
30.	Billie Holiday- Strange Fruit	normalna	note klavira svjetlije plave, kao različak plava, u kombinaciji sa ljubičastom, miris kiše, vokal roskasto-ljubičast
31.	B.B. King- The Thrill Is Gone	normalna	crna podloga, kombinacija žute i bež, vokal jasno narančast
32.	Robert Johnson- Me and the Devil Blues	normalna	smeđe i narančasto, kao ciglasto narančasto, male nakupine kružića i zig-zag linijice
33.	John Lee Hooker- Boogie	normalna	bijela podloga sa plavim kružićima raznih veličina, žute crte

	Chillen		
34.	Little Walter- My Babe	normalna	harmonika kao smećkasto-narančasti kvadratni shibori, bež i siva sa tim
35.	Howlin' Wolf- Evil (Is Going On)	normalna	bijela, bež, dosta blijedo žute i ponegdje linijski se pojavi kromatična plava, visoke note klavira tanke vertikalne crtice isprekidane i ledeno plave boje
36.	Robert Johnson- Cross Road Blues	normalna	žute tanke linije za trzalački instrument, smeđe mrlje, zakrivljene linije
37.	Blind Lemon Jefferson- Match Box Blues (4446)	normalna	tamno zelena, plavkasta i žuta, manji i veći bijele mrljice
38.	Muddy Watters- Got My Mojo Working	normalna	svijetlija i tamnija zelena, žuta i zlatna, New Orleans estetika, vokal tamno smeđi i baca na viski
39.	Etta James- I'd Rather Go Blind	jaka	valovit uzorak, smeđa i tamna ljubičasta, sa zamagljenom različak plavom, tamnoplava, bijeli akcenti
40.	Muddy Waters- I'm Your Hoochie Coochie Man	normalna	narančasta i smeđa, valovit uzorak, tanke linije svijetlo plave
41.	Albert King- Born Under A Bad Sign	normalna	žuto-plavo, munjice, uzorak kao u V
42.	Kamasi Washinghton- Clair de Lune	jaka	sivo-plavo-ljubičasta za tamnije tonove klavira na početku, jazzy tonalitet je smeđe-narančast, kao karamela, truba upotpunjuje sa zlatnom
43.	Professor Longhair- Big Chief	normalna	bijela podloga, ciglasto narančasta i žuta oblikuju nakupine nepravilnih kvadratića koji se slažu jedan na drugoga
44.	T-Bone Walker- Call It Stormy Monday	normalna	kao dugine stepenice na crnoj podlozi, šareni pravokutnici koji se ponavljaju
45.	Cream- Sunshine Of	normalna	tamno crvene crtice na crnoj podlozi, žuti vokal, crtice tvore razne oblike, miješanje sa sivom

	Your Love		
46.	Freddie King- I'm Tore Down	jaka	na početku jako vividne žute linijice, kao nakupina, stvaraju amorfnu teksturu, nakon toga narančaste zig-zag linije koje se postupno izravnavaju, bež-siva podloga, bijele mrljice
47.	Elmore James- Dust My Broom	normalna	žute nepravilne ćelije, kao membrane u stanici ili na krilima leptira, sa crnom i sivo-ljubičastom
48.	The Beatles- Yer Blues Remastered	normalna	svijetlo plava, bijela, narančasta, retro uzorci sa tratinčicama, vokali žuto-zlatni
49.	Peggy Lee- Fever	normalna	pucketanje prstima zlatna svjetlucanja, kombinacija crvene i zeleno-žute, malene mrljice
50.	Slauson Malone, Pearl De Luna- I can make you feel freedom, Katri...	jaka	uzorak kao soundwave, bež podloga sa tirkizno-zelenom, plavom, žutom, crvenom, crnom, vijugave linije

TABLICA 10. Eksperimentalna glazba

ŽANR: EKSPERIMENTALNA GLAZBA			
POPIS PJESAMA	IME PJESME	POJAVA SINESTEZIJE	OPIS
1.	Black Dresses- PEACESIGN !!!!

	Dresses-DAMAGE SUPPRESSOR		i tamo
4.	Black Dresses-IN MY MOUTH	normalna	soundwave, pink, siva i bijela, kvadratična rešetka
5.	100 gecs, Laura Les, Dylan Brady-stupid horse	normalna	crna podloga, puno većih i manjih točkica, perspektivno, boje su bijela, plava, zelena, narančasta i zelena, ispremiješane
6.	100 gecs, Laura Les, Dylan Brady-money machine	normalna	crna podloga, koncentrične kružnice raznih debljina i prozirnosti te tekstura, boje siva, žuta, jarko ružičasta i ljubičasta
7.	Laura Les-Haunted	normalna	male prozirne kockice leda, sive, žute i plave na crnoj podlozi, sa zelenim malim točkicama i zvjezdicama i ljubičastim linijama
8.	Arca- Bruja	normalna	kružni fraktali koji u sebi imaju trokute, bijela podloga, trokuti raznih tekstura i prozirnosti, narančasti i ciglasto-narančasti, narančasto-žuti
9.	Arca- Luna Llena	normalna	kao valovi i kuglice, bijela, plavo-siva i narančasta, teksturirano
10.	Arca- Prada	normalna	svijetlo-plava i siva, sa svijetlo zelenom i lila, krom, tekuće srebro, obli kvadrati
11.	Xiu Xiu, Liars-Rumpus Room	normalna	bijela podloga, perspektivni, plošni kvadrati i pravokutnici, žuta i narančasta, kugle crvene usred prostora
12.	Xiu Xiu-Pumpkin Attack On Mommy And Daddy	normalna	zig-zag debele linije kromatične plave i žute boje, šum crveno-ljubičaste iskrice
13.	Xiu Xiu- Sad	normalna	bijela, svijetlo-plava, žuto-zlatna, jezovit efekt,

	Pony Guerrilla Girl		bijela, mliječna voda, srebrne iskrice, totalni kaos crtica svih boja i kao static na tv-u
14.	Earth- Seven Angels	normalna	crna podloga, prskanje točkica i mrljica iz centra prema van, u ljubičastoj, bež sivoj i jarkoj narančastoj boji
15.	Earth- Teeth Of Lions Rule The Divine	normalna	noise i mnoštvo sitnih malenih točkica, kao nakupine, tamnija i svjetlija siva sa smeđom i ljubičastom
16.	Merzbow- Woodpecker No. 1	normalna	GLASNO, psihodelične, koncentrične mrlje, kapi na papiru, u raznim bojama-crvena, zelena, žuta i stalno mijenjaju veličinu i ton, malo Madoka stil
17.	Merzbow- Promotion Man	normalna	siva sa svjetlom i kromatičnom crvenom i žuto-zlatnom, isprekidane linije kao iskrice struje
18.	Merzbow- Tokyo Times Ten	normalna	veliki koncentrični krugovi u bijeloj praznini, tamnoljubičasti sa zlatnom, krug sa polukrugom, i onda nastavak valova kao spotify logo, koji kasnije budu skroz iskrivljeni
19.	Merzbow- Bardo Song	normalna	pustinja, pijesak, Dune, uzorak kao pješčane dine na vjetru, zlatni novčići, smeđa, bež i zlatna
20.	Masonna- Part II	normalna	jako neugodno, kao sivi kuršlus pun škrabotina, slova i slikica, filc i netkani tekstil, svijetlo siva sa jarkom ružičastom i zelenom
21.	Masonna- Part I	normalna	također vrlo nelagodno, plameni i eksplozije male, sivo-crni filc, sa crvenim, žutim i narančastim kuglicama vatre, takva i slova
22.	Masonna- Part III	normalna	izrazito nelagodno, sve u nijansama sive i svijetlo plave, jako jeziv osjećaj, kao vrisak od neke mračne vile
23.	Dreamcrusher- Fever	normalna	interstellar, tamno ljubičasta sa sivom i narančastom, kao gradijent i onda preko mnoštvo malih bijelih točkica, kao mucice ili prašina na starim fotografijama
24.	Show Me the Body,	normalna	crna sa zlatnim, puknutim linijama, sjajne su kao folija

	Dreamcrusher- Hungry		
25.	Dreamcrusher- Cathedral of Moths	normalna	krugovi koji se kroz pjesmu pretvore u kvadrate oblih rubova, takoreći razliju se, fluidno, sivo, tirkizno, narančasto, smeđe, svijetlo
26.	Dreamcrusher- Antipop	normalna	isto koncentrični krugovi koji mijenjaju veličinu i koloritet, narančasta, nježna baby roza, bijela
27.	Puce Mary-Dissolve	normalna	tamno zelena, žuta i siva, kao jeziva magična šuma
28.	Puce Mary-Fragments Of A Lily	normalna	ledeno plava i svijetlo siva sa narančastom i lila, kao jeziva magla u suton na moru, pikturesna slika
29.	Loke Rahbek, Puce Mary-Swim	normalna	sivo, ledeno plavo, bijelo i lila, maglovita zima, kao da si u/na oblaku, pattern kao spirala malih ravnih iglica sa kružićima na vrhovima, u jarkoj narančastoj/crvenoj
30.	Loke Rahbek, Puce Mary-The Female Form	normalna	neugodno, mišje siva, tanka srebrna linija, kromatična i pomična u svim smjerovima, bez jasnog pravca
31.	Throbbing Gristle-Distant Dreams, Pt. 2	normalna	kaleidoskopske mrlje, trokutići sa oblim vrhovima, slažu se u prizmu, tirkizna, zelena, smeđa i narančasta, male zlatno-bijele svjetlucave zvjezdice, igra svjetlosti
32.	Throbbing Gristle-United	normalna	hrpa malih točkica sa čupavom teksturom i obrubom, kao nakupina malih bakterijica koje bujaju, bijela podloga, a one crveno smeđe
33.	Throbbing Gristle-Blood on the Floor	normalna	svijetlo tirkizna, mint zelena, sa crnom i rozom, spiralni uzorci
34.	Iglooghost-First Voids	vrlo jaka	crna podloga, neonske bakterijice, bijele mrljice, luminiscencija

35.	Iglooghost-Mei Mode	vrlo jaka	dvobojno, crno bijelo, šuma neonskih oblika, valovitih soundwaveova, kuglica, kvadrata, praznih elipsi, u kompoziciji jedno s drugim i skaču iz jedne u drugu pozadinu dok se boje mijenjaju
36.	Iglooghost-Paleo Mamu	vrlo jaka	bijela podloga, razni oblici, od linija, kuglica, faca, točkica, splattera, zig-zag linija, elementi su crni, crveni i žuti
37.	Iglooghost-Yellow Umbra	normalna	bijela podloga, žuta, limeta zelena i plava sa crnom, kombinacija organskih motiva kao lišća i latica sa točkicama, linijama, rešetkom
38.	Fraxiom-scawy monstews and nice spwites :3	normalna	kombinacija jarke ružičaste, bež i smećkaste sa bijelim škrabotinama
39.	Alice Longyou Gao, Fraxiom- I <3 Harajuku	normalna	limeta zelena, žuta, jarka ružičasta i crna, jako ispunjen uzorak, nepravilne zig-zag linije sa zakrivljenim oštrim linijama kao oštrice, riječi i "kawaii" lica
40.	food house, Gupi, Fraxiom-mos thoser	normalna	crna/roza pozadina sa centralnih 12 malih kuglica koje mijenjaju boju i pulsiraju kao žarulje
41.	Gupi, Fraxiom, food house-Thos Moser	normalna	bež pozadina, sa vijugavim oblicima i škrabotinama, crna, roza, plava i spotify zelena
42.	Alice Gas-Ferrari	normalna	bijela, svijetlo plava i narančasta, kao shibori sa bijelim prazninama, podsjeća na zmijsku kožu
43.	Alice Gas, blackwinterwells- Space	normalna	narančasta, lila i ljubičasta sa crnim točkicama, kao mreškanje vode i mnogo oblika
44.	Alice Gas-Paranoid	normalna	crna pozadina, male kuglice kao na pokretnoj traci i u razinama, u suprotnim smjerovima,

			kuglice su dvobojne, kao "poke" lopte, bijela, crvena, žuta, zelena i kombinacije
45.	Alice Gas-HARDCORE HEAVEN	normalna	svijetlo plava pozadina, isto sa raznobojnim kuglicama, samo što su svijetle i pastelne boje i sad skreću u nasumičnim smjerovima i ostavljaju trag jako sitnih crnih točkica
46.	food house, Gupi, Fraxiom-curses	slaba	lila pozadina, mali cvjetići i rombovi tamno crveni, zeleni, ljubičasti i narančasti
47.	siouxxie sixxsta-masquerade	normalna	tamno zelena i grimizna, sa zlatnim kuglicama i linijama
48.	siouxxie sixxsta-ketamine	normalna	limeta zelena, smeđa, bež, bijela i žuta, spiralni cvjetići, rešetka, zvjezdice, točkice
49.	siouxxie sixxsta-cupcakes.mp3	normalna	lila pozadina, crveni uzorak, plamenovi, cvijece, točkice
50.	8485- 1:15	jaka	bijela pozadina, sa krom-srebrnom debelom linijom, kuglice i točkice nježna baby roza i žuta, cvjetići i vatrice, zelena isto

3.2. Koncept i izrada kolekcije

Kao inspiraciju za vizualni aspekt kolekcije iskoristila sam svoju “zvuk-boja” vrstu sinestezije iskoristivši uzorke i boje nastale slušanjem različite vrste glazbe. Uzorci su bili izrađeni digitalno koristeći programe Procreate, Adobe Photoshop i Adobe Illustrator, a korištenjem digitalnog tiska realizirani na tkanini. Kolekcija se sastoji od mnogih varijacija haljina, uskog kroja ili krojenih u puni krug, sa predimenzioniranim puf rukavima koji prekrivaju cijelu ruku nastavljajući se u rukavicu. Ideja iza toga bila je prikazati kako glazba u jednakoj mjeri kao i sinestezija, utječe na cijelo tijelo, prožimajući se i šireći se, tako da ju osoba osjeća cijelim svojim bićem. Infantilnost i nježnost htjela sam prikazati krojem haljine sa punim krugom gdje je poveznica također činjenica kako se sinestezija javlja u dječjoj dobi te se često smatra dječjom maštarijom. Naglašenu ženstvenost, jednako kao koncept romantičnog i osjećajnog također sam htjela naglasiti ovim krojevima. Osjećajno i sveobuhvatno željela sam prikazati rukavicama koje prekrivaju cijele ruke, jednako kako sinestezija prožima čovjeka, koji ju tada osjeća cijelim svojim tijelom.

Za svaku od 10 kategorija glazbe napravila sam seriju od pet uzoraka, dok je za digitalni print od sveukupno 50 izabrano 5 uzoraka iz različitih kategorija koji su najbolje prikazivali sinesteziju, bili iz 5 različitih žanrova glazbe, no ujedno međusobno stvarali sinergiju i nadopunjavali se unutar kolekcije. Način stvaranja uzoraka bio je sljedeći-prvo se odslušala vrsta glazbe za čiju su se kategoriju željeli napraviti uzorci te su se pojave sinestezije i popratne pojave upisale u tablicu na odgovarajuće mjesto. Nakon što je tablica popunjena, odabrano je 5 uzoraka koju su se potom rekreirali ovisno o opisu navedenom u tablici koristeći Procreate, Adobe Photoshop ili oboje. Nakon završetka mape uzoraka, najboljih pet odabrano je i pripremljeno za digitalni tisak u Adobe Photoshopu i Adobe Illustratoru. Bilo je potrebno prilagoditi veličinu, rezoluciju (dpi) i način ponavljanja na tkanini (raport). Odabrani uzorci potom su digitalno otisnuti koristeći Caspar Create Design.

Slika 28. Materijal s digitalnim printom korišten u izradi kolekcije

Nakon odabira odgovarajućih uzoraka, bilo je potrebno osmisliti modele na koje će se ti uzorci aplicirati. S obzirom da je koncept kolekcije bila neuobičajenost, no s druge strane ženstvenost i dječja razigranost, modeli kolekcije bazirali su se na ženskim haljinama. Unutar kolekcije variraju modeli uskoga, ravnog kroja haljine i široke haljine u puni krug te seta od majice i suknje, kako bi se postigla dinamičnost. Dinamičnost kroja postignuta je i asimetričnim krojem haljine na jedno rame kod Modela 3, a u jednakoj mjeri i korištenjem raznolikih vratnih izreza. Zadržane su čiste i ravne plohe krojeva iz razloga da uzorak dođe do izražaja. Uskim, ravnim krojem željela se naglasiti ženstvenost, dok se širokim i kratkim haljinama željela zadržati dječja razigranost. S obzirom kako je sinestezija neobični pojam, ta se neobičnost u krojevima našla korištenjem rukavica umjesto rukava, koje su bile direktno našivene na rukav i nadovezale se na kroj. Kako bi se postigla dodatna voluminoznost i predimenzioniranost haljina na puni krug, ispod je dodana suknja od tila. Napravljeno je 15 modela od kojih je odabrano 5 koji su realizirani. Modeli su crtani u programu Procreate, dodatno obrađeni u programu Adobe Photoshop te je za njih napravljen tehnički crtež (flat) u Adobe Illustratoru. Za mapu modela napravljen je i moodboard te je sve objedinjeno u jedno koristeći program Canva. Na Slici 29.i slici 30. prikazani su neke od skica kolekcije te prikaz („mockup“) odabranih modela te moodboard koji je služio kao inspiracija za razvoj kolekcije. Cjelokupna mapa uzoraka te mapa modela zajedno sa slikama realizacije navedena je unutar Priloga I i Priloga II u sklopu ovog rada.

Slika 29. Moodboard kolekcije

Slika 30. Mockup odabranih modela kolekcije

Slika 31. Skice kolekcije

Slika 32. Proces šivanja i probe na modelima

4. ZAKLJUČAK

Ovim radom prvenstveno se promatrao individualan pristup izradi modne kolekcije korištenjem vlastite audio-vizualne vrste sinestezije kao inspiraciju. Pritom je bilo riječ o vrsti sinestezije gdje slušanjem glazbe dolazi do vizualnih podražaja u obliku uzoraka, jednostavnijih i kompleksinih figura, jednoj ili više boja i sveobuhvatnog osjećaja. Pritom je napravljen uzorak od 500 pjesama, koristeći 10 listi pjesama različitih žanrova-klasični rock, metal, pop, country, klasična/orkestralna glazba, glazba na stranom jeziku koji nije engleski, hip-hop/rap, jazz/blues, indie i eksperimentalna glazba. Sve popratne pojave slušanjem glazbe zabilježene su u odgovarajuće tablice, gdje je kao reprezentativni broj uzoraka uzeto njih 50. Uzorci su sami po sebi jedinstveni za svaku pojedinu pjesmu, no određeno podudaranje unutar kategorija karakteriziralo se u podudaranju boja i oblika. Neki od oblika uključivali su vijugave i zakrivljene oblike, geometrijske i amorfne nakupine, učestali su bili kružni oblici svih veličina te velik broj linija različitih debljina i dužina, što je u korespondenciji sa istraživanjem o audio-vizualnoj sinesteziji psihologa Heinricha Klüvera. Česti oblici bili su i fraktali, poglavito kod metal glazbe. Prilikom slušanja glazbe, svaki puta se pojavila sinestezija, no u različitom intenzitetu, što se može prepisati umoru/odmornosti prilikom slušanja, ambijentu (je li bio potpun mrak prilikom slušanja, mjesto slušanja-bus, tramvaj, vlastita soba,…) te količina unesenog kofeina, koji prema znanstvenim istraživanjima može malo povećati doživljaj sinestezije. Nakon realizacije svih uzoraka, odabrano je 5 najadekvatnijih koji su realizirani na tkanini koristeći digitalni tisak. Pritom je naglasak bio na unikatnosti i kohezivnosti unutar kolekcije. Fokus kolekcije bio je na ženskim haljinama, s ciljem naglašavanja ženstvenosti, ali pritom zadržavajući notu djetinjastog, te je stoga osmišljena kolekcija od 15 modela ženskih haljina, od kojih je realizirano i sašiveno 5 modela. Pritom je primarni naglasak bio na uzorcima, koji su glasni i šareni, stoga je u svrhu postizanja uravnoteženosti odabran jednostavniji kroj modela, sa većim plohama i velikim puf-rukavima. Cilj kolekcije bio je prikazati vlastitu sinesteziju koristeći tekstilni medij, te dalje naglasiti njezinu važnost u umjetničkom području i njezinu svestranost primjene. Jedan veliki aspekt rada također je i njegova sentimentalna vrijednost, gdje je prilikom istraživanja došlo do razvijanja vlastite sinestezije, introspekcije, podizanja razine kreativnosti i raznih samospoznaja.

5. LITERATURA

[1] Brang D., Ramachandran V.S., „Survival of the Synesthesia Gene: Why Do People Hear Colors and Taste Words?“, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3222625/#pbio.1001205-Simner1 (Pristupljeno 01.05.2022.)

[2] https://www.healthline.com/health/synesthesia#examples (Pristupljeno 01.05.2022.)

[3] English T., „9 Famous Artists Who Have Synesthesia and How It Affected Them“, https://interestingengineering.com/9-famous-artists-who-have-synesthesia-and-how-it-affected-them (Pristupljeno 01.05. 2022.)

[4] https://hr.wikipedia.org/wiki/Sinestezija (Pristupljeno 01.05. 2022.)

[5] https://www.britannica.com/science/synesthesia (Pristupljeno 03.05.2022.)

[6] https://synesthesia.com/blog/synesthesia/science-of-synesthesia/history-synesthesia-research/ (Pristupljeno 03.05.2022.)

[7] Konnikova M., „From the words o fan albino, a brilliant blendo of color“, https://blogs.scientificamerican.com/literally-psyched/from-the-words-of-an-albino-a-brilliant-blend-of-color/ (Pristupljeno 03.05.2022.)

[8] Jewanski J., Day S., Ward J., „A colorful albino: the first documented case of synaesthesia, by Georg Tobias Ludwig Sachs in 1812“, 2009.- https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/20183209/ (Pristupljeno 16.09.2022.)

[9] https://www.genecards.org/cgi-bin/carddisp.pl?gene=TBR1 (Pristupljeno 16.09.2022.)

[10] Brogaard B., „Serotonergic hyperactivity as a potential factor in developmental, acquired and drug-induced synesthesia“, Department of Philosophy and Center for Neurodynamics, University of Missouri, St. Louis, MO, USA, 2013. https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fnhum.2013.00657/full2 (Pristupljeno 16.09. 2022)

[11] http://www.daysyn.com/types-of-syn.html (Pristupljeno 06.05.2022.)

[12] https://synesthesia.com/blog/grapheme-color-synesthesia/ (Pristupljeno 01. 09. 2022.)

[13] Terhune D.B., Tai S., Cowy A., Popescu T., Kadosh R. C., „Enhanced Cortical Excitability in Grapheme-Color Synesthesia and Its Modulation“, https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0960982211011936 (Pristupljeno 01.09.2022.)

[14] SOL Team, „Seeing Sound ¸Hearing Colours: Exploring the Concept of Chromestesia“, https://www.soundoflife.com/blogs/experiences/seeing-sound-hearing-colours-exploring-the-concept-of-chromesthesia (Pristupljeno 01.09.)

[15] https://synesthesia.com/blog/sound-synesthesia/ (Pristupljeno 01.09.)

[16] Milošević, S., „Prisutnost i važnost sinestezije u svijetu multimedije“, završni rad, Sveučilište Sjever, 2021.

[17] Chudler E. H., „Neuroscience For Kids-Colors, Colors“ https://faculty.washington.edu/chudler/words.html#seffect (Pristupljeno 07.05.2022.)

[18] https://synesthete.ircn.jp/home (Pristupljeno 07.05. 2022.)

[19] Spence, C., Parise C.V., „The Cognitive Neuroscience of Crossmodal Correspondences „, University of Oxford, 2012., https://www.researchgate.net/figure/The-takete-maluma-effect-first-introduced-by-Koehler-1929-The-majority-of-participants_fig1_233397424- (Pristupljeno 07.05.2022.)

[20] Sidhu D. M., Pexman P. M., „A Prime Example of the Maluma/Takete Effect? Testing for Sound Symbolic Priming“, Cognitive Science Society, Inc, 2016. https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/27766662/ (Pristupljeno 07.05. 2022.)

[21] Miller R.b., „Wassily Kandinsky's Symphony of Colors“, https://www.denverartmuseum.org/en/blog/wassily-kandinskys-symphony-colors#:~:text=The%20neurological%20phenomenon%20Kandinsky%20experienced,another%20sense%2C%20such%20as%20sight. (Pristupljeno 21.05.2022.)

[22] Seaberg M, „Was Marilyn Monroe a Synesthete?“, Psychology Today, 2012., https://www.psychologytoday.com/us/blog/sensorium/201202/was-marilyn-monroe-synesthete- (Pristupljeno 21.05.2022.)

[23] Turney G., „How Billie Eilish's Unusual Neurobiological Condition Contributes to Her Music“, https://www.cheatsheet.com/entertainment/billie-eilishs-unusual-neurological-condition-contributes-music.html/ (Pristupljeno 21.05.2022.)

[24] Zollo, P., „Writing With Synesthesia, Seeing Colors in Music“, https://americansongwriter.com/finneas-on-synesthesia/#:~:text=Which%20is%20here.,perceived%20separately%20%E2%80%93%20sound%20and%20vision. (Pristupljeno 21.05.2022.)

[25] Seaberg M., „Bricks for Nik“, Psychology Today, 2014. https://www.psychologytoday.com/us/blog/sensorium/201410/bricks-nik- (Pristupljeno 21.05.2022.)

[26] Jones M, „Nikola Tesla, A Trailblazer in Science“, https://futurism.com/know-your-scientist-nikola-tesla . (Pristupljeno 22.05.2022.)

[27] Dombal R., „What the Hell Is Synesthesia and Why Does Every Musician Seem to Have It?“,2014., https://pitchfork.com/thepitch/229-what-the-hell-is-synesthesia-and-why-does-every-musician-seem-to-have-it/ . (Pristupljeno 21.05.2022.)

[28] Wang Y., „Reflections on the Synesthetic Experience in the Music of Richard Wagner“, 2019., https://www.vumc.org/music-cognition-lab/reflections-and-resources/reflections-synesthetic-experience-music-richard-wagner . (Pristupljeno 21.05.2022.)

[29] Conradt S., „Vladimir Nabokov Talks Synesthesia“, Mental Floss, 2013. https://www.mentalfloss.com/article/49442/vladimir-nabokov-talks-synesthesia- (Pristupljeno 21.05.2022.)

[30] Pitzer A., „Speak, playthings: Nabokov’s synesthesia and memory“, 2013. http://nabokovsecrethistory.com/news/nabokovs-synesthesia-and-memory/#.YtZ9bnZBw2w – (Pristupljeno 21.05.2022.)

[31] Razo M., „Hallucinations or Chromesthesia?“, 2019. https://scholarblogs.emory.edu/nbbparis/2019/06/10/hallucinations-or-chromesthesia/- (Pristupljeno 21.05.2022.)

[32] Your Health Remedy's Staff, „25 Famous People With Synesthesia“, 2018., https://www.yourhealthremedy.com/health-tips/famous-people-with-synesthesia/ (Pristupljeno 21.05.2022.)

[33] Taggart E., „5 Synesthesia Artists Who Paint Their Multi-Sensory Experiences“, 2019., https://mymodernmet.com/synesthesia-art/#:~:text=The%20work%20of%20Vincent%20van,person%20associates%20sounds%20with%20colors. (Pristupljeno 21.05.2022.)

[34] https://allaboutheaven.org/observations/fall-out-boy-dance-dance-patrick-stump-012243/221 (Pristupljeno 22.05.2022.)

[35] https://www.newyorker.com/culture/culture-desk/i-have-something-in-common-with-marilyn-monroeand-you-might-too#:~:text=Marilyn%20Monroe%20had%20a%20condition,tasted%20in%20colors%2C%20for%20instance. (Pristupljeno 22.05.2022.)

[36] https://www.thesynesthesiatree.com/2021/03/spatial-sequence-synesthesia.html (Pristupljeno 22.05.2022.)

[37] https://www.instagram.com/p/CcaumowMc_D/ (Pristupljeno 18.07. 2022.)

[38] https://www.irisvanherpen.com/collections/syntopia/syntopia-photography-by-molly-sj-lowe (Pristupljeno 18.07. 2022.)

[39] https://www.irisvanherpen.com/collections/seijaku (Pristupljeno 18.07. 2022.)

[40] Storm R., „SYNAESTHESIA-Fashion on the Edge of Our Senses“, https://www.ssense.com/en-us/editorial/fashion/synaesthesia (Pristupljeno 18.07. 2022.)

[41] https://www.anothermag.com/fashion-beauty/gallery/7503/the-sound-of-fashion/5 (Pristupljeno 18.07. 2022.)

[42] Firšt Rogale S., „Odjeća“, Hrvatska Tehnička Enciklopedija, Leksikografski Zavod Miroslav Krleža, 2020., https://tehnika.lzmk.hr/odjeca/ (Pristupljeno 18.07. 2022.)

[43] Rogale D., „Inteligentna odjeća“, Hrvatska Tehnička Enciklopedija, Leksikografski Zavod Miroslav Krleža, 2021., https://tehnika.lzmk.hr/inteligentna-odjeca/ (Pristupljeno 18.07. 2022.)

[44] https://synesthesia-suit.com/ (Pristupljeno 18.07. 2022.)

7. PRILOZI

Prilog I- Mapa uzoraka

//MY CHEMICAL ROMANCE- WELCOME TO THE BLACK PARADE

EMO// METAL GLAZBA

BRING ME THE HORIZON- PARASITE EVE//

//ΔSKING ΔLEXANDRIA- THE LOST SOULS

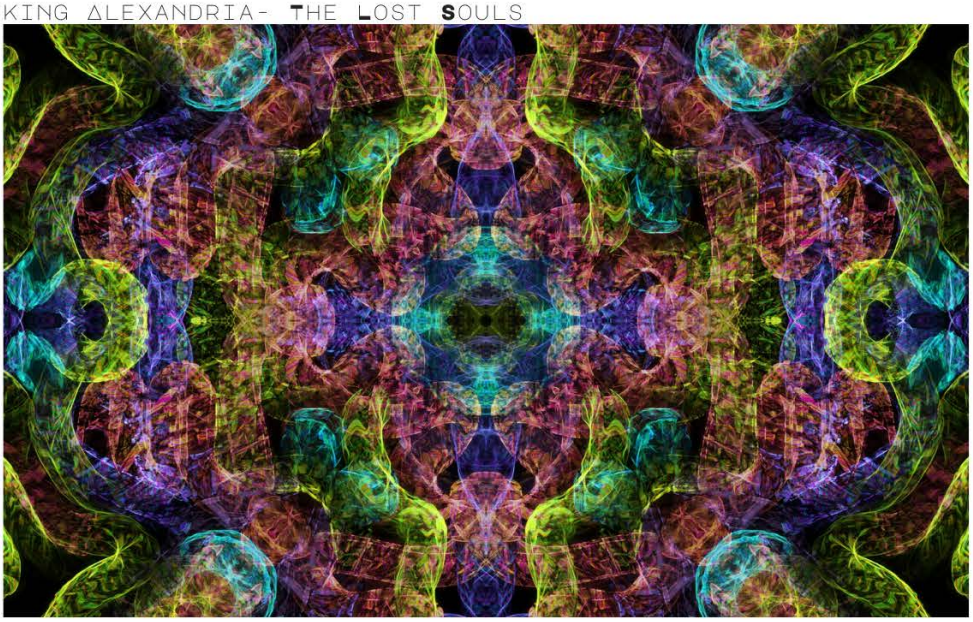

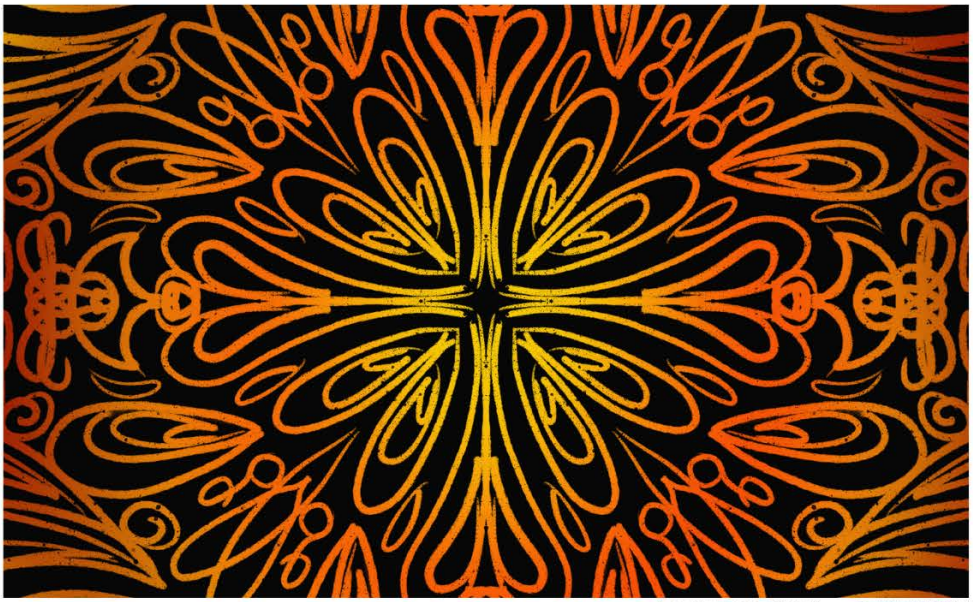

ΔRCHITECTS- DOOMSDAY//

//ARCH ENEMY - WAR ETERNAL

INDIE GLAZBA

PARCELS- GAMESOFLUCK//

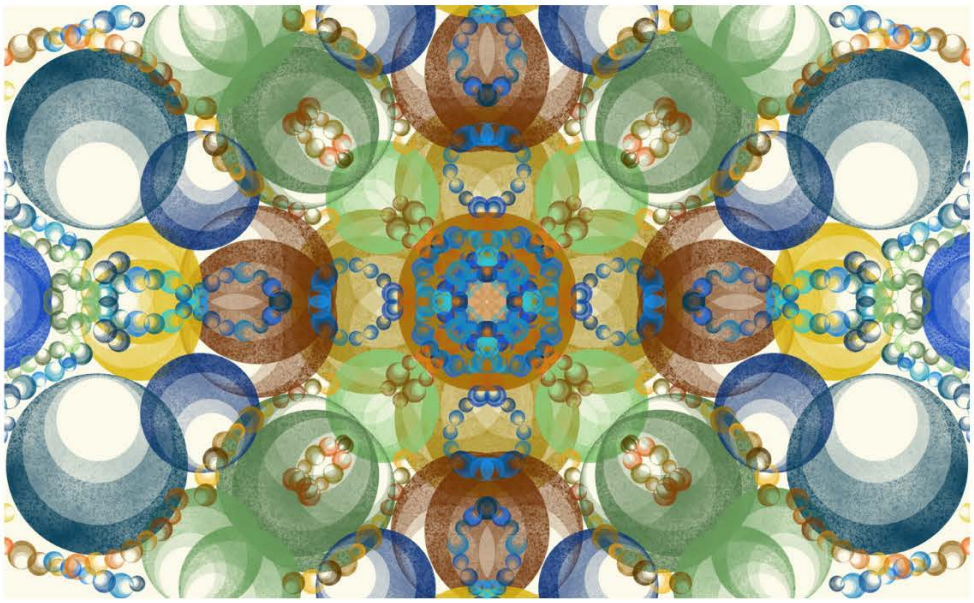

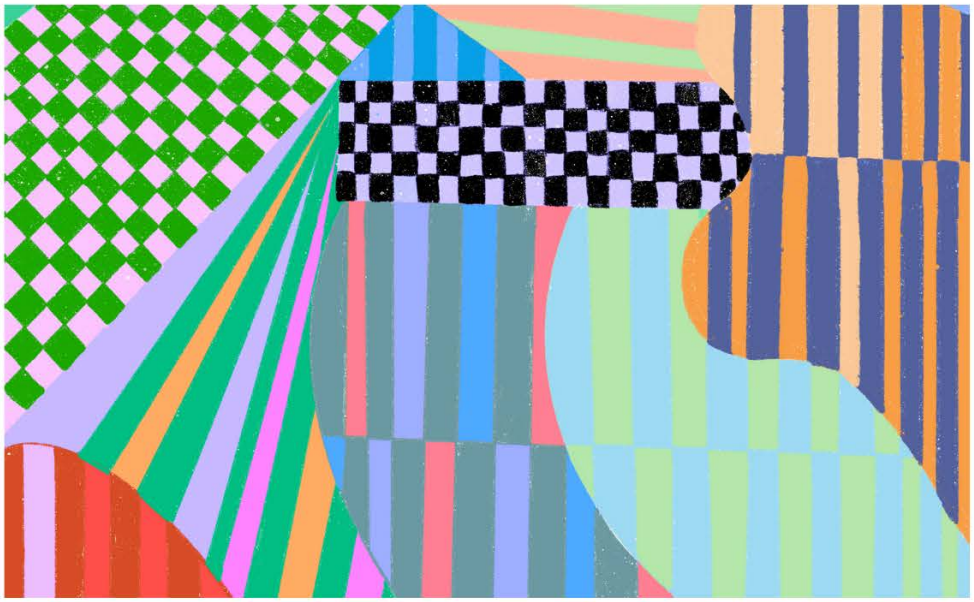

//THE STROKES- JUICEBOX

//HIPPO CAMPUS- BAMBI//

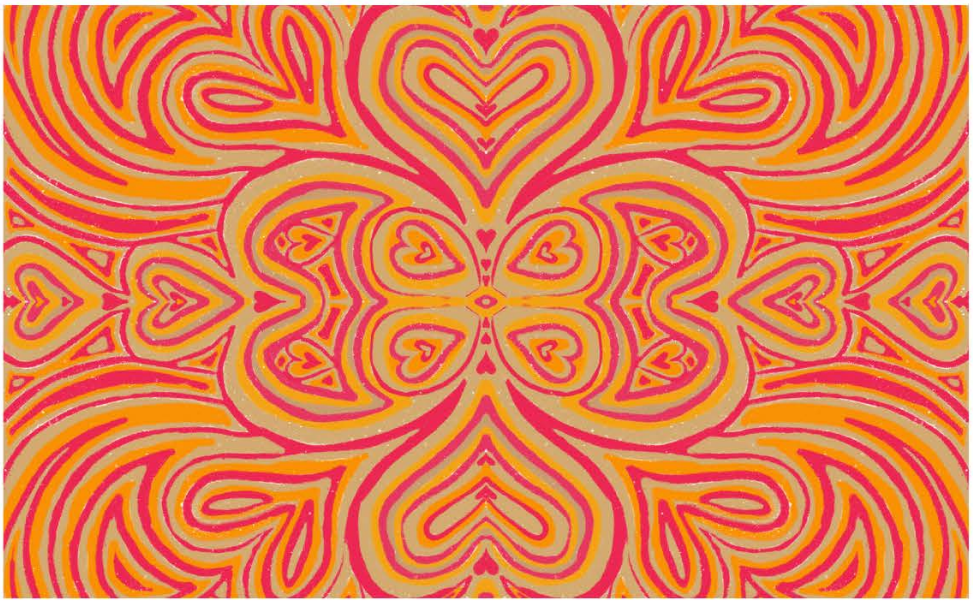

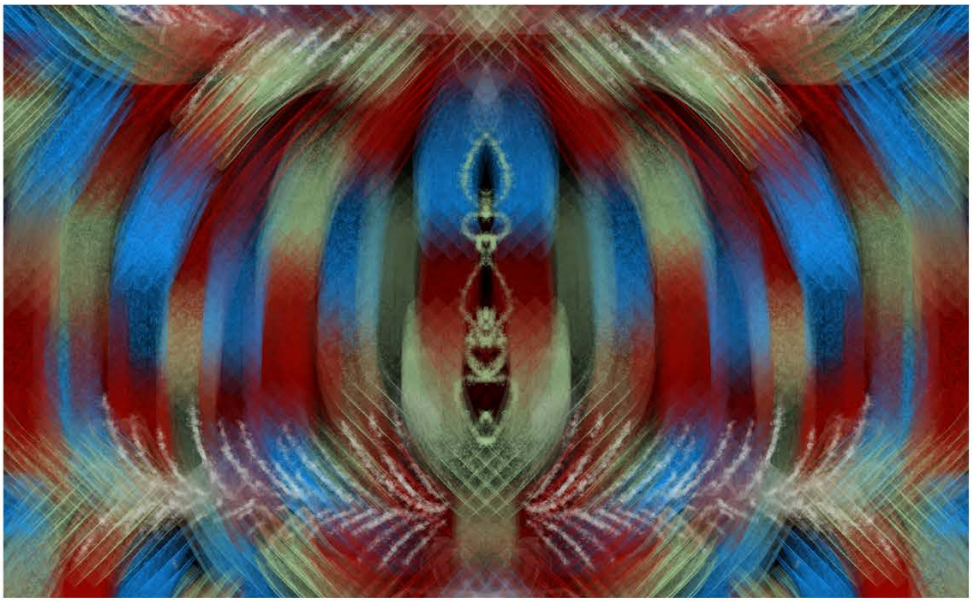

//TWIN SHADOW- SUGARCANE

CAGE THE ELEPHANT - TROUBLE//

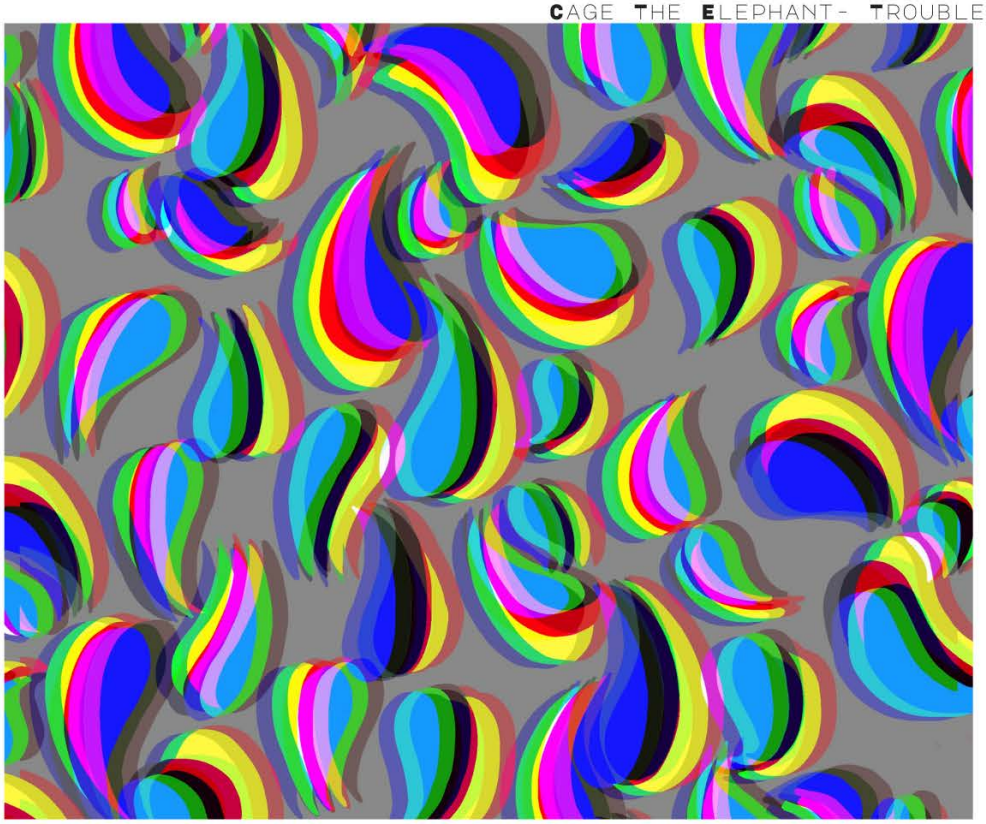

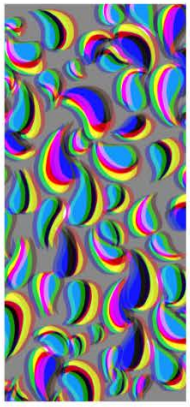

//TAYLOR SWIFT-PICTURE TO BURN

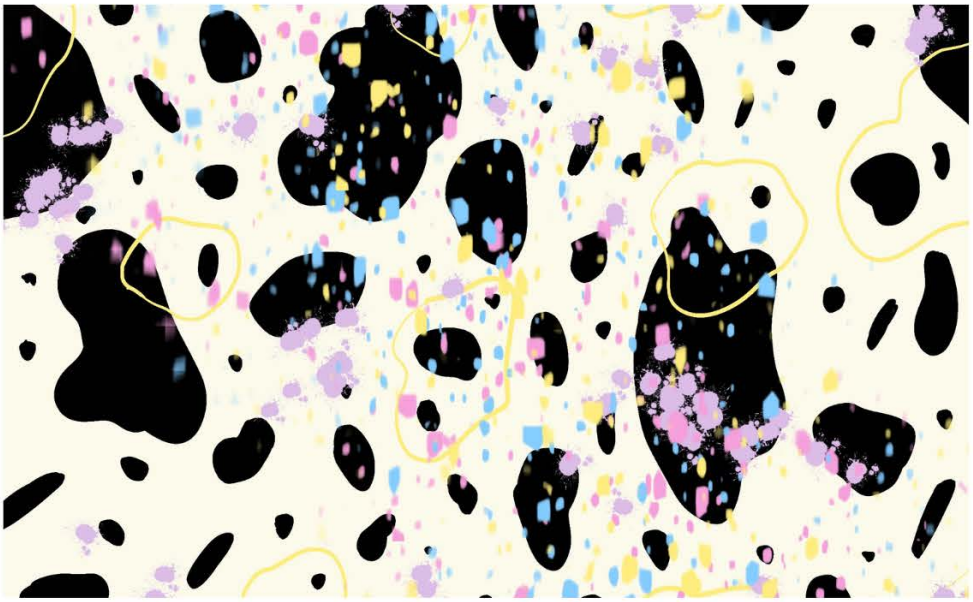

COUNTRY GLAZBA

TAYLOR SWIFT-YOU BELONG WITH ME (TAYLOR'S VERSION)//

//LORETTA LYNN-COAL MINER'S DAUGHTER

KACEY MUSGREAVES-FOLLOW YOUR ARROW//

//KITTY WELLS- IT WASN'T GOD WHO MADE HONKY TONK ANGELS

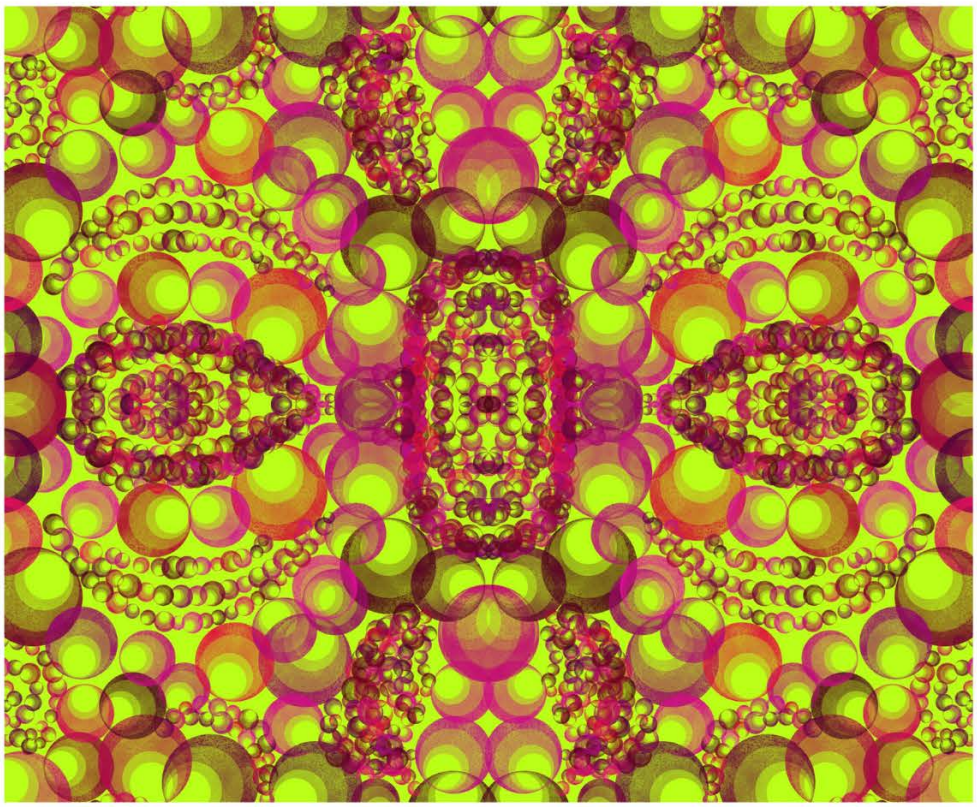

JOHN COLTRANE-GIANT STEPS 2020 REMASTER//

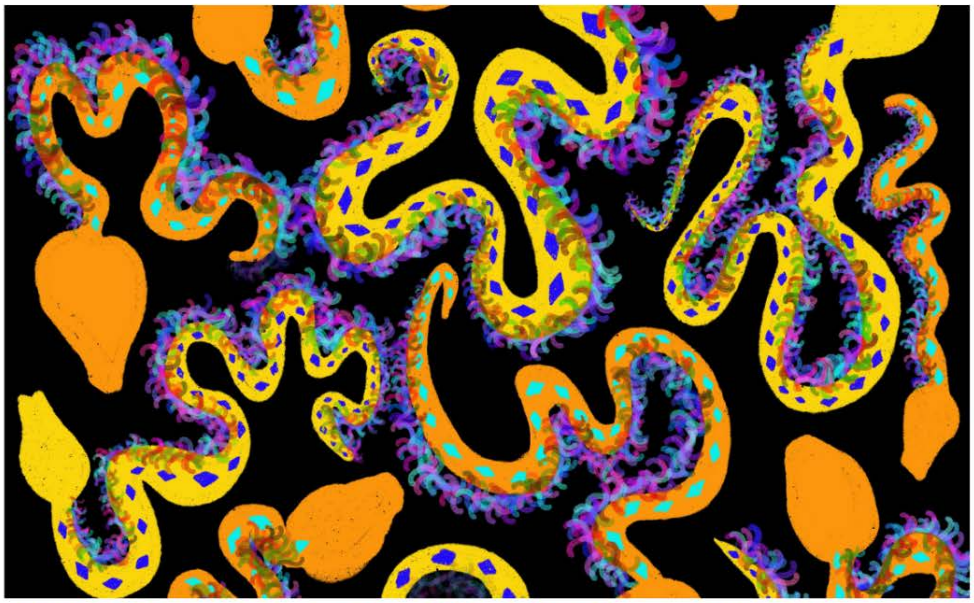

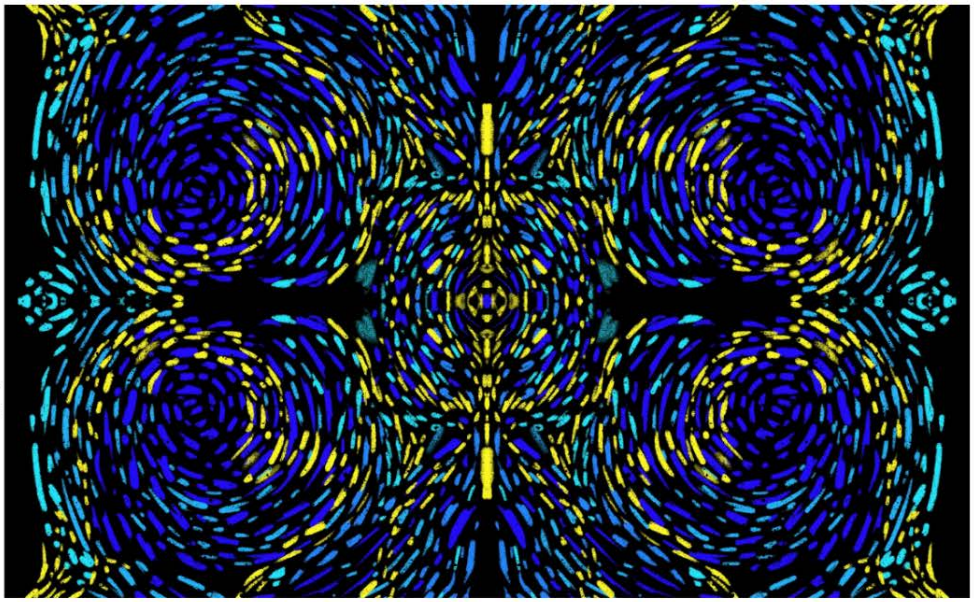

JAZZ// BLUES GLAZBA

//COLEMAN HAWKINS-BODY AND SOUL

DUKE ELLINGTON-IT DON'T MEAN A THING
(IF IT DON'T HAVE THAT SWING)//

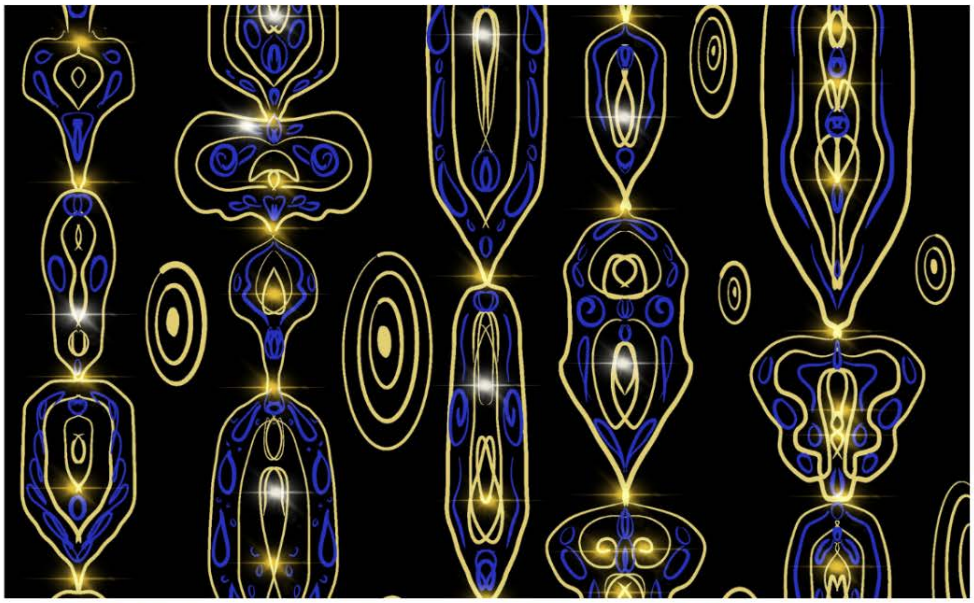

//SLAUSON MALONE, PEARL DE LUNA- I CAN MAKE YOU FEEL FREEDOM,
KATRI...

ELMORE JAMES- DUST MY BROOM//

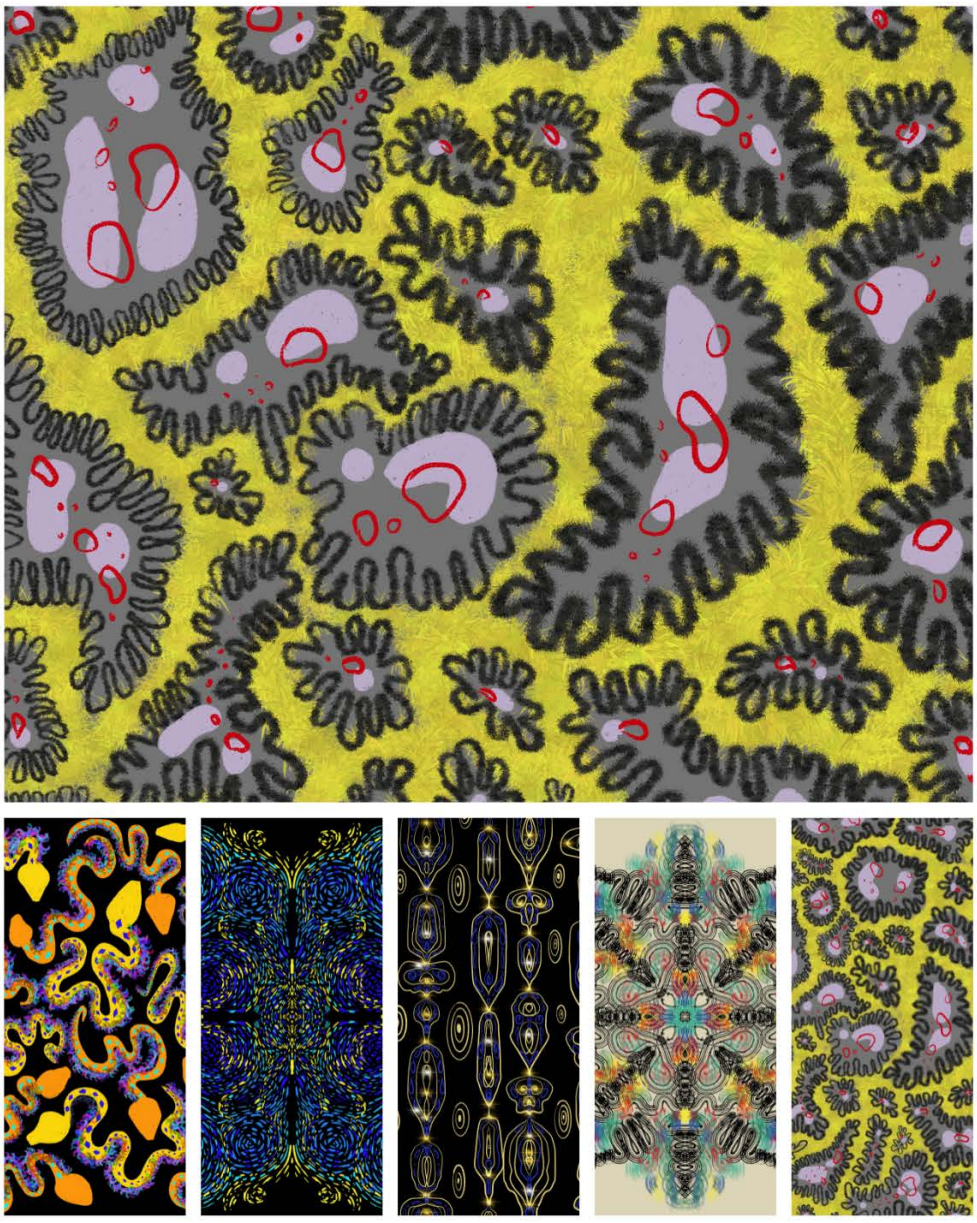

POP// MAINSTREAM GLAZBA

//THE 1975- THE SOUND

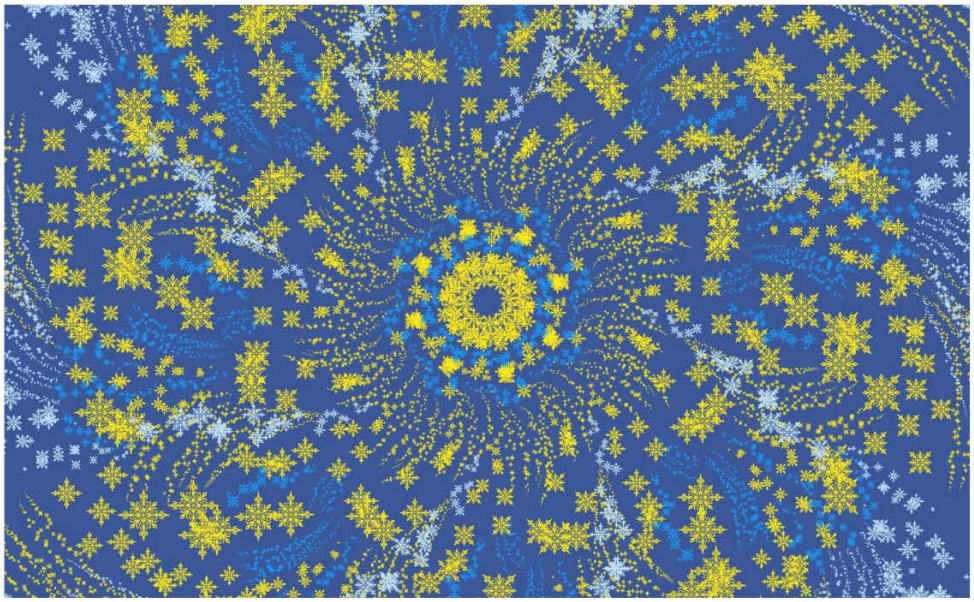

EMPIRE OF THE SUN- ALIVE//

//RINA SAWAYAMA- CHERRY

DUA LIPA- HALLUCINATE//

//HARRY STYLES- AS IT WAS

// KLASIČNA ROCK GLAZBA

ZZ TOP- LA GRANGE//

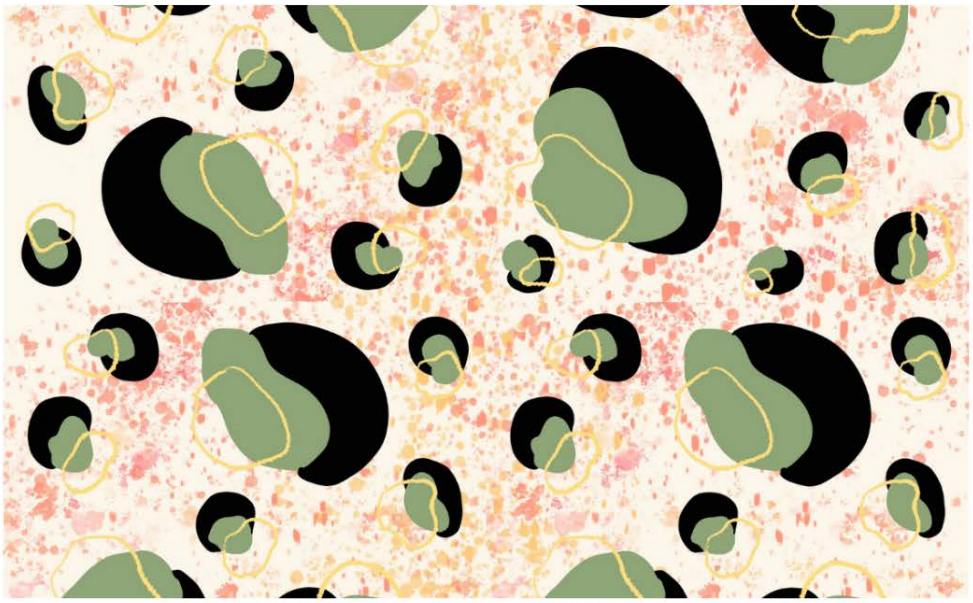

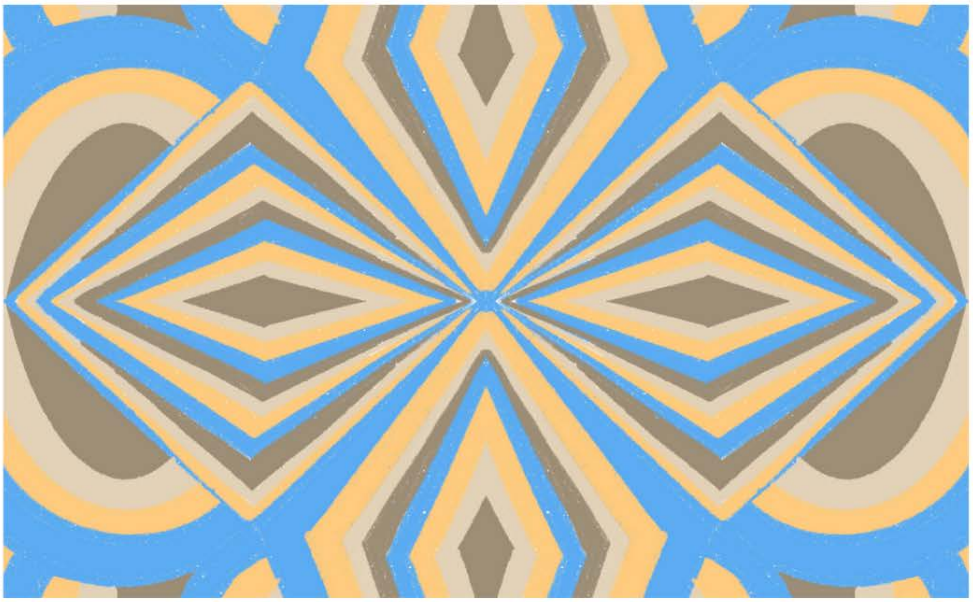

//THE WHO- MY GENERATION

DAVID BOWIE- SWEET THING//

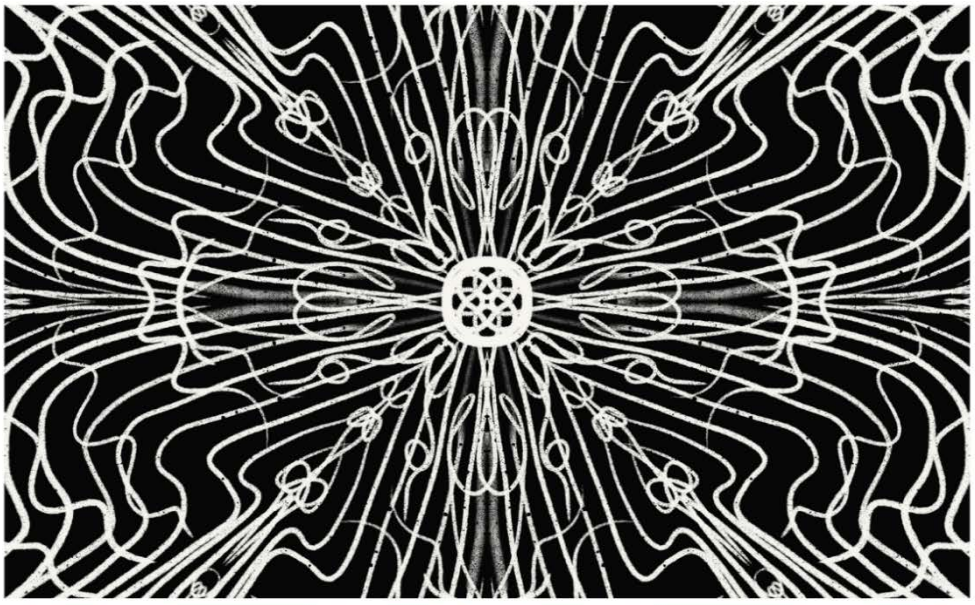

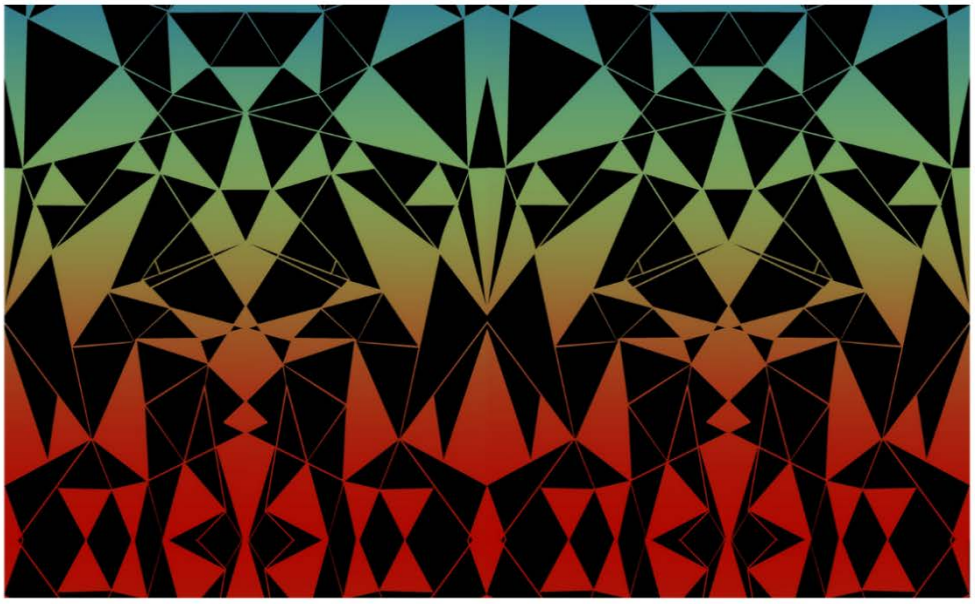

//THE BEATLES- COME TOGETHER

CREAM- SUNSHINE OF YOUR LOVE//

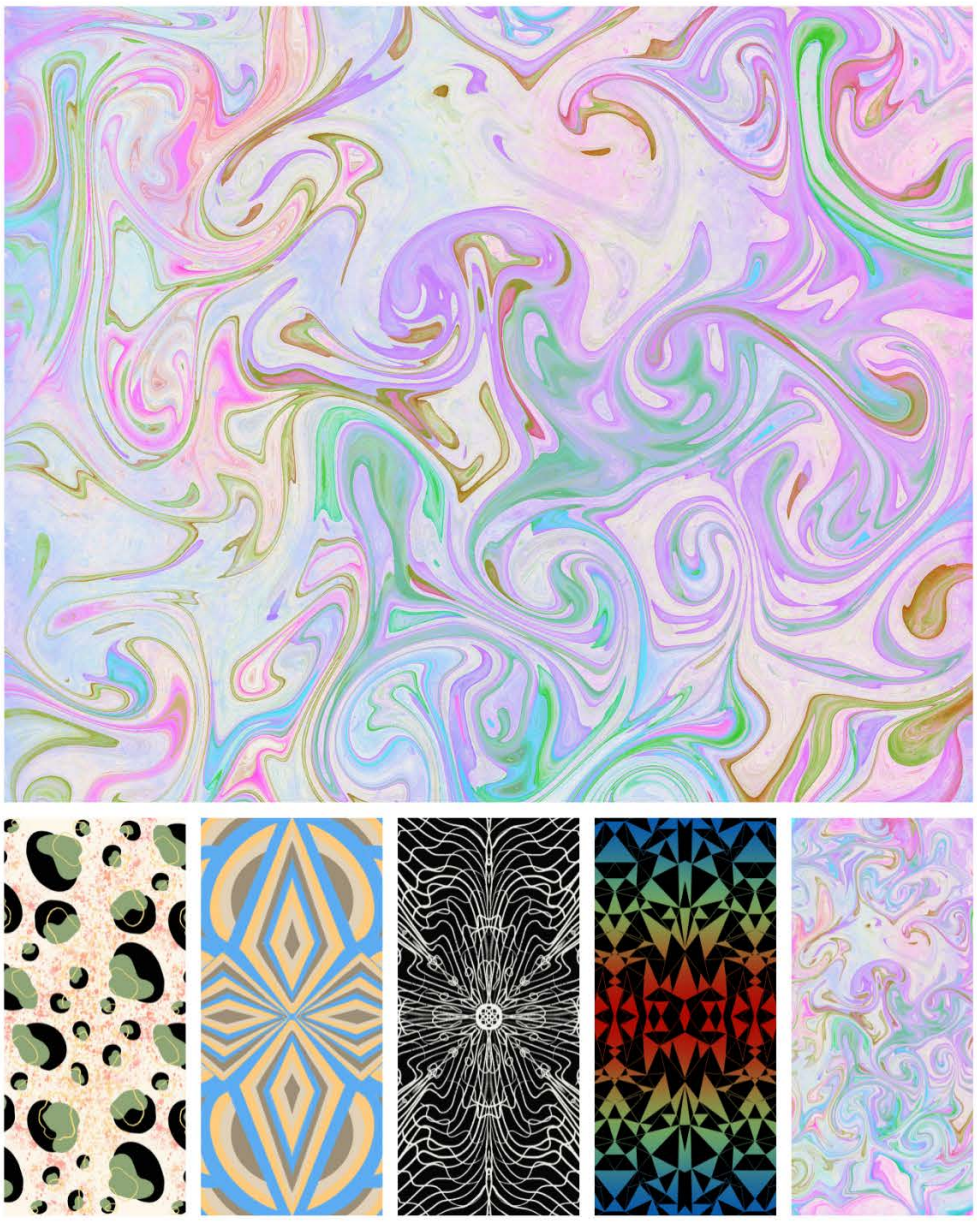

//ΔIYUKI- MOONLIGHT DENSETSU

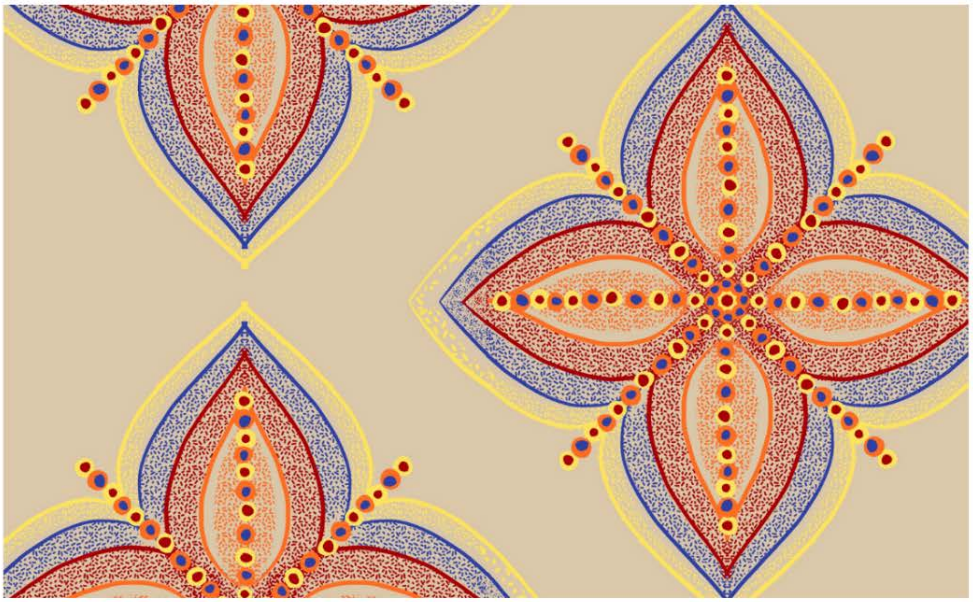

//GLAZBA NA STRANOM JEZIKU

SHIRO SAGISU, YOKO TAKANASHI- Δ CRUEL ΔNGEL'S THESIS (NGE)//

//THE MACDONALD SISTERS- LEWIS SAILING SONG (FAIL ORO MAR DH' FANG SINN)

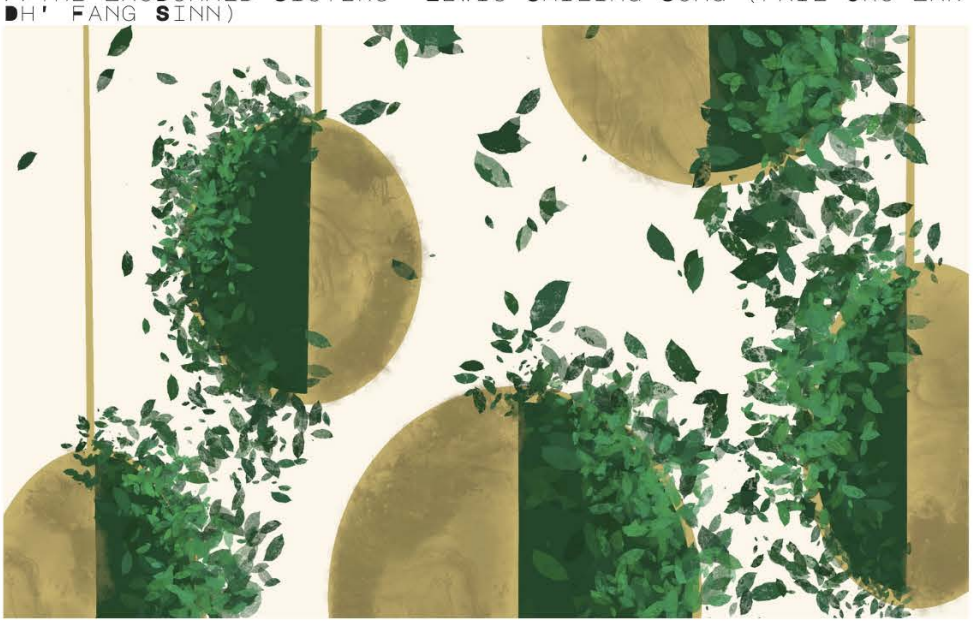

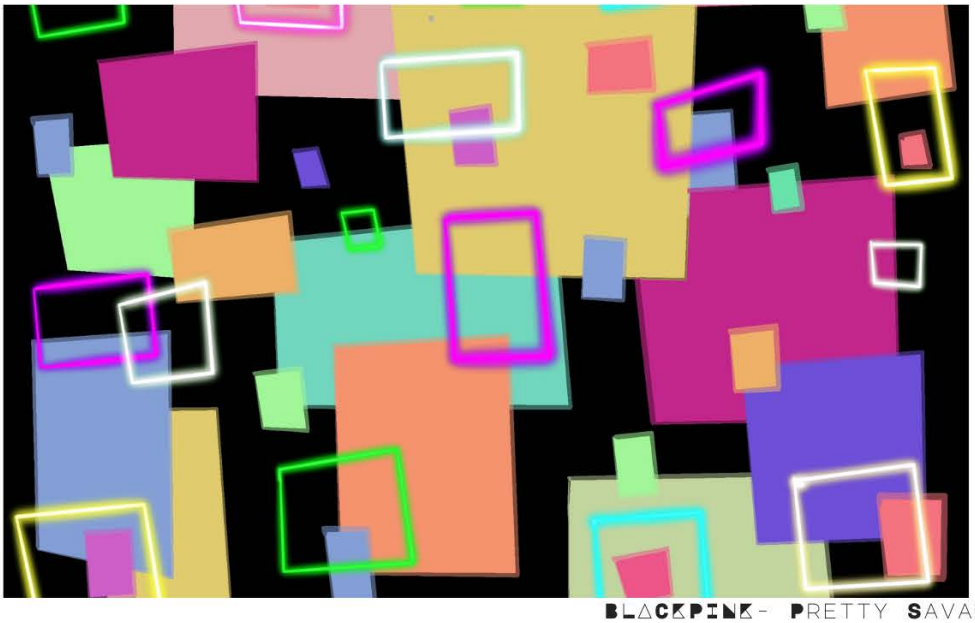

BLACKPINK- PRETTY SAVAGE//

//GROUP FROM JOBAN- COAL MINER'S SONGS OF JOBAN

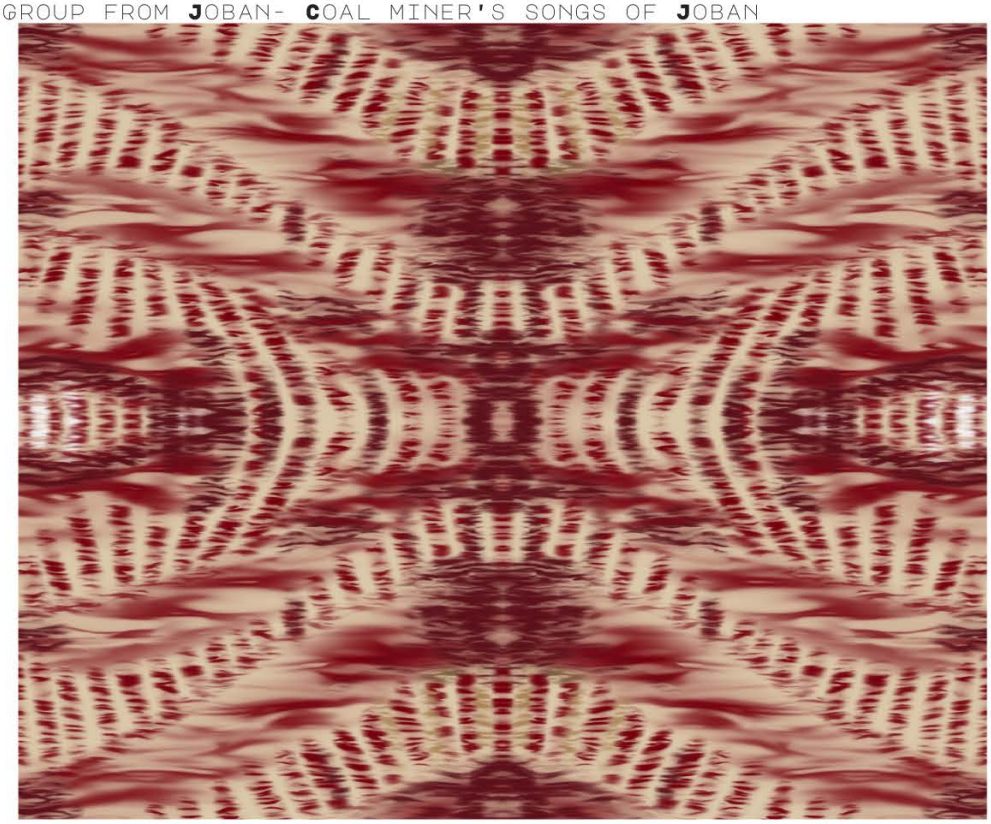

// HIP-HOP/RAP GLAZBA

JPEGMAFIA- BALD!//

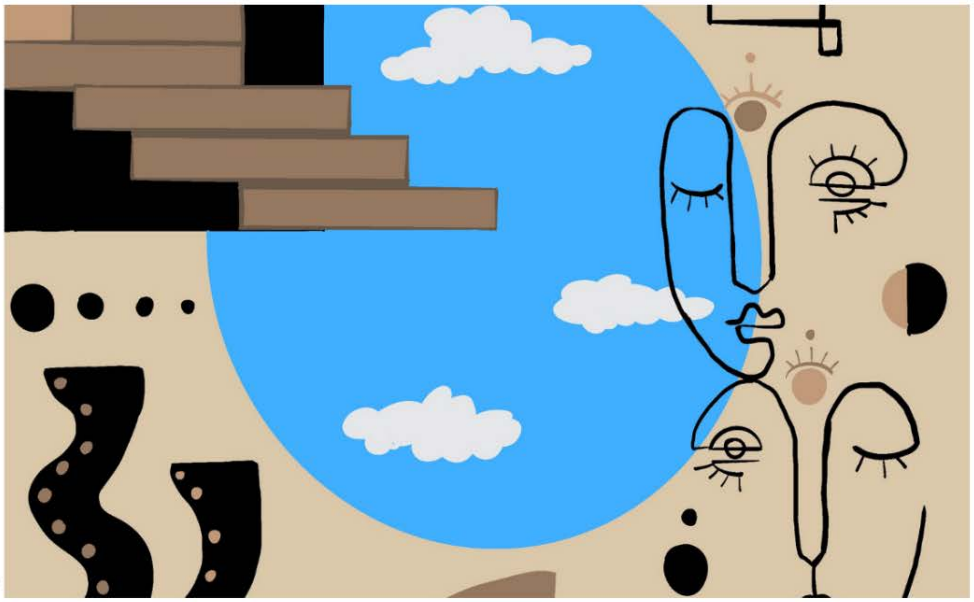

//CLIPPING.-BLOOD OF THE FANG

COMMON- BE (INTRO)//

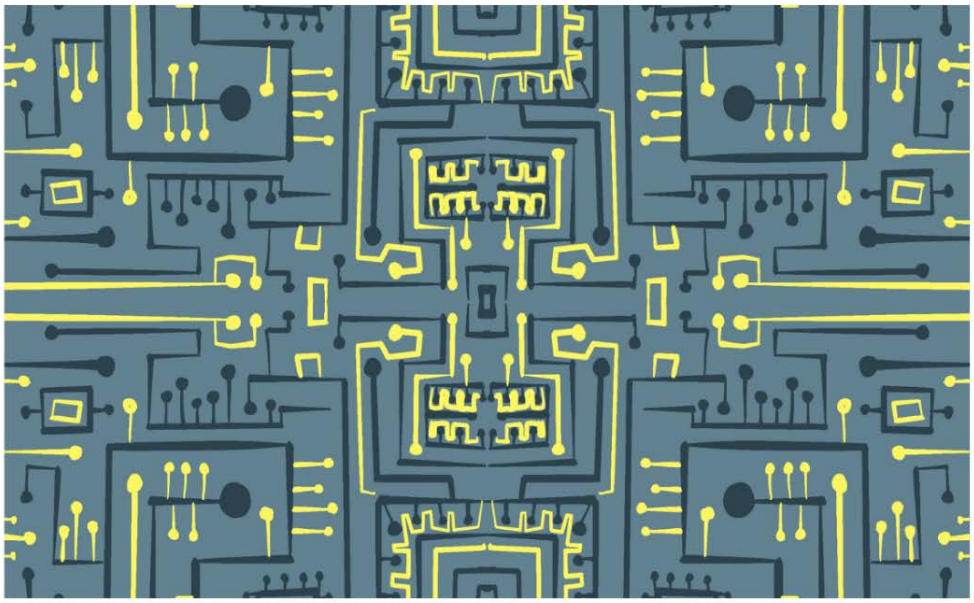

//EMINEM- WITHOUT ME

FREDDIE GIBBS FT. TYLER, THE CREATOR- SOMETHING TO RAP ABOUT//

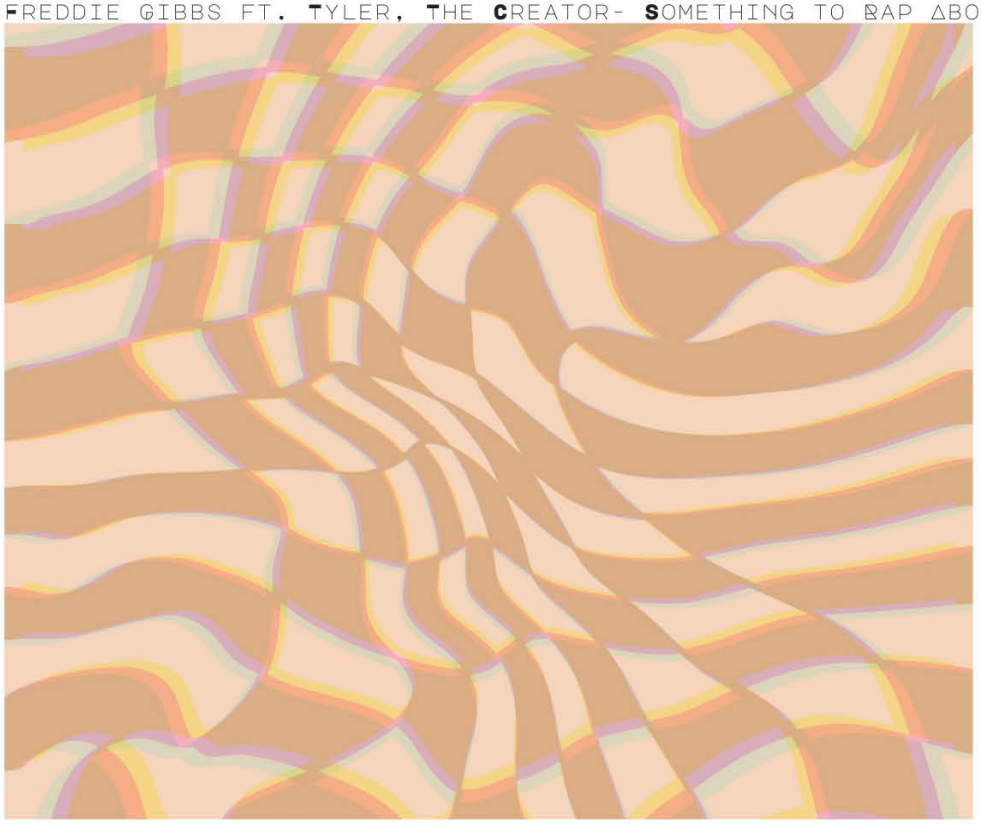

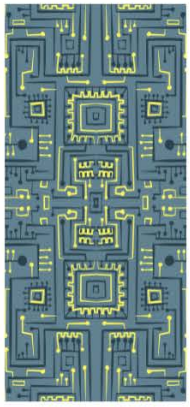

//ɪGLOOGHOST- MEI MODE

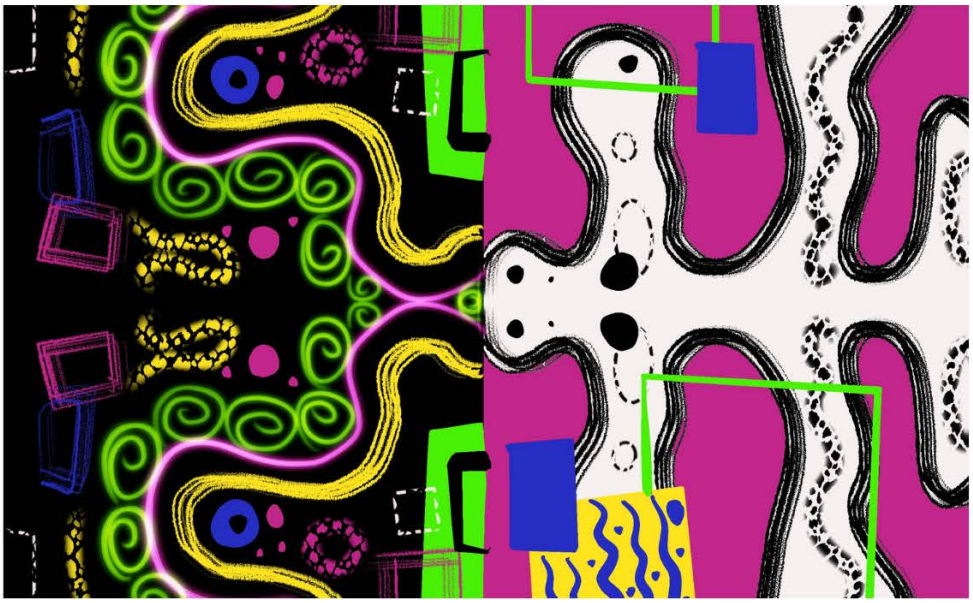

ɪGLOOGHOST- FIRST ∇OIDS//

//EKSPERIMENTALNA GLAZBA

//BLACK DRESSES- DAMAGE SUPPRESSOR

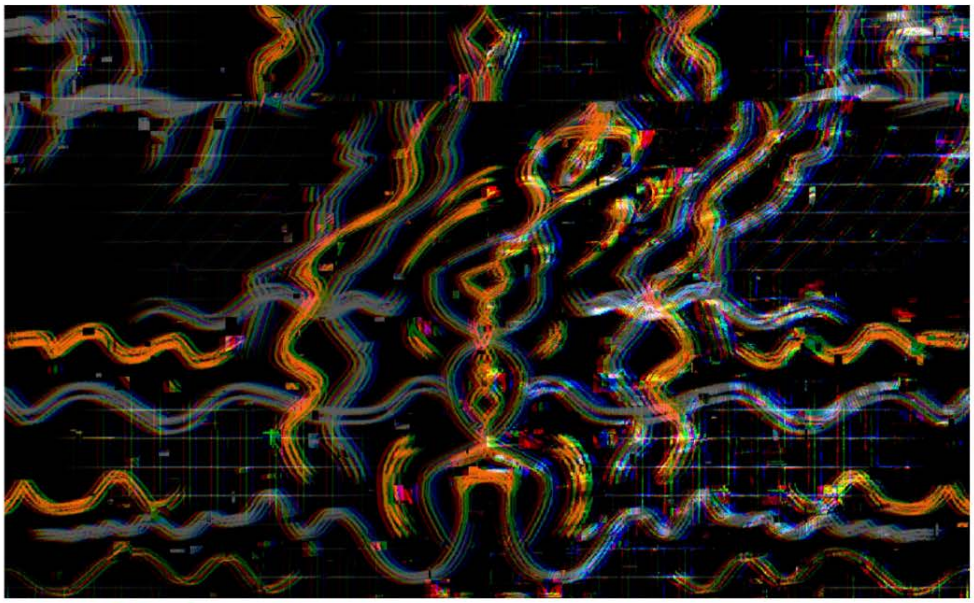

IGLOOGHOST- PALEO MAMU//

//BLACK DRESSES-PEACESIGN!!!

// KLASIČNA/ORKESTRALNA GLAZBA

JOE NISAISHI- MERRY-GO-ROUND OF LIFE (NMC)//

//JOE NISAISHI- THE HOUSE AT SWAMP BOTTOM

FRANZ LISTZ, LANG LANG, LIEBESTRAUM NO.3//

//CLAUDE DEBUSSY, DANIEL HOPE, REVERIE, L.68

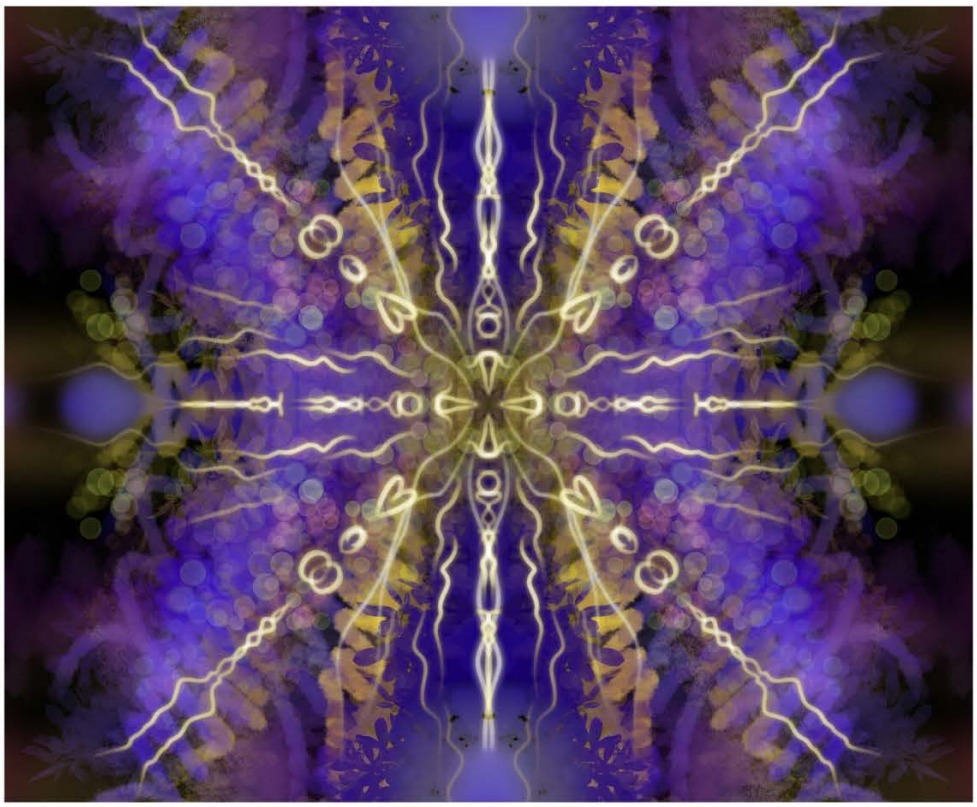

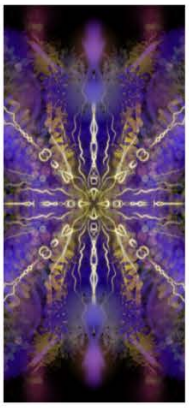

Prilog II-Mapa kolekcije i realiziranih modela

COLORFUL
IMAGINATIVE
INTROSPECTIVE
QUIRKY
LIVELY
UNIQUE
PECULIAR
CHILDISH
FEMININE
FUN
ENCOMPASSING
SPECIAL
ROMANTIC
UNUSUAL
MOODBOARD

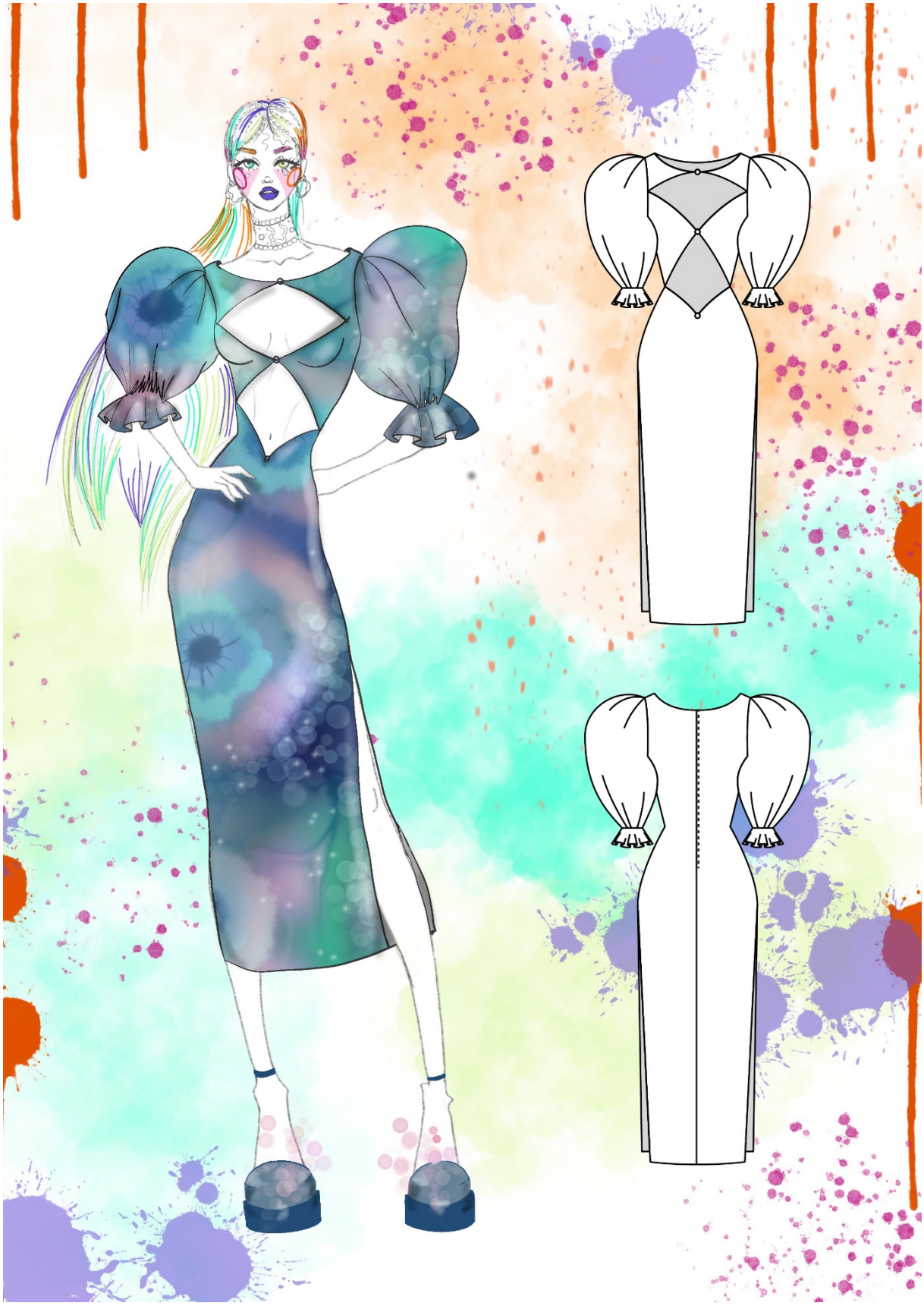

MODEL 1

David Bowie- Sweet Thing//

MODEL 2

Bring Me The Horizon- Parasite Eve//

MODEL 3

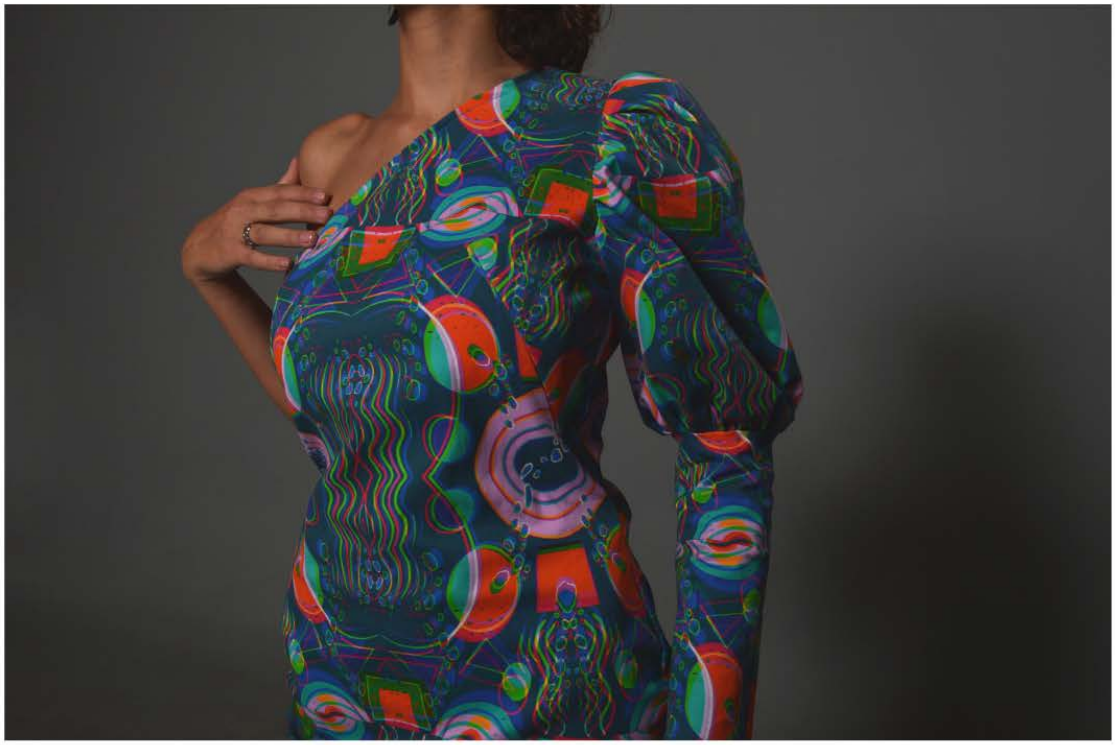

Harry Styles- As It Was//

MODEL 4

Joe Hisaishi- Merry-Go-Round of Life (HMC)//

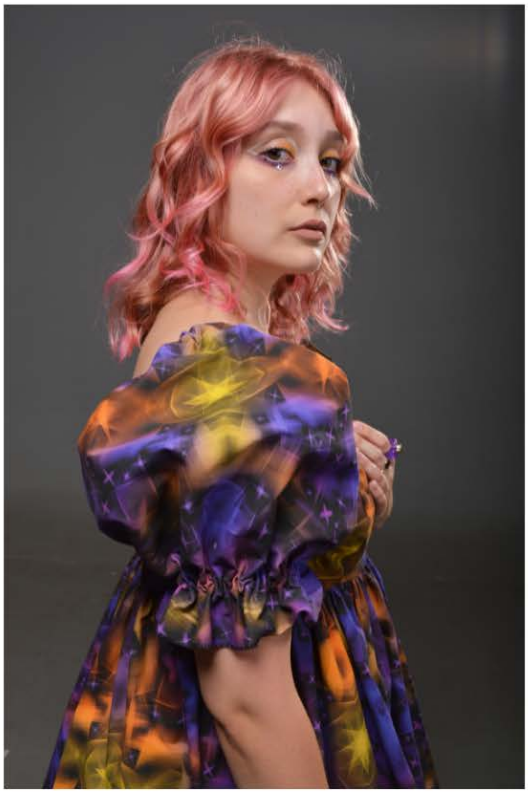

MODEL 5

The Strokes- Juicebox//